

ΕΚΛΕΚΤΑ ΜΥΘΟΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΕΤΟΣ Η

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΑ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ 595

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΛΕΠΤΑ 20

✱

Έν Αθήναις, 1 Δεκεμβρίου 1891

✱

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΛΕΠΤΑ 20

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

Έν Αθήναις	φρ.	8.—
Ταῖς ἐπαρχίαις.	"	8.50
Έν τῷ ἐξωτερικῷ	φρ. χρ.	15.—
Έν Ρωσίᾳ.	ρούβλ.	6.—

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Μιλλανβοῦ καὶ Ἐτιεβάρ : Αἱ Ἀστωργοὶ Μητέρες.
— *Καρόλον Μερουβέλ* : Νεκραὶ καὶ Ζῶσαι, δραματι-
κώτατον μυθιστόρημα μετὰ εἰκόνων. — *Ἐδμόνδου δὲ Ἀ-
μίτσις* : Ἰσπανία. — *Βίκτωρος Οὐγκῶ* : Πύρκαϊα.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΟΔΟΣ ΠΡΟΑΣΤΕΙΟΥ, ΑΡΙΘΜΟΣ 10

Αἱ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται διὰ γραμ-
ματοσήμων καὶ χαρτονομισμάτων παντὸς
ἔθνους, διὰ τοκομεριδίων ἑλληνικῶν δε-
νείων καὶ τραπεζῶν, συναλλαγμάτων, κτλ.

ΜΙΛΛΑΝΒΟΑ ΚΑΙ ΕΤΙΕΒΑΝ

ΑΙ ΑΣΤΟΡΓΟΙ ΜΗΤΕΡΕΣ

Ἠγείρετο νῦν καὶ ἐξήρχετο ἐνίοτε τῶν ρευθασμῶν της ὅπως συνομιλήσῃ ἐπὶ μακρὸν μετὰ τοῦ κυρίου Ρισόν, ὅστις ἤρξατο ἀναλαμβάνων ἐλπίδας. Ἐδιπλασίαζε τὰς πρὸς τὴν Ἐμμελίαν μερίμνας του καὶ ἐφλυαρεῖ παρ' αὐτῆ ὡς μήτηρ ἣτις θέλει νὰ διασκεδάσῃ τὸ ἀσθενὲς τέκνον της. Πολλάκις ἐμέμφετο τὸν ἑαυτὸν του, διότι δὲν ἦλθεν ἐνωρίτερον εἰς Νίκαιαν. Ἰσως ἡ κόρη του θὰ ἦτο ἤδη θεραπευμένη, ἐσκέπτετο ἐνίοτε, ἐὰν δὲν εἶχε βραδύνει τὴν ἀναχώρησίν του.

Ὁ κύριος Ρισόν καὶ ἡ δεσποινὶς Ἐμμελίνα ἔκαμον καθ' ἑκάστην μακροὺς περιπάτους. Ἡ νεανίς ἐφαίνετο ἰσχυρὰ καὶ ἐδεικνύετο ἀκούρατος· μετὰ βίας δὲ ὁ πατήρ της τὴν ὑπεχρέου νὰ ἐπιβαίνουσιν ἀμάξῃς ὡσάκις ἐποιοῦν μακρὰς ἐκδρομὰς.

Προσεποιεῖτο μεγίστην φαιδρότητα καὶ ἐπήδα ὡς μαθητρία κατὰ τὰ διαλείμματα τοῦ σχολείου.

Ὁ κύριος Ρισόν δὲν ἀνησυχεῖ πλέον ἢ διὰ τὸν ξηρὸν βῆχα, ὅστις ἐνίοτε διέκοπτε τὸν ἠχηρὸν της γέλωτα.

Ἐθαύμαζεν ἡ συμπαθὴς κόρη πᾶν ὅ,τι ἔβλεπεν. Περιεπλάνη τὴν φαντασίαν της ἐν τῷ μέσῳ τῶν μαγευτικωτάτων τοπειῶν δι' ὧν ἀφθόνως ἡ φύσις ἐπροίκισε τὴν ὠραίαν τῆς Μεσημβρινῆς Γαλλίας πόλιν. Οὐδόλως ἀπέκαμνε διατρέχουσα τὰ ἐκ χρυσομηλιῶν καὶ λεμονοδένδρων θαυμάσια καὶ εὐώδη ἄλσῃ ὅτε δὲ προσεβάλλετο ὑπὸ τοῦ ἡλίου, κατέφευγε καὶ ἀνεπαύετο ὑπὸ τὴν σκιάν πυκνοφύλλου πορτοκαλέας παρὰ τὰς ροδοδάφνας καὶ τὰ ἴα, ὧν ἡ εὐοσμία μεγάλως ἔτερπεν αὐτήν. Τότε δ' ἐρρέμβαζεν καὶ ἐσκέπτετο καὶ ἀνέτρεχεν εἰς τὰς παιδικὰς της ὄνειροπολήσεις.

Ἄλλὰ φεῦ! ἡ εὐδαιμονία εἰς τὸν κότμον αὐτὸν δὲν εἶνε ποτὲ πλήρης. Ὁ Παράδεισος οὗτος θὰ ἦτο θεῖος, ἐὰν ἠδύνατο νὰ διῶνὴ περίξ θάμνου τινὸς τὸ προσφιλὲς ὄν, ἡ ἀνάμνησις τοῦ ὁποίου οὐδέποτε ἐγκατέλειψε τὴν καρδίαν της καὶ οὐτίνος ἡ εἰκὼν αἰετοῦ ζωγράφου παρίστατο πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς γλυκείας κορασιδος.

Ὅπου καὶ ἂν εὐρίσκατο, τὸν ἀνεζήτηι, αὐτὸν, τὸν Γάστονα Δερὸς, τὸν θελακτικὸν νεανίαν.

Ἐκάστην πρωίαν ὅτε ἐξήρχετο εἰς περίπατον μετὰ τοῦ καλοῦ πατρὸς της, ἡ δεσποινὶς Ἐμμελίνα ἔφερε μεθ' ἑαυτῆς τὴν ματαίαν ἐλπίδα νὰ συναντήσῃ πῶς τὸν νεαρὸν ζωγράφον· τὸ ἐσπέρως ἐπανήρχετο μετὰ μίαν περισσύτερον πλάνην.

Ὁ κύριος Ρισόν παρετήρησεν ὅτι ἡ θυγάτηρ του, ἐνῶ ἦτο φαιδρὰ κατὰ τὴν ἐξόδον, κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν ἐφαίνετο τε-

θλιμμένη· συνεπέρανε δὲ ὅτι οἱ μικροὶ οὗτοι περίπατοι τὴν ἐκοπίαζον καὶ ἐπέμενον ὅπως κάμνωσι βραχυτέρους. Πολλάκις ἀπεπειράθη νὰ περιορίσῃ τὰς ἐξόδους των μέχρι περιπάτου μὴ ἐξικνουμένου πέραν τῆς ὄχθης τῆς θαλάσσης. Ἄλλ' ἡ Ἐμμελίνα δὲν ἠγάπα τὴν θάλασσαν. Ἰδέει ζοφεραὶ διήρχοντο τοῦ πνεύματός της, ὅταν τὸ βλέμμα της ἐχάνετο ἐν τῇ ἀχάνει τοῦ ὕδατος ἐκτάσει, καὶ ἡ σύγκρουσις τῶν κυμάτων τῆς μαινομένης θαλάσσης ἐξήγειρεν ἐν αὐτῇ θύελλαν μελάνων προαισθημάτων. Ἐφαίνετο ὅτι τὸ θέαμα τῶν φυσικῶν θερῶν, οὗς εἶχε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν της, ἀνταπεκρίνετο εἰς τὴν παραγῆν τῆς καρδίας της καὶ ἠύξανε τὴν σφοδρότητα αὐτῆς. Πάντοτε ὡσάκις ἀνεχώρει τοῦ Κόλπου τῶν Ἀγγέλων εὐρίσκατο ἐν νευρικῇ καταστάσει λίαν ἐξηρηθισμένη, ἥτις μεγάλως ἀνησυχεῖ τὸν κύριον Ρισόν.

Μετὰ ἓνα μῆνα ἐκδρομῶν, καθ' ἃς ἡ Ἐμμελίνα εἶχε διατρέξει τὴν Νίκαιαν ὅλην μετὰ τῶν περιχώρων της καὶ ἐπίσθη ὅτι ὁ Γάστον Δερὸς ἦν ἐντελὲς ἀόρατος εἰς αὐτήν, κατελήθη ὑπὸ σκληρῆς ἀπελπισίας. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης, καὶ παρὰ τὴν ἐπιμονὴν τοῦ κυρίου Ρισόν, ἐνεκλείσθη εἰς τὸ δωμάτιόν της μὴ θέλουσα νὰ ἐξέρχεται πλέον.

Διήρχετο ἐφεξῆς μέγα μέρος τῆς ἡμέρας καθήμενη παρὰ τὸ παράθυρον καὶ παρατηροῦσα τοὺς διαβάτας.

Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν, ὅτε ἀπέκαμνε βλέπουσα τὰς ἀγνώστους καὶ ἀδιαφόρους ἐκείνας μορφὰς, αἵτινες προσέπιπτον ὑπὸ τὰς ὄψεις της, ἔφριπτεν εἰς τὸν οὐρανὸν βλέμμα θλιβερόν, βλέμμα ἐκφραστικώτερον παντὸς λόγου.

Ἡμέραν τινὰ τέλος, καθ' ἣν κατὰ τὸ σῆνηθες ἐκάθητο ἐνηγκωνισμένη παρὰ τὸ παράθυρον, ἐρρηξεν αἴφνης κραυγὴν καὶ ὀλίγον ἔλειψε νὰ λιποθυμήσῃ.

Ἐἶχεν ἀναγνωρίσει τὸν Γάστονα Δερὸς ὅστις διήρχετο. Εἰς τὴν κραυγὴν τῆς νεανίδος ὁ υἱὸς τῆς κομησσης δὲ Σουλὸφ ὕψωσε τὴν κεφαλὴν καὶ παρετήρησε τὴν δεσποινίδα Ρισόν.

Ἔστη ἐπὶ στιγμὴν καὶ τὴν ἐχαίρετίσεν.

Ἡ νεανίς ἔχουσα ἐπ' αὐτοῦ προσηλωμένους τοὺς ὀφθαλμούς, τῷ ἀνταπέδωκε μηχανικῶς τὸν χαιρετισμὸν της. Μεθ' ὃ αὐτὸς βραδέως ἀπεμακρύνθη, πλειστάκις στρέψας τὴν κεφαλὴν ὅταν δ' ἐφθασεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς ὁδοῦ τῇ ἔκαμε σημεῖόν τι καὶ ἐξηφανίσθη.

Ἡ Ἐμμελίνα τὸν ἠκολούθησε διὰ τοῦ βλέμματός. Ἄ-

φθονα δὲ δάκρυα κατέβρεξαν τὸ πρόσωπόν της, ὅταν τὸν ἀπόλεσεν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς της.

— Φεῦ! τετέλεσται! εἶπεν ὀδυρομένη, δὲν μὲ ἀγαπᾷ πλέον.

Στιγμὰς τινὰς μετὰ ταῦτα εἰσῆλθεν ὁ κύριος Ρισόν.

Εὐκόλως ἐμάντευσεν ὅτι ἡ Ἐμμελίνα εἶχε κλαύσει.

— Τί ἔχεις λοιπόν; τὴν ἠρώτησεν ὄλως τρέμων.

— Τὸν εἶδον, ἀπεκρίθη ἡ νεαρὰ κόρη, εἶνε ἐδῶ.

— Ὁ κύριος Γάστων Δερὸς;

— Ναί, πατέρα, σὲ παρακαλῶ, πήγαινε νὰ τὸν ἴδῃς. Δὲν ἐτόλμησε νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὴν οἰκίαν μας.

— Ἀλλὰ δὲν ἤξεύρω ποῦ κατοικεῖ, ἀπήντησε δειλῶς ὁ κύριος Ρισόν.

— ὦ! θὰ τὸν εὔρης εὐκόλως, εἰν θέλῃς νὰ λάβῃς τὸν κόπον. Σὲ ἱκετεύω, πατέρα, εἰπέ του ὅτι εἶμαι πολὺ ἀσθενὴς καὶ δὲν ἐπιθυμῶ ν' ἀποθάνω πρὶν τὸν ἴδω.

Ὁ ἀγαθὸς πατὴρ ἐδάκρυσεν εἰς τοὺς λόγους τούτους.

— Θέλεις λοιπὸν ν' ἀποθάνω ἐγὼ! εἶπεν οὗτος. Εἶμαι βέβαιος, βεβαίωτατος ὅτι θὰ θεραπευθῇς, καὶ ἂν ὁ κύριος Γάστων Δερὸς δύναται νὰ σὲ βοηθήσῃ εἰς τὴν θεραπείαν σου, ἡμπορεῖς νὰ βασισθῇς εἰς ἐμέ. Αὐριοῦν θὰ τὸν ὀδηγήσω ἐδῶ.

— ὦ! εὐχαριστῶ, πατέρα, πόσον εἶσαι καλὸς, ἐφώνησεν ἡ νεανίς θωπεύουσα εἰς τὸ πρόσωπον τὸν κύριον Ρισόν. Καὶ ἀφοῦ εἶσαι τόσον καλὸς δι' ἐμέ, προσέθηκε διὰ χαροποιῦ ὕφους, θὰ σὲ ἀνταμείψω πάραυτα. Θὰ ἐξέλθωμεν νὰ κάμωμεν περίπατον μέγαν πρὸς τὸ μέρος τῆς δένδρστοιχίας τῶν Ἀγγέλων. Θὰ ἴδῃς ὅτι ἔχω ἀκόμη καλὰς κνήμας καὶ ὅτι διόλου δὲν σκέπτομαι αὐτὰ τὰ ὅποια λέγω, ὅταν ὀμιλῶ περὶ θανάτου.

— Ἀμέσως, ἀγαπητὴ μου, ἄς ἐξέλθωμεν.

Ἐν μιᾷ στιγμῇ ἡ Ἐμμελίνα ἦτο ἐτοίμη.

Οὐδέποτε ἦτο χαριεστέρη.

— Ἄς ὑπάγωμεν νὰ διασκεδάσωμεν, κύριε Ρισόν, εἶπεν αὐτῷ φαιδρὸς. Θέλεις νὰ μὲ ὀδηγήσῃς νὰ δειπνήσωμεν εἰς τι ἐστιατόριον;

Ὁ κύριος Ρισόν δὲν ἐζήτει ἢ νὰ εὐχαριστῇ τὰς ἰδιοτροπίας τῆς θυγατρὸς σου. Τῇ προσέφερον ἐκλεκτὸν γεῦμα εἰς ἓν τῶν κλλιτέρων ξενοδοχείων τῆς πόλεως καὶ ἀκολούθως τὴν ὀδηγήσεν εἰς τὸ θέατρον.

Καθ' ὅλην τὴν ἐσπέραν ἡ Ἐμμελίνα ἐφαίνετο εὐχαριστημένη καὶ ἐδείκνυε μεγάλην προσοχὴν εἰς τὸ παριστανόμενον ὄραμα. Πράγματι ὅμως οὐδὲ λέξιν ἤκουσεν.

Οὐδὲν ἔβλεπεν ἐκ τῶν γινομένων ἐπὶ τῆς σκηνῆς.

Παρὰ τὰς ὥραϊας σκηνογραφίας, αὕτη ἔβλεπε πάντοτε μίαν εἰκόνα, τὴν εἰκόνα τῆς ὁδοῦ, ἔνθα εἶδε τὴν ἡμέραν διαβαίνοντα τὸν Γάστων Δερὸς. Τὰ πρόσωπα, ἅτινα εὐρίσκοντο ἐπὶ σκηνῆς καὶ τὸ κοινόν, ὅπερ ἐχειροκρότει περὶ ἑαυτὴν, τῇ ἦσαν πάντῃ ἀδιάφορα.

Δὲν ἤκουεν ἢ τὸν διάλογον τῶν σκέψεων της καὶ δὲν ἐμείδια ἢ πρὸς τὸν ἔρωτα τοῦ μυθιστορήματος τῆς καρδίας της.

Τὴν ἐπομένην ὁ κύριος Ρισόν ἐξῆλθε λίαν ἐνωρὶς ὅπως ἀναζητήσῃ τὸν νεαρόν ζωγράφον εἶχεν ὑποσχεθῆ εἰς τὴν Ἐμμελίναν ὅτι θὰ ἐπανέλθῃ μετ' αὐτοῦ.

Ἐπὶ τέλους ἀνεῦρε τὴν οἰκίαν, ἐν ἣ διέμενον ὁ νεαρὸς καλλιτέχνης καθ' ἣν στιγμὴν δὲ εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἐργαστήριόν του ὁ πατὴρ τῆς Ἐμμελίνας, ὁ ζωγράφος εἰργάζετο.

— Σεῖς ἐδῶ; ἀνέκραξεν ἰδὼν τὸν ἐπισκέπτην. Ἥμην ἐτοιμος νὰ ἔλθω νὰ σὰς ἐπισκερθῶ.

— Ἀληθῶς;

— Ναί, διατί νὰ μὴ μοῦ εἶπητε εἰς Παρισίους ὅτι ἐμελλε νὰ ἔλθετε εἰς Νίκαιαν; Ἐδέησεν ἵνα ἐκ τύχης διέλθω τῶν παραθύρων τῆς οἰκίας σας καὶ παρατηρήσω τὴν δεσποινίδα Ἐμμελίναν ὅπως μάθω ὅτι εἶσθε ἐνταῦθα. Κατὰ παράκλησίν σας εἶχον ὑποσχεθῆ ὑμῖν ἐν Παρισίοις νὰ παύσω τὰς πρὸς ὑμᾶς ἐπισκέψεις μου μέχρις οὗ ὁ πατὴρ μου συγκατανεύσῃ εἰς τὸν μετὰ τῆς δεσποινίδος Ἐμμελίνας γάμον μου, ἐσεβάσθη τὴν εὐλογον ἀυστηρότητά σας καὶ ἐτήρησα τὸν λόγον μου· ἀλλὰ

τώρα, ὅτε εἶσθε μακρὰ τῶν κακολογιῶν, δὲν θὰ μοὶ ἐπιτρέψετε νὰ παρουσιασθῶ ἄπαξ τοῦλάχιστον καὶ προσφέρω τὰς προσήσεις μου πρὸς τὴν δεσποινίδα Ἐμμελίαν; Τὰ αἰσθηματὰ μου δι' αὐτὴν οὐδόλως μετεβλήθησαν, σὰς τὸ ὀραίζομαι, καὶ ἡ ἀπομάκρυνσις αὕτη μοὶ ἐπηύξησεν, εἰν ἦνε δυνατόν, τὸν ἔρωτα τὸν ὅποιον μοὶ ἐνέπνευσεν ἡ συμπαθὴς θυγάτηρ σας.

— Εἶμαι εὐτυχὴς, ἀγαπητὴ κύριε, ἐπανευρίσκων ὑμᾶς ὑπὸ τοιαύτας διαθέσεις. Ἐάν δὲν ἐδίστασα σήμερον νὰ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς, τὸ ἔπραξα διότι οὐδέποτε ἀμφέβαλλον περὶ τῆς τιμιότητός σας καὶ τῆς εὐλοκίαιας σας. Ἡ κόρη μου, ὡς γνωρίζετε, εἶνε πολὺ ἀσθενὴς. Ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐγκατελείψατε τοὺς Παρισίους, ἡ ἀσθενεία της ἐδεινώθη καὶ ἠναγκάσθη νὰ τὴν ὀδηγήσω εἰς Νίκαιαν ὅπως συμμικροθῶ πρὸς τὰς παραγγελίας τοῦ ἱατροῦ. Δὲν πιστεύω ὅτι ἡ νόσος ἐξ ἧς ὑποφέρει εἶνε ἀνίατος, ἀλλὰ γινώσκω ὅτι ἡ ζωὴ της κρέμαται εἰς μικρὸν νῆμα, τὸ ὅποιον ἡ ἐλάχιστη ἠθικὴ πνοὴ ἀρκεῖ νὰ στηρῆξῃ. Χθὲς σὰς εἶδε καὶ συνεκινήθη, ὅτε δὲ τῆς ἐζήτησα δὴν αἰτίαν τῶν δακρύων ἅτινα ἔχουσε, μοὶ ἀπεκρίθη ὅτι ἐπεθύμει πάσῃ τιμῇ νὰ σὰς ἴδῃ. Δὲν ἀντέτεινα διόλου εἰς τὴν ἐπιθυμίαν της ταύτην ἢ πατρικὴ στοργὴ κατεσίγασεν ἐν ἐμοὶ πᾶσαν ἄλλην αἰτίαν, καὶ ἔρχομαι σήμερον νὰ σὰς εἶπω τὰς ὀλίγας ταύτας λέξεις: Ἡ θυγάτηρ μου θ' ἀποθάνῃ, εἰν δὲν μὲ συνοδεύσετε παρ' αὐτῆ... Εἶνε ἐπικίνδυνον νὰ παίξῃ τις μὲ τὴν καρδίαν νεάνιδος. Ἡ Ἐμμελίνα σὰς ἀγαπᾷ, τὸ ἤξεύρετε, καὶ σεῖς ἐγκαταλείψατε τοὺς Παρισίους, χωρὶς νὰ λάβωμεν παρὰ τοῦ κυρίου Δερὸς ὀριστικὴν ἀπάντησιν.

— Σὰς παρακαλῶ, κύριε Ρισόν, μὴ ὀμιλῶμεν περὶ αὐτῶν. . . Ἀρκετὰ ὑπέφερα καὶ ἐγὼ ἐκ τῆς ὄλως ἀπροσδοκῆτου αἰτίας, ἧτις ἠνάγκασε τὸν πατέρα μου ν' ἀναβάλῃ τὴν ἀπάντησιν, τὴν ὅποιαν σὰς ὑπεσχέθη. Πιστεύσατε ὅτι πάντοτε ἀγαπῶ τὴν δεσποινίδα Ἐμμελίαν καὶ πᾶν ὅ,τι χρειάζεται νὰ πράξω ὅπως σωθῇ, θὰ τὸ πράξω. Εἶμαι εἰς τὰς διαταγὰς σας, ἄς ἀναχωρήσωμεν πάραυτα.

— Εὐχαριστῶ, ἀπεκρίθη ὁ πατὴρ τῆς Ἐμμελίνας τείνων τὴν χεῖρα εἰς τὸν νεανίαν.

— Μέχρι τοῦδε ὑπήκουσα εἰς τὸν πατέρα μου ἐνεκα σοβαρῶν λόγων, εἶνε ἀληθές, ἀλλ' οὐχὶ καὶ πολὺ ἰσχυρῶν, ἐπανέλαθεν ὁ Γάστων. Σήμερον, εἰς ἣν θέσιν εὐρίσκειται ἐκεῖνη, τὴν ὅποιαν θεωρῶ ὡς μνηστὴν μου, θὰ διέπραττον ἀνανδρίαν εἰν ἔμενον εἰσέτι ὑπὸ τὸ κράτος τῶν λόγων ἐκείνων, εἰτινες σήμερον οὐδεμίαν ἀξίαν ἔχουν δι' ἐμέ, ὅσον καλοὶ καὶ ἂν μοὶ ἐφάνησαν ἐπὶ τινὰ χρόνον. Λαμβάνω δευτέραν ἤδη φαρὰν τὴν τιμὴν νὰ σὰς ζητήσω τὴν χεῖρα τῆς δεσποινίδος θυγατρὸς σας καὶ σὰς ὀραίζομαι ἐπὶ τῆς τιμῆς μου ὅτι πρὶν παρέλθουν ὀκτὼ ἡμέραι, θὰ ἔχω καταβάλαι ὅλα τὰ προσκόμματα, ἅτινα εὐρέθησαν μέχρι σήμερον ἐνώπιόν μου.

— Εἶθε νὰ ἐλέγετε ἀλήθειαν! εἶπε θλιβερῶς ὁ κύριος Ρισόν. Πρὸς στιγμὴν δὲν σὰς ζητῶ ἢ τὴν θεραπείαν τῆς θυγατρὸς μου. Ἐάν, χάρις εἰς ὑμᾶς, τὸ θαῦμα τοῦτο κατορθωθῇ, γείνετε ἢ οὐ γαμβρὸς μου, θὰ σὰς θεωρῶ ὡς υἱόν μου.

— Θὰ γείνω γαμβρὸς σας καὶ υἱὸς σας, διότι θὰ θεραπευθῇ ἡ δεσποινὴς θυγάτηρ σας καὶ θὰ τὴν νυμφευθῶ. Ἄς ἀναχωρήσωμεν, κύριε.

Ἐξῆλθον.

Ὅτε ἐφθασαν κάτωθι τῆς οἰκίας τοῦ κυρίου Ρισόν, εἶδον τὴν Ἐμμελίαν, ἧτις ἀπεσύρθη ζωηρῶς τοῦ παραθύρου, εὐθὺς ὡς τοὺς εἶδεν.

Ἡ νεαρὰ κόρη, ἀναμένουσα τὸν Γάστων, εἶχεν εὐπρεπῶς ἐνδύθῃ. Ἡ φιλαρέσκεια οὐδέποτε ἀπόλεσε τὰ δικαιώματά της. Φέρουσα κυανῆν ἐσθῆτα περικεκοσμημένην διὰ τριχάπτων, μετὰ κυανῆς ταινίας εἰς τὴν κόμην της, ἧτις κατέπιπτε βοστρυχωδῶς ἐπὶ τῶν ὤμων της, ἦτο ἀληθῶς θελατικὴ παρὰ τὴν ἀσθενικὴν ὀχρότητά της.

Οἱ ὀφθαλμοὶ της ἀμαυρωθέντες ὑπὸ τῆς ἀσθενείας, ἔλαμ-

πον διὰ ζωηρᾶς λάμπσεως, ἐνῶ χαροποιὸν μειδίαμα ἀπήνθει ἐπὶ τῶν χειλέων της.

Ἄμα εἰσῆλθεν ὁ Γάστων, ἐπροχώρησε πρὸς αὐτὸν ἡ νεανίς καὶ τοῦ ἔτεινε τὴν χεῖρα.

Ἐφαίνετο ἀπολέσασα πᾶσαν δειλίαν.

Τὸν παρετήρησεν ἀτενῶς.

Ὁ νεανίας ὑπεκλίθη καὶ τῆς ἔλαβε τὴν χεῖρα, ἐφ' ἧς ἀπέθηκε φίλημα πλήρες σεβασμοῦ.

— Συγχωρήσατέ με, εἶπεν, ἠγνόουν ὅτι εἴσθε εἰς Νικαίαν.

Ὁ πατὴρ σας μοὶ εἶπεν ὅτι εἴσθε ἀσθενής. Ἐλπίζω ὅτι τὸ κλίμα τῆς Νικαίας θέλει σας ὠφελήσει καὶ μετ' οὐ πολὺ θὰ εἴσθε ἐντελῶς καλά.

— Εἶμαι ἤδη καλλίτερα, εἶπεν ἡ Ἐμμελίνα ἀφελῶς. Ἐλπίζω, ὡς ὑμεῖς, νὰ θεραπευθῶ ἐντελῶς, χάρις εἰς τὸν εὐεργετικὸν ἥλιον τοῦ τόπου τούτου καὶ τοῦ ζειδῶρου ἀέρος, τὸν ὁποῖον ἀναπνέομεν. Ἄλλ' ὅ,τι πρὸ πάντων μοὶ χρειάζεται, εἶνε αἱ διασκεδάσεις. Ἐλπίζω, κύριε Γάστων, ὅτι θὰ λάβετε οἶκτον διὰ τὴν ἀπομόνωσιν, ἐν ἧ ζῶμεν, ὁ πατὴρ μου καὶ ἐγὼ, καὶ ὅτι θὰ ἐρχεσθε συχνὰ νὰ μᾶς ἐπισκέπτεσθε.

— Μὴ ἀμφιβιάλλετε περὶ τούτου, δεσποινίς, τώρα ὅτε σας ἐπανεῦρον, ἐστὲ βεβαία ὅτι δὲν θὰ σας ἐγκαταλείψω πλέον. Θὰ κάμωμεν ἐκδρομὰς πολὺ εὐχαρίστους καὶ οἱ τρεῖς, ἐὰν εὐαρεστῆσθε.

— ὦ! τί εὐτυχία! ἀνέκραζεν ἀφελῶς ἡ Ἐμμελίνα. Θὰ ἐξεργώμεθα καθ' ἑκάστην εἰς περίπατον καὶ τὸ ἐσπέρας θὰ παίζωμεν μουσικὴν. Φαντασθῆτε ὅτι πρὸ πολλῶν μηνῶν δὲν ἤνοιξα τὸ κλειδοκύμβαλόν μου. Αἱ μελωδίαι, τὰς ὁποίας ἠγάπων τόσο πολὺ ἄλλοτε, τώρα μοὶ κατέστησαν ἀνυπόφοροι. Μὲ καθίστων θλιβεράν, δὲν εἰξεύρω διατί! Τὰ φαιδρὰ τεμάχια μοὶ παρῶξιναν τὰ νεῦρα καὶ μ' ἔκαμνον νὰ κλαίω. Εἶμαι ὅμως βεβαιωτάτη τώρα, ὅτι εἴσθε ἐδῶ, ὅτι θ' ἀναλάβω πάλιν τὴν εὐθυμίαν μου διὰ τὴν μουσικὴν.

— Καλλίστα, εἶπεν ὁ Γάστων. Θὰ ἀρχίσωμεν τὴν μελέτην τῆς περιφήμου ἐκείνης οὐφιδίας τῆς Μινιών, τὴν ὁποίαν οὐδέποτε ἠδυνήθητε νὰ μάθω εἰς Παρισίους. Νῦν ὅτε εὐρισκόμεθα εἰς τὴν χώραν, ἐν ἧ ἡ χρυσομηλέα ἀνθεῖ, θὰ ἔχω τὴν δύναμιν νὰ ἐκβάλω φωνὴν ὀξυφώνου τοῦλάχιστον.

Ὁ κύριος Ρισὸν ἤκουε τὸν διάλογον τούτον, χωρὶς νὰ λάβῃ μέρος, εὐτυχῆς ἐκ τῆς χαρᾶς, ἧτις ἐξεδηλοῦτο ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς προσφιλοῦς τοῦ θυγατρὸς. Εἶχε παρκαμερίσει ὀλίγον.

— Ἡξεύρετε ὅτι πρέπει νὰ σας ἐπιπληξῶ; εἶπεν ἡ Ἐμμελίνα ἐκλύουσα τὸν Γάστων εἰς τὸ παράθυρον.

— Ἐμέ;

— Μάλιστα, σας ἐζήτησατε τὴν χεῖρά μου ἀπὸ τὸν πατέρα μου ὁ πατὴρ μου σας τὴν ἔδωκε, καὶ δύο ἡμέρας μετὰ ταῦτα ὑπὸ τινος πρόφασιν, ἀνεχωρήσατε εἰς Ἴταλίαν...

— Δεσποινίς...

— Ἐπιτρέψατέ μοι νὰ ἐξακολουθήσω ἐὰν ἠθέλησα νὰ σας ἐπανιδῶ καὶ ἐὰν παρεκάλεσα τὸν πατέρα μου νὰ ἔλθῃ νὰ σας ζητήσῃ, τὸ ἔκαμα ἐπειδὴ ἐπεθύμουν νὰ λάβω παρ' ὑμῶν ἐξήγησιν εἰλικρινεστάτην. Ἡμῖν νεωτάτη πρὸ τινῶν μηνῶν, ἀλλ' αἱ θλίψεις μ' ἐγήρασαν· δὲν εἶμαι πλέον μικρὰ κόρη, καὶ ἐρχομαι νὰ σας παρκαλέσω ν' ἀπαντήσητε ἐν πάσῃ εἰλικρινείᾳ εἰς τὴν ἐρώτησιν, τὴν ὁποίαν μέλλω νὰ σας θέσω.

— Θ' ἀποκριθῶ ἐν πάσῃ εἰλικρινείᾳ, σας τὸ ὀρκίζομαι.

— Μὲ ἀγαπᾶτε πάντοτε;

— Ναι, πλέον ἢ ποτέ.

— Τότε δικαίᾳ δὲν μὲ νυμφεύεσθε;

— Θὰ γίνητε σύζυγός μου, ἀγαπητῆ μου Ἐμμελίνα. Ἐὰν ὁ γάμος μας ἐβράδυνε, πιστεύσατε καλῶς ὅτι σπουδαῖοι λόγοι...

— Καὶ ποῖοι εἶνε οἱ λόγοι οὗτοι;

— Δὲν δύναμαι νὰ σας τοὺς εἶπω· ἀλλὰ μὴ ἀνησυχῆτε. Ἐπὶ τῆς τιμῆς μου, σας τὸ ὀρκίζομαι, θὰ γείνετε σύζυγός μου.

— Ἐχει καλῶς, κύριε Γάστων, σας πιστεύω. Τώρα δὲν

μοὶ ὑπολείπεται ἢ νὰ θεραπευθῶ ταχέως. Ἐὰν σας βλέπω συχνά...

— Καθ' ἑκάστην.

— Δὲν θὰ λάβω πολὺν κόπον νὰ ἐπανεύρω τὰ παλαιὰ μου χρώματα. Ὁ ἥλιος δίδει τὴν ζωὴν εἰς τὰ ἄνθη, καὶ τὴν εὐτυχίαν, τὴν ὑγείαν εἰς τὰς ψυχὰς.

Ὁ Γάστων ἔλαβε τὴν χεῖρα τῆς νεανίδος καὶ τὴν ἔθλιβε μετὰ στοργῆς.

— Ἀπόδοτέ μοι τὴν χεῖρά μου, κύριε, ἔκαμε γελῶσα, δὲν σας ἀνήκει ἀκόμη.

Ὁ κ. Ρισὸν, ἀκούσας τοὺς ζωηροὺς γέλωτας τῆς Ἐμμελίνας, ἤγειρε τὴν κεφαλὴν, ἐπλησίασε τοὺς νέους καὶ παρετήρησε τὸ ὠρολόγιόν του.

— Ἐνδεκα ὥρα ἦδη! εἶπεν ἀπευθυνόμενος πρὸς τὴν κόρην του. Ἐσκέφθης περὶ τοῦ γεύματος, Ἐμμελίνα; Ἡξεύρεις ὅτι χρειάζονται τρία πινάκια, διότι ὁ κύριος Γάστων θὰ συμφάγη μαζὺ μας; δὲν ἔχει οὕτω;

Ὁ καλλιτέχνης ὑπεκλίθη.

— Πηγαίνω νὰ εἰδοποιήσω τὴν μαγειρίσσαν, ἀνέκραζεν ἡ νεανίς, τὴν ὁποίαν τὸ σημεῖον τῆς ἀποδοχῆς τοῦ Γάστωνος κατέστησε περιχαρῆ.

Ἐξῆλθε τρέχουσα.

— Βλέπετε, εἶπεν ὁ κύριος Ρισὸν εἰς τὸν νεανίαν, πόσον ἡ παρουσία σας τὴν καθιστᾷ εὐτυχῆ!... Δὲν εἶχον δικαίον ὅτε σας ἔλεγον ὅτι ἡ ζωὴ της κεῖται εἰς τὰς χεῖράς σας;

— Κύριε Ρισὸν, ἀπεκρίθη ὁ Γάστων, αὐτὸ μόνον σας λέγω: Ἡ Ἐμμελίνα θὰ γείνη σύζυγός μου, δύνασθε νὰ πιστεύσητε εἰς τὸν λόγον μου. Σήμερον μάλιστα θὰ γράψω εἰς τὸν πατέρα μου...

Τὸ γεῦμα ὑπῆρξεν ἐκ τῶν εὐθυμοτέρων.

Ὅτε ὁ Γάστων ἐγκατέλειψε τὸν κύριον Ρισὸν καὶ τὴν δεσποινίδα Ἐμμελίαν, αὕτη ἔλαβε παρὰ τοῦ νεανίου ὑπόσχεσιν ὅτι θὰ ἐπανέλθῃ τὴν ἐπομένην.

Στιγμὰς τινὰς μετὰ ταῦτα ὁ νεαρὸς ζωγράφος ἔκρουε τὴν θύραν μεγαλοπρεποῦς ἐπαύλευς.

Ἐζήτησε τὴν κόμησσαν δὲ Συλόφ καὶ ἐγένετο δεκτός.

Ἡ κόμησσα εὐρίσκατο ἐν Νικαίᾳ πρὸ δέκα πέντε σχεδὸν ἡμερῶν. Ἀπεράσισε καὶ κατέπεισε τὸν κόμητα νὰ διακένωσι μακρὰν τῶν Παρισίων κατὰ τὸν χειμῶνα. Συνειθισμένος πρὸ πολλοῦ εἰς τὰς ἰδιοτροπίας τῆς συζύγου του Βαλερίας ὁ γηραιὸς κόμης, ὅστις μόνον κατὰ μακρὰ διαστήματα ἐξηγείρετο ἐκ τῆς ἀπαθείας του, οὐδὲν παρενέβαλε πρόσκομμα εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τῆς κομῆσσης καὶ ἠγόρασεν ἐπαυλίν τινα ἐν Νικαίᾳ. Ἐκεῖ τώρα ὁ βογιάρος ἔμεινε ἀδρανῆς ἀπὸ πρωίας μέχρι ἐσπέρας. Ἡδύνατό τις νὰ τὸν ἴδῃ ἐκ τοῦ αἰγιαλοῦ καθ' ὠρισμένας ὥρας τῆς ἡμέρας, καθήμενον ἐπὶ ἔδρας κινουμένης διὰ τροχῶν, πλησίον τοῦ παραθύρου, ἀκίνητον, τὸ πρόσωπον ἐστραμμένον ἔχοντα πρὸς τὸ μέρος τῆς θαλάσσης, τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ ὄμου κεκλιμένην καὶ κοιμώμενον εἰς τὸν φλοίσβον τῶν κυμάτων. Ἡ κόμησσα καὶ αὐτὸς δὲν συννητῶντο ἐφεξῆς ἢ μόνον κατὰ τὰς ὥρας τοῦ γεύματος. Ἡ κυρία Βαλερία ἐξήρχετο συχνότατα, ἔκαμνον ἐφ' ἀμάξης ἐκδρομὰς εἰς τὰ περίχωρα, μετέβαινε πολλάκις μέχρι τοῦ Μονακό, ἐνθα ἐπαίξε λουδοβικικά τινα καὶ ὅταν εἰσῆρχετο οἴκου, ἀπεσύρετο πάραυτα εἰς τὰ δωμάτιά της.

Εἶχε λίαν μεταβληθῆ ἀπὸ τινῶν μηνῶν. Οἱ ὀφθαλμοὶ της ἀπώλεσαν πλέον τὴν λάμπην ἐκείνην, τὴν ὁποίαν, παρὰ τὴν τεσσαρακονταετῆ ὡς ἔγγιστα ἡλικίαν της, εἶχε διατηρήσει μέχρι τοῦ νῦν· τὸ νεανικὸν ἦθος τοῦ προσώπου της ἐφυγαδεύθη. Αἱ ρόδινοι καὶ εἰσέτι ἄρσεραὶ παρειαὶ της κατέστησαν ἰσχναὶ καὶ ρυτίδες πολλαὶ ἐρρυτίδουν αὐτὰς μέχρι τῶν κροτάφων της. Ἡ Βαλερία, ἡ ἐν ὀργαίᾳ τὸν βίον διανύσασα, ἡ ἀστοργὸς μήτηρ ἡ ἀπὸ κοίτης τὸ μονογενὲς τέκνον της ἐγκαταλείψασα, ἡ οὐδὲν εὐγενὲς αἰσθημα ἐν αὐτῇ περικλείουσα γυνὴ αὕτη, ποῖος θὰ τὸ πιστεύσῃ; ἔπασχεν, ὑπέφερε πραγματικῶς ἐπειδὴ δὲν ἔβλεπε τὸν υἱὸν της.

Ὁ Πέτρος Δερός ἦτο σκληρός.

Ἐπὶ ἤρξεν ἀγέρωχος, ἀκαμπτος, ἀσπλαγγος, καθ' ἣν ἡμέραν παρουσιασθεὶς ἀποτόμως εἰς τὸ μέγαρον Συλόφ, ἐδήλωσε τὰς θελήσεις του εἰς τὴν ὀλοφυρομένην κόμησάν.

Αὕτη, ὑπὸ τὴν κεραυνοβόλον περιφρόνησιν τοῦ ἀρχαίου ἐραστοῦ τῆς δὲν ἔσχε τὴν δύναμιν ν' ἀντιστῆ κατὰ τῶν ἀπεχθῶν προτάσεων, ἄς οὗτος ὑπέβαλεν αὐτῇ. Ἀμα ἐξῆλθεν ὁ Πέτρος Δερός, ἐκλαυσεν, ἀκολούθως δ' ἔγραψε τὴν ἐπιστολὴν, ἣν ἀνωτέρω εἶδομεν. Ἀναγνωρίσασα τὴν ἰταμότητά τῆς ἐνόμισεν ὅτι ἠδύνατο νὰ ὑποταχθῆ εἰς τὴν τιμωρίαν. Ἐπὶ στιγμὴν μάλιστα ἠσθάνθη ἀπληστον χαρὰν νὰ ὑποβληθῆ εἰς αὐτὴν, πρῶτην δὲ ἤδη φορὰν ἐπὶ ζωῆς τῆς ἔσχε τύψεις συνειδότος.

Ἐν τούτοις, μετὰ τινὰς ἡμέρας ἀνεγνώρισεν ὅτι ἡ θυσία, ἣν τῇ ἀπήτησάν, ἦτο ἀνωτέρα τῶν δυνάμεων τῆς.

Ἀνηρέθη τότε ἐναντίον τῆς σκληρότητος τοῦ Πέτρου Δερός καὶ εἶπεν : Ὅτι οὐδεὶς εἶχε τὸ δικαίωμα ν' ἀραιρέσῃ τὸν υἱὸν ἀπὸ τὴν μητέρα του. Ἐσκέφθη νὰ μεταβῆ νὰ εὕρῃ τὸν Γάστων καὶ νὰ τῷ ὁμολογήσῃ τὰ πάντα.

— Ὅσον ἀθλία καὶ ἂν ὑπῆρξα, δὲν θὰ μὲ ἀποδιώξῃ, εἶλεγε, καὶ ὅταν μὲ ἴδῃ γονυπετῆ καὶ κλαίουσαν πρὸ τῶν ποδῶν του, διότι θὰ γονυπετήσω ἂν εἶνε ἀνάγκη, θὰ μ' εὐσπλαγγισθῆ, θὰ μὲ ἀνεγείρῃ καὶ θὰ μὲ συγχωρήσῃ... Ἄλλ' ὅχι, εἶνε πολὺ εὐγενὴς διὰ νὰ κρίνῃ τὴν μητέρα του... Δὲν θὰ θελήσῃ μάλιστα νὰ μὲ ἀκούσῃ καὶ πρὶν ἢ προσφέρω λέξιν θὰ μὲ θλίψῃ εἰς τοὺς βραχίονάς του.

Μετέβη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Γάστωνος καὶ ἔμαθεν ὅτι οὗτος ἀνεχώρησεν εἰς Νίκαιαν. Τότε ἀπεφάσισε νὰ ἐγκαταλείψῃ τοὺς Παρισίους καὶ νὰ μεταβῆ εἰς συνάντησιν τοῦ υἱοῦ τῆς.

Τὸν συνήντησεν ἡμέραν τινὰ εἰς τὴν Λέσχην, καί, καίτοι ἦτο ἐν συντροφίᾳ μετὰ τῆς οἰκονόμου τῆς κυρίας Πάρνεφ, τῷ ἔκαμε νεῦμα διὰ τῆς χειρός.

Ὁ Γάστων ἐπλησίασεν ἡ κόμησα τὸν παρεκάλεσε νὰ ἔλθῃ νὰ τὴν ἐπισκεφθῆ. Ὁ νεανίας δὲν ἔλειψε καὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης δὲν παρήρηστο ἐβδομάς, χωρὶς νὰ μὴ παρουσιασθῆ ἀπαξ τὸλάχιστον αὐτῆς εἰς τὴν ἔπαυλιν τοῦ κόμητος δὲ Συλόφ.

ΚΑ'

Ὁ Πέτρος Δερός ἔμαθεν ἐξ ἐπιστολῆς τοῦ υἱοῦ του ὅτι ἡ Βαλερία εὐρίσκετο εἰς Νίκαιαν καὶ ὅτι τῇ ἔκαμε συχνὰς ἐπισκέψεις. Δὲν δυσηρεστήθη διὰ τὸν σκοπὸν τοῦ ταξιδίου τῆς ἀρχαίας παλλακῆς του, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐναντίου ἐμειδίασε περιχαρῶς.

— Εἶνε λοιπὸν ἀληθές ; εἶπε καθ' ἑαυτὸν. Ἀνεμνήσθη ἐπὶ τέλους ὅτι εἶνε μήτηρ ; Ἐὰν τὸν ἀγαπᾷ πραγματικῶς, δὲν θὰ λάβῃ ὑπ' ὄψει τὴν ἀπαγόρευσίν μου καὶ θὰ τὸν ἐπανιδῇ ἀφέντως. Θὰ κλείσω τοὺς ὀφθαλμούς καὶ θὰ προσποιούμαι ὅτι ἀγνοῶ τὰ διατρέχοντα.

Ἦτο λοιπὸν δοκιμασία, ἣν ἀπεπειράθη ὅτε ἐπεσκέσθη τὴν κόμησάν οἶκοι καὶ τῇ ἀπηγόρευσε νὰ ἐπανιδῇ τὸν υἱὸν του.

Νῦν, εἶχεν εἰσδύσει ἡ συγγνώμη εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Πέτρου Δερός.

*
**

Ἡμέραν τινὰ ὁ μνηστὴρ τῆς δεσποινίδος Ἐμμελίνας Ρισὸν μετέβη εἰς ἐπισκεψὴν τῆς κομήσσης δὲ Συλόφ.

Μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴν φιλοφρονητικῶν φράσεων, ὁ νεανίας τῇ εἶπεν :

— Μοὶ ἐπεδείξατε πόσον ἐνδιαφέρον, κυρία, ὥστε θεωρῶ καθῆκόν μου, συγχρόνως δὲ καὶ εὐχαρίστησιν, νὰ σᾶς ἀναγγείλω σπουδαίαν εἰδήσιν...

— Ποῖαν ;

— Μέλλω νὰ νυμφρευθῶ.

— Πότε ;

— Ἐντὸς ἐνὸς μηνὸς τὸ βραχύτερον, ἐλπίζω.

— Σᾶς συγχαίρω, εἶπεν ἡ Βαλερία μετ' ἐκφράσεως φιλοστόργου εὐλοκροειάς. Γινώσκετε ὅτι οὐδεὶς πλέον ἐμοῦ ἐνδιαφέρεται εἰς τὴν εὐτυχίαν σας. Καὶ ποῖαν νυμφρευσθε ;

— Νεάνιδα ἦν ἐγνωρίσα εἰς Παρισίους καὶ τὴν ὀποῖαν ἐκ τύχης ἐπανεύρον εἰς Νίκαιαν, τὴν δεσποινίδα Ἐμμελίαν Ρισὸν.

Ἡ Βαλερία ἀνεσκήρησεν.

— Τὴν δεσποινίδα Ἐμμελίαν Ρισὸν ; εἶπεν, δὲν εἶνε θυγάτηρ ἐνὸς πραγματογνώμονος, τοῦ ὀποῖου τὸ ὄνομα ἐσημειώθη εἰς δίκην, ἥτις ἐσχάτως ἔκαμε μέγαν θόρυβον ἐν Παρισίοις ;

— Ἀκριβῶς. Πρόκειται περὶ τῆς δίκης, ἐν ἣ συγκλητηγορήθη ὁ κύριος δὲ Βανδὰμ. Τὸν γνωρίζετε ;

— Ὅχι... Γνωρίζω ὅμως τὸν κύριον Ρισὸν. Ἀλήθεια, ἤξευρετε ὅτι ἡ κυρία Ἐσθῆρ Φλορβάλ εὐρίσκεται ἐνταῦθα πρὸ τριῶν ἡμερῶν ;

— Ἐδῶ ;

— Ναί. Συνεπεία τῆς ὀδυνηρᾶς ἐκείνης ὑποθέσεως τῆς Ἐταιρίας τοῦ Ἀεριοφωτος διέρρηξεν ἡ κυρία Φλορβάλ διὰ παντὸς πᾶσαν σχέσιν μετὰ τοῦ κυρίου δὲ Βανδὰμ καὶ συνῆψε θεατρικὴν συμφωνίαν εἰς Ἰταλίαν. Μετ' ὀκτὼ ἡμέρας κάμνει ἐναρξίν τῶν παραστάσεων τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ. Διερχομένη ἐντεῦθεν ἔκρινε καλὸν νὰ διαμείνῃ ὀλίγας ἡμέρας εἰς Νίκαιαν. Ἦλθε νὰ μὲ ἴδῃ σήμερον καὶ ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν ταυτην εὐρίσκεται ἐδῶ εἰς τὴν οἰκίαν μου. Θὰ τὴν φωνάξω.

Ὁ Γάστων ἠθέλησε νὰ τὴν σταματήσῃ, ἀλλ' ἤδη ἡ κόμησα εἶχε εἰσέλθει εἰς τὸ παρακείμενον δωμάτιον.

Ἐπανῆλθε μετὰ τῆς Ἐσθῆρ, ἥτις, ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ κυρίου Δερός, ἐταράχθη ἐλαφρῶς. Ταυτοχρόνως ἡ θύρα τῆς αἰθούσης ἤνοιξε καὶ ἐνεφανίσθη ὁ κόμης δὲ Συλόφ. Παρατηρήσας τὸν Γάστων, ἔστη ἐπὶ τοῦ κατωφλίου τῆς θύρας.

— Μήπως σᾶς ἐνοχλῶ ; εἶπε διὰ παραδόξου ὕφους.

— Τ' εἶνε αὐτά ; ἀπήνησεν ἡ Βαλερία... Ὁ κύριος πρὸ μικροῦ μοὶ ἀνήγγειλε τὸν προσεχῆ του γάμον...

— Ἄ ! ἐφώνησεν ὁ γέρον προχωρῶν βήματά τινα. Ὁ κύριος σᾶς ἀνήγγειλεν... Τὰ συγχαρητήριά μου, νεανία, προσέθηκε τείνων αὐτῷ τὴν χεῖρα.

— Τί ἔχει λοιπὸν αὐτὸς ὁ γέρον τρελλός ; εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Γάστων, παρατηρῶν τὸ σαρδωνικὸν μειδίαμα, τὸ ὀποῖον ἐπτήσσε τὰ χεῖλη τοῦ κόμητος.

Ὁ κόμης δὲ Συλόφ ἐκάθησεν.

— Ἐξάκολουθήσατε λοιπὸν τὴν συνομιλίαν σας, παρακαλῶ, ἐπανέλαθε διὰ σκυθρωποῦ ὕφους... Ἰδόμεν, ἡ μνηστὴ σας εἶνε ὠραία ;

— Κύριε !... διέκοψεν ἡ Βαλερία.

— Ἡ ἐρώτησίς μου εἶνε ἀδιάκριτος ; Τὴν ἀποσύρω, πραγματικῶς, ἔχετε δίκαιον, αὐτὸ δὲν μὲ ἀποβλέπει... Ἄς ὁμιλήσωμεν περὶ ἄλλων πραγμάτων, τὸ ἐπιθυμῶ...

Ὁ υἱὸς τοῦ Πέτρου Δερός ἐκ τῆς στάσεως τοῦ κόμητος ἐνόησεν ὅτι ἡ παρουσία του ἦτο ὄχληρὰ καὶ ἀπεφάσισε ν' ἀναχωρήσῃ.

— Κυρία κόμησα, εἶπεν ἀπευθυνόμενος πρὸς τὴν Βαλερίαν, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σᾶς ἀποχαιρετίσω.

— Πῶς ! νεανία, ἀπὸ τώρα ἐγκαταλείπετε τὰς κυρίας αὐτάς ; ἔκαμεν ὁ βογγήρος σαρκαστικῶς.

— Αἱ κυρίαί θὰ μὲ συγχωρήσουν, κύριε, ἀντεῖπεν ὁ Γάστων ζητῶν νὰ γίνῃ κύριος ἑαυτοῦ, ἀλλὰ μὲ ἀναμένουσιν...

— Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ὑπέλαθεν ἡ κυρία Φλορβάλ, θὰ μὲ θεωρήσατε ἀδιάκριτον, ἐὰν σᾶς παρεκάλουν νὰ μὲ συνοδεύσητε μέχρι τοῦ ξενοδοχείου ;

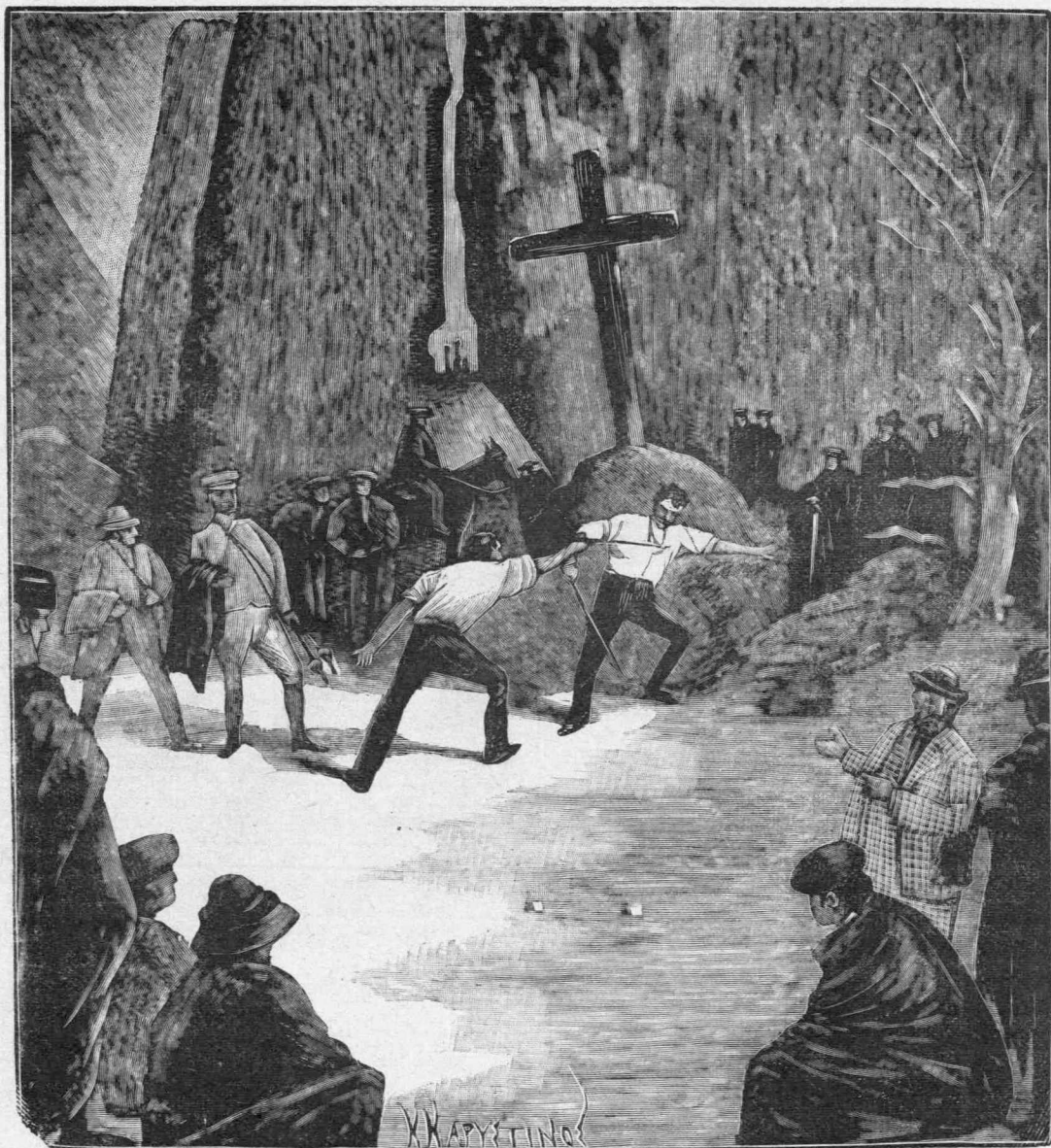
— Εὐχαρίστως, κυρία ; εἶμαι πρόθυμος νὰ σᾶς συνοδεύσω.

Ἐξῆλθεν.

[Ἐπεται συνέχεια]

ΚΑΡΟΛΟΥ ΜΕΡΟΥΒΕΛ

ΝΕΚΡΑΙ ΚΑΙ ΖΩΣΑΙ

Ὁ Δαμβέρτος ἐβύθισε τὸ ξίφος ἐν μέσῳ τοῦ στήθους τοῦ Βωνοῆς (Σελ. 70).

Ὁ Βωνοῆς ἔτριξε τοὺς ὀδόντας.

Οὐδεμία φιλικὴ χεὶρ ἐτείνετο πρὸς αὐτόν.

Ἀποστροφὰς μόνον καὶ ζηλοτυπίας ἐπέσυρε παρὰ πάντων.

Ἄν τὰ ὄπλα δὲν τὸν ἤνθουν, οὐδεὶς θὰ ἐλυπέτο τὸν θάνατόν του. Τὸ τέλος του θὰ ἐθεωρεῖτο ὡς ἀπολύτρωσις.

Τὸ τέλος του !

Καὶ ὁ ἴδιος, ἐπ' αὐτῇ τῇ σκέψει ἐμειδίχασε σαρκῶνιον μειδιάμα.

Ἦτο ἄφρων τῷ ὄντι ὁ ἐκλέγων τοιοῦτον ἀντίπαλον, καὶ ἀφίνων αὐτῷ μάλιστα τὴν ἐκλογὴν τοῦ ὄπλου.

Οὕτω ἐσκέπτετο ὁ κόμητς. Αὐτός, ἄλλως θὰ ἐφέρετο.

Τὰς σκέψεις του διέκοψεν ἡ φωνὴ τοῦ Δαμβέρτου, λέγοντος :

— Σὰς παρακαλῶ, κύριε, ταχέως.

Ὁ μαῦρος ἐκράτει ἐν τῇ χειρὶ δύο ζεῖγη ξιφῶν μακρῶν, καινουργῶν, ὧν ὁ γάλυψ ἀπέστειλθεν.

— Ἐκλέξατε, κύριε, εἶπεν ὁ Δαμβέρτος.

— Σὰς παρακαλῶ νὰ παρατηρήσητε, ὑπέλαθε τραχέως ὁ Βωνοῆς, ὅτι δὲν προβαίνομεν κατὰ τοὺς τύπους. Σὰς καθιστῶ ὑπεύθυνον τοῦ πράγματος.

— Ἔστω ! ἔρχομαι ἀπὸ τόπον ὅπου δὲν προσέχουν τόσον εἰς τοὺς τύπους.

Ὁ Δαμβέρτος ἔρριψε τὸν γιγῶνά του ἐπὶ τῆς γλῶσσης, ἔλυσε τὸν λαιμοδέτην του καὶ ἠνέφξε τὸ ἀθλητικόν του στῆθος.

Ἦτο νεκρώτερος τοῦ κόμητς. Ὁ Βωνοῆς ὑπερέβαινε τὸ πενηκοστόν. Ὁ Δαμβέρτος ἦτο τεσσαράκοντα καὶ πέντε ἡδὴ ἐτῶν, ἀλλ' ἀμφότεροι ἐφαίνοντο ἐξ ἴσου ρωμαλέοι. Ὁ

κόμης ἔλαθεν ἐν ζήφῳ, διέσχισε τὸν ἀέρα δι' αὐτοῦ ἐν ἐπανειλημμέναις κινήσεσιν, ἐλύγισε χαμαὶ τὴν λαθὴν του καὶ τὸ ἔρριψε πέραν ἵνα λάθῃ ἄλλο. Εἶτα ἐμιμήθη τὸν ἀντίπαλόν του, ἔδωκε τὸ ἱμάτιόν του πρὸς τὸν ὑπρέτην τοῦ Καμπευρόλ, τὸν Σαθίνον, ὅστις ἐθεώρει τὴν σκηνὴν μὲ ὄμματα ἐπτοημένα, καὶ ἐπεφάνη ἐν τῇ χάριτί του ὡς ἐμπείρου ξιφομάχου.

— Ὅποτεν θέλετε, εἶπεν ἡ ὀξεῖα φωνὴ τοῦ Δαμβέρτου.

Οἱ δύο ἀντίπαλοι ἦσαν μόνον ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ γηπέδου. Οἱ ἄλλοι, ἀδιάφοροι ἢ σκωπτικοί, τοὺς ἐξήταζον ὡσεὶ παριστάμενοι εἰς θέαμα ταυρομαχίας. Ὁ κόμης ἐκρίνετο ὡς μεμυημένος εἰς τὴν τέχνην. Ἀλλὰ διαφέρει ἡ ἐντὸς αἰθούσης ὑπλασσίας ξιφομαχία, τῆς πάλης διὰ ζήφους γυμνοῦ καὶ ἀπέναντι ἀντιπάλου πρὸς ὃν διακυβεῖται τις τὴν ζωὴν του. Ὁ Βωνοῆζ ἔψαυσε τὸ ζήφος τοῦ ἀντιπάλου του καὶ ἀνεγνώρισε πάραυτα πρὸς τίνα εἶχε νὰ κάμῃ. Ὁ Δαμβέρτος ἐκράτει στερρῶς τὸ ζήφος καὶ ἄνευ προφανοῦς προσπαθείας ἀπέκρουε τὰς ἐπανειλημμένας τοῦ κόμης προσβολάς. Ἀλλὰ δὲν προσέβαλλεν. Ἦρνεῖτο ν' ἀποκρούῃ. Ἐπηκολούθησαν ἀλλεπάλληλοι τοιαῦται ἀστραπιαῖαι προσβολαὶ καὶ ἄμυναι. Οἱ λαθρέμποροι τοῦ Ζοσὲ ἤνοιγον τοὺς ὀφθαλμούς. Οἱ ἐκθέτοντες οὕτω ἐπανειλημμένως τὴν ζωὴν των εἶνε ἄνθρωποι μὲ ἀνδρεία. Οἱ δύο ἀντίπαλοι εἶχον τοὐλάχιστον αὐτὸ τὸ πλεονέκτημα. Ὁ Ἐστανιὸς εἶπεν ὑψηλοφώνως :

— Παληκαράδες ποῦ δὲν χωρατεύουν, εὐχὴ θεοῦ !

— Ὁ Βωνοῆζ ἐχειρίζετο τὸ ζήφος μεθοδικώτερον, ὁ Δαμβέρτος ζωηρότερον, ἐλευθεριώτερον, μὲ ἀπροόπτους κινήσεις.

Εἶχον ἰδίως πυγμὴν στιβαρὰν καὶ τάχος ματαιοῦν πάντα ὑπολογισμὸν. Πλέον ἢ ἀπᾶξ ἡ αἰχμὴ τοῦ ζήφους του ἔψαυσε τὸ στήθος τοῦ κόμης ἀλλὰ δίχως νὰ πειραθῇ νὰ τὸ προσβάλῃ. Θὰ ἐπίστευέ τις ὅτι συνεκράτει τὰς βολὰς του ἕως οὗ ἐξαντλήσῃ τὰς δυνάμεις τοῦ ἀντιπάλου του καὶ ἀπολήξῃ εἰς κτύπημα τελεσφόρον. Ἐν διαστήματι εἴκοσι λεπτῶν ἐγένοντο δύο διαλείμματα πρὸς ἀνάπαυσιν. Ἐν τῇ τρίτῃ ἐπανάληψι, ὁ Βωνοῆζ, εὐθυτενὴς πάντοτε, ἀλλὰ σκυθρωπός, καθιδρῶς τὸ μέτωπον, ἠσθάνθη ὅτι κατεστρέφετο. Οἱ μυῶνές του παρέλυνον ὑπὸ τὴν κόπωσιν, οἱ κρόταφοὶ του ἔπαλλον, οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐσκοτιζόντο. Ἐπειράθη τελευταίαν προσβολὴν. Ἐφόρμησε δίκην μαινομένου ταύρου, μὲ τὸ ζήφος προτεταμένον. Τὸ κίνημα τόσον ἦτο ἀπρόοπτον ἐκ μέρους ξιφιστοῦ ὡς ἐκεῖνος, ὥστε ὁ Δαμβέρτος ἠπατήθη καὶ πετέλεσται δι' αὐτὸν ἂν δὲν ἦτο πεποικισμένος δ' εὐλυγισίας γυμναστοῦ ἵπποδρομίου. Διὰ πλαγίον ἄλματος, ἐξέφυγε τὸν θάνατον, ἀλλ' ὁ σιδηρὸς τοῦ κόμης τῷ διεπέρασεν ὅλον τὸν ἀριστερὸν βραχίονα. Τὸ αἷμα ἀνεπήδησε τοῦ ὑποκαμίσσου τοῦ Δαμβέρτου.

— Ἐπληγώθητε, κύριε, εἶπεν ὁ Βωνοῆζ ταπεινῶν τὸ ὄπλον του.

— Τίποτε δὲν γνωρίζω, φυλαχθῆτε κύριε !

Καὶ πάραυτα, προσβάλων καὶ αὐτός, τὸ πρῶτον, κατέπληξε τὸν κόμητα δι' ἀλλεπαλλήλων φοβερὰς δυνάμεις προσβολῶν.

Ὁ Βωνοῆζ ἐξελισσόμενος, ἐν ἀπογνώσει, ὠπισθοχώρησε καί, ἀποθούμενος ὑπὸ ἀκάμπτου θελήσεως, εὐρέθη κατέναντι τοῦ ἡλίου, πρὸς τὸν Γολγοθᾶν. Ὁ Δαμβέρτος ἔλαθεν οὕτω καιρὸν, παρεμέρισε δι' ἐνὸς κτυπήματος τὸ ζήφος τοῦ Βωνοῆζ, ἐλυγίσθη πρὸς τὰ ἔμπρός, καὶ τῷ ἐθύθισε τὸ ζήφος ἐν μέσῳ τοῦ στήθους. Τὸ ζήφος ἐμεινεν ἐμπεπηγμένον ἐκεῖ, παλλόμενον ἐπὶ τῆς σαρκός. Ὁ κόμης ἀφῆκε τὸ ἰδικόν του. Ἐμεινε δύο στιγμὰς ὄρθιος καὶ εἶτα, ἀποτόμως, κατέπεσε πρηγῆς χαμαὶ, χαράσσων τὸ ἔδαφος διὰ τῶν συνεσπασμένων του δακτύλων.

Ὁ Καμπευρόλ προῦχώρησε.

— Τὸν ἐφρονεῖσατε, εἶπεν.

— Τὸ βλέπω καλῶς, ὑπέλαθε ψυχρῶς ὁ Δαμβέρτος.

— Ὠραῖο κτύπημα, αἷμα τοῦ Χριστοῦ ! εἶπεν εἰς Ναβαρραίας.

Τὴν αὐτὴν ἐκείνην στιγμὴν παρατεταμένος ἦχος κέρατος,

πηγάζων ἐκ βάθους τῆς χαράδρας, ὀπόθεν ὁ Ριβᾶς καὶ αἱ δύο γυναῖκες εἶχον καταθῆ διὰ τὰ σύνορα, ἠνώρθωσε τοὺς λαθρέμπορους, οἵτινες πάραυτα ἐγέναντο ἄφαντοι ἀθερῶως ἠτο σύνθημα. Ἀνθρωπὸς τις ἐκ τῶν ἰδικῶν των εὐρίσκατο ἐν κινδύνῳ ἢ οἱ τελωνοφύλακες ἔκαμνον ἐρεύνας εἰς τὴν ποζάδαν. Μετὰ δύο λεπτά, ὁ Δαμβέρτος καὶ ὁ ξένος του εἶχον γείνει ἄφαντοι. Ἀπέμενον μόνον ἐπὶ τοῦ γηπέδου ὁ Καμπευρόλ καὶ ὁ θεράπων του.

— Κύριε, εἶπεν ὁ Σαθίνος πρὸς τὸν κύριόν του ἡ ἐπιστήμη σας ἐδῶ τίποτε δὲν χρησιμεῖται. Πηγαίνομε νὰ φύγωμε.

Ὁ κόμης εἶχε παραδώσει τὸ πνεῦμα. Ἐκεῖτο παρὰ πόδας τοῦ Γολγοθᾶ, μὲ τὸ ζήφος ἐπὶ τοῦ στήθους. Πᾶσα περιθάλψις ἀπέβαινε περιττή. Ὁ ταγματάρχης, κεκυρῶς τὴν κεφαλὴν, κατέθη πρὸς τὴν ποζάδαν. Ὅτε εἰσῆλθεν ἐκεῖ, ὁ Δαμβέρτος εἶχε καὶ αὐτὸς τύχει τῶν περιθάλψεων τοῦ Πεπέ διὰ τὸ τραῦμά του.

— Δὲν ἔχετε ἀνάγκη τῶν ἐκδουλεύσεών μου ; ἠρώτησεν ὁ ἰατρός.

— Μοὶ παρίσχετε ὅλας ὅσας ἠδυνάμην ἀπὸ σας νὰ προσεδόκων. Εὐχαριστῶ καὶ παρακαλεῖτε τὸν Θεὸν νὰ μὴ σας παρουσιάξῃ ἔμπροσθέν μου.

Ὁ ἰατρός δὲν εἶχεν εὐαίσθητον τὴν ἐπιδερμίδα. Ἐξέτεινε τὸν βραχίονα, ἔκαμε κίνημα συγκαταβατικῆς ὑποταγῆς καὶ εἶπεν :

— Ὅπως ἀγαπάτε.

Τὸ πανδοχεῖον ὑπὸ τὸν ἥλιον, παρεῖχε θέαν ἐντίμου οἰκήματος. Δύο μόναι θεράπαινοι ἔμενον ἐν αὐτῷ μετὰ τοῦ ποιμένος Ἐστανιῦ. Ὁ Ζοσὲ καὶ οἱ ἄνθρωποι του εἶχον διασπαρῆ καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις ὡς ἐκ μαγείας κενωθέντες σταῦλοι, περιεῖχον μόνον τοὺς ἵππους τῶν ταξειδιωτῶν.

— Ἀναλαμβάνω τὴν πορείαν μου, εἶπεν ὁ Δαμβέρτος. Ἀνάγκη νὰ κανονίσωμεν τοὺς λογαριασμοὺς μας.

— Ἄλλ' ἡ πληγὴ σας ; παρετήρησεν ὁ Καμπευρόλ.

— Τίποτε !

Ἐκαμε νεῦμα καὶ ὁ Πεπές ἠνέφωξε σακκίδιον, τὸ ὅποιον ἔφερον ἀνηρτημένον διὰ λωρίδας ὑπὸ τὸ ἐνδύμα του.

— Πλήρωσον, διέταξεν ὁ κύριος.

Καὶ ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν ταγματάρχην :

— Λάθετε, κύριε ! ἰδοὺ χρῆμα, τὸ ὅποιον δὲν λυποῦμαι.

Ὁ μαῦρος ἔρριψεν ἐπὶ τῆς τραπέζης τρεῖς δέσμας τραπέζογραμμάτιων. Ὁ Καμπευρόλ περιέφερε βλέμμα δὺσπιστον περὶ τὴν αἴθουσαν.

— Θὰ προετίμων μίαν συναλλαγματικὴν, εἶπεν.

— Ἡ σύμβασίς μας εἶνε μία ἐξ ἐξ ἐκεῖνων, αἵτινες δὲν ἐπιδέχονται ὑπογραφάς, ὑπέλαθεν ὁ Δαμβέρτος. Παρεδῶκατε τὸν ἄνθρωπον, πληρώνω τοῖς μετρητοῖς. Ἐξωφλήσαμεν. Δὲν ἔχει οὕτω ;

— Ἄ ! εἴθε ἄνθρωπος τηρῶν τὸν λόγον σας, πειρασμέ !

— Καὶ τώρα, ὑγιαίνετε.

— Φεύγετε ;... Καὶ δίχως ἐμέ ;...

— Δὲν ἀκολουθοῦμεν τὴν αὐτὴν ὁδόν.

— Καὶ ὁ ὁδηγός ;

— Δὲν ἔχω ἀνάγκην τοιούτου.

— Καὶ ὁ κόμης ; Τί θ' ἀπογίνῃ ;

— Δὲν ἦτο φίλος ἰδικός σας ; εἶπε πικρῶς ὁ Δαμβέρτος.

Ὁ Καμπευρόλ ἔδραξε τὰ χεῖλη. Δύο τινα τὸν ἀνησυχῶν τὸ πτώμα, καὶ τὸ χρῆμα τὸ ὅποιον ἔφερον μεθ' ἐαυτοῦ. Ἄλλ' ἀνάγκη νὰ ὑπετάσσετο εἰς τὴν τύχην του. Οἱ ἵπποι τοῦ Δαμβέρτου καὶ τοῦ Πεπέ ἦσαν ἔτοιμοι πρὸ τῆς θύρας, κρατοῦμενοι ὑπὸ τοῦ μαυροῦ.

— Ὑγίαινε, ταγματάρχα ! εἶπεν ὁ κύριος.

— Ὑγιαίνετε λοιπὸν, ἐστέναξεν ὁ Καμπευρόλ.

Ὁ Δαμβέρτος ἔρριψε δράκμα λουδοβικίων πρὸς τὰς ἐκθάμβους μικρὰς θεράπαινας καὶ ἵππευσεν, ἐνῶ ὁ ἰατρός ἐσφιγγε τὸν πολῦτιμόν του θησαυρὸν ἐν τοῖς θυλακίαις του.

Ὁ Ἐστανιού, νοηλῶς ἐστηριγμένος ἐπὶ τῆς κλίμακος, τὸν θεώρει διὰ βλέμματος ὑποῦλου. Ἐνευσεν ἐμφαντικῶς πρὸς τὴν μίαν τῶν Ναβαρραίων, ἥτις ἐξῆλθεν. Ἡ ἄλλη συνέλεγε τὸν χρυσὸν τοῦ ξένου.

IB'

Πλούτη ἐνοχλοῦντα.

Ὁ Δαμβέρτος εἶχε τηρήσει τὸν λόγον του. Παρητιετο πάσης ἐναντίον τοῦ Καμπεύρολ ἐκδικήσεως. Καίτοι τραυματίας ἦτο περιχαρῆς καὶ οὐδόλως πλέοντὸ μῖσος τὸν ἀπησχόλει.

Ἄλλ' ὁ Πεπέσ δὲν ἐλησμόνησε τὸν λόγον τοῦ κυρίου του, δείξαντος αὐτῷ εἰς τὰς Φιλλύρας ἀπομακρυνόμενον τὸν Καμπεύρολ, ὃν εἶχεν ἀποκαλέσει τὸν ἐσχατὸν τῶν ἀθλίων. Ὁ Πεπέσ εἶχε συνδιαλεχθῆ μετὰ τοῦ Ἐστανιού. Δηλαδή ἀντήλλαξε πρὸς ἐκεῖνον δύο λέξεις δι' ὧν ἠδυνήθησαν νὰ συνεννοηθῶσιν. Δεικνύων αὐτὸς τώρα τὸν ταγματάρχην κρύπτοντα τὸ χρῆμά του, εἶπεν :

— Αὐτὸ κακό, αὐτὸ κατεργάρη !

Ὁ Ἐστανιού ἠμιέκλεισε τὸν ὀφθαλμὸν καὶ δὲν ἀπήντησε. Πάραυτα ὁ Δαμβέρτος καὶ ὁ μαῦρός του ἀπεμακρύνθησαν τῆς ποζάδας, καὶ δὲν ἀπέμειναν πλέον ἐκεῖ, εἰμὴ ὁ Σαβίνος καὶ ὁ Ταγματάρχης, αἱ θεράπαιναι καὶ ὁ Ἐστανιού. Ἀφ' ἧς παρέλαβε τὸ χρῆμά του ὁ Καμπεύρολ ἐκυριεύθη ὑπὸ ἀνυπομονησίας καὶ πυρετοῦ. Ἐσκέπτετο ὅτι κυρίως εἰπεῖν εὐρίσκατο εἰς χρυσφήγετον ληστών καὶ δὲν εἶχεν ἄδικον ἐν μέρει. Ἐπειτα ὁ Δαμβέρτος τὸν εἶχε πληρώσει μὲ ὕψος ὑψηλοφρόνως περιφρονητικόν, πρᾶγμα προσβάλον καίριως τὸν ἐγωισμόν του. Μετενοεῖ σχεδὸν διότι τὸν ἐξυπηρέτησε, κεραυνοὶ τῆς Βρέστης ! Αἱ ἰδέαι του περιεδιοῦντο ἐν τῇ κεφαλῇ του ὡς ἀνεμοδεῖκται. Ἐλυπεῖτο ἤδη καὶ τὸν νεκρὸν τοῦ Γολγοθᾶ. Ἄλλα τὸ κακὸν ἦτο ἀνεπανόρθωτον. Ἐπρεπε νὰ ἐλάμβανε τὴν ἀπόφασίν του. Ἐγένετο ὅ,τι ἐγένετο. Ὅσον καὶ ἂν ἦν τις ἰατρός δὲν δύναται ν' ἀναστήσῃ τοὺς νεκρούς. Ὁ Καμπεύρολ ἐπόθει νὰ εὐρίσκατο μακράν. Ἐντὸς αὐτῆς τῆς ποζάδας, τὸ δάπεδον προφανῶς τῷ ἐφλεγε τοὺς πόδας. Καὶ οἱ ἐκεῖ ἄνθρωποι εἶχον τρόπους ἀλλοκότους. Ἐν συντόμῳ, ὁ καλὸς ταγματάρχης εὐρίσκατο μόνος ἐκεῖ, μὲ περιουσίαν ἐν τῷ θυλακίῳ του, εὐκόλως δυναμένην ν' ἀφαιρεθῆ. Οὐδ' ὄπλον τι εἶχε πρὸς ὑπεράσπισιν ! Ἄλλως, καὶ ἂν εἶχε, δέον νὰ τὸ ἠμολογήσωμεν ὅτι θὰ ἠδυνάται νὰ ἔκαμνεν αὐτῶν χρῆσιν. Πληρέστατα βεβαίως καὶ τελειῶς θὰ τὸν εὐχαρίσται ἢ ἐπάνοδός του εἰς τὸ ἐν Παρισίοις ἰσόγειόν του τῆς ὁδοῦ Μοντανιού. Ἀλλ' ἐπρεπε νὰ ἐπέστρεφεν ἐκεῖ. Πῶς νὰ ἔκαμνεν ; Εἰς τίνα νὰ ἐνεπιστεύετο ; Καὶ ἔπειτα ὁ Βωνοᾶζ ἔκειτο ἐκεῖ, ἐπὶ ἀφανοῦς βράχου, ὀλίγον πέραν ἐνὸς σταυροῦ καὶ ὑπὸ τὰ νέφη. Ὁ ἰατρός οὐδὲ τὸ ξίφος νὰ τῷ ἀποσπάσῃ τοῦ στήθους ἐσκέφθη κἄν. Πρὸς τί ! Ἦτο πλέον νεκρός. Ἐπρεπεν ἐν τούτοις νὰ τὸν ἡγειρον ἐκείθεν καὶ νὰ μὴ τὸν ἐγκατέλειπον εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ὄρνέων. Ὁ Καμπεύρολ, ἐφ' ὅσον ἐσκέπτετο, ἠδηνόμει. Τῷ ἐφαίνετο ὅτι αἱ μικραὶ θεράπαιναι τὸν θεώρουν μὲ βλέμματα διάπυρα καὶ ἀλλόκοτα. Ἐπειτα, ὁ Βωνοᾶζ δὲν ἦτο συγγενῆς του· συνεπέραναν ἐκ τούτου ὅτι ἀνόητος ἦτο ἀνησυχῶν χάριν ἐκεῖνου. Τοῦ κόμητος ἀποθανόντος, τὰ πάντα ἐληξάν μετὰ τῶν. Τότε, ἐκάλεσε τὸν Ἐστανιού ὅστις, ἡσύχως καθήμενος ἐν τινι γωνίᾳ καὶ ὠπλισμένος διὰ μακροτάτης καὶ ἠκονισμένης μαχαίρας ἔκοπτε μελανὸν ἄρτον καὶ τὸν ἤρτυε διὰ ξηροτάτου τυροῦ.

— Ε, φίλε, εἶπα, ἔχετε δῆμαρχο στὸν τόπο, εὐχὴ θεοῦ !

— Βέβαια. Ἐξοχώτατε.

Οἱ Βεαρναῖοι φέρονται μετ' ἀπειροῦ εὐγενείας πρὸς τοὺς πλουσίους περιηγητάς. Ὁ Καμπεύρολ, κολακευθεὶς ὑπεκλίθη.

— Ὁ πτωχὸς μας φίλε, ὁ κόμητ Βωνοᾶζ, τὴν ἔπαθεν ἐξηκολούθησεν, ὁ δῆμαρχος τώρα θὰ ζώσῃ τὴν ἄδειαν καὶ τὰ μέσα διὰ τὴν ἐνταφίασίν του.

Ὁ Ἐστανιού ἐθώπευσε τὸν πόνον μετὰ δισταγμοῦ :

— Δὲν ξέρω ἂν ὁ ἀλκᾶδης... ἐψιθύρισεν.

— Ἄ ! ναι, ὁ ἀλκᾶδας εἶνε... εἶπεν ὁ Καμπεύρολ. Εὐρίσκαμεθα εἰς Ἴσπανίαν, καρᾶμπα ! Καὶ ποῦ εὐρίσκαται, ὁ ἀλκᾶδης ;

— Μακρὰ, ἐδήλωσεν ὁ ποιμὴν.

— Ἄλλὰ ποῦ ;

— Εἰς τὴν Πένα, ἀνέκραξε μία τῶν θεραπεινῶν, ἥτις εἰτενε τὸ οὖς εἰς τὴν συνδιάλεξιν.

— Καὶ ποῦ εἶνε ἡ Πένα, κόρη μου ;

— Κάτω ἐκεῖ στὸ βάθος, δύο ὥραις μακρὰ.

— Διάβωλε !

Ὁ καλὸς ταγματάρχης ἐτονθόριζε μετὰ τῶν ὀδόντων του.

— Τί τόπος, πειρασμέ !

Καὶ αἴφνης συλλαμβάνων τὴν ἀπόφασίν του :

— Τόσῳ τὸ χειρότερον. Ἰδική του ὑπόθεσις εἶνε. Δὲν εἶνε δυνατόν νὰ τῷ γράψωμεν δύο λέξεις ;

— Γιατί ὄχι.

— Ἐχετε χαρτί ;

— Δὲν κάθονται ἄγριοι μέσα ἐδῶ.

— Φέρετέ μου.

Ἡ θεράπεινα ἐμεγαλᾷχει. Ὁ χάρτης καὶ τὰ πρὸς γραφὴν χρειώδη ἦσαν σχεδὸν ἄγνωστα εἰς τὴν ποζάαν.

Ἐν τούτοις, διερευνῶντες τὰ δωμάτια τοῦ ξενοδόχου, εὐρον τοιαῦτα καὶ ὁ ταγματάρχης τότε ἐγράψε τὰ ἐξῆς :

« Ὁ δόκτωρ Καμπεύρολ, ἐν Παρισίοις ἐγκατεστημένος, λαμβάνει τὴν τιμὴν νὰ πληροφορήσῃ τὸν κύριον ἀλκᾶδην τῆς Πένας, ὅτι τὴν πρωίαν ταύτην, 25 Ἰουλίου, τὴν πέμπτην ὥραν τῆς πρωίας, κατόπιν μονομαχίας μετὰ τῷ Ἀμερικανοῦ τινος ὀνόματι Γεωργίου Δαβίδσωνος καὶ τοῦ κόμητος Φιλίππου Βωνοᾶζ, κατοικοῦ Παρισίων, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Φραγκίσκου Α', ὁ τελευταῖος ἐφρονεύθη ὑπὸ κτυπήματος διὰ ξίφος ἐπὶ τοῦ στήθους. Ὁ ὑπογεγραμμένος, ὅστις παρίστατο ὡς ἰατρός, καθιστᾷ γνωστὸν τὸ πρᾶγμα πρὸς τὸν ἀξιότιμον ἀλκᾶδην, ἵνα διενεργήσῃ τὴν μεταφορὰν τοῦ πτώματος ἀπὸ τοῦ πεδίου τῆς μάχης. Τὸ μέρος τοῦτο εἶνε ὁ Γολγοθᾶς. Ἡ οἰκογένεια τοῦ κόμητος εἶνε πλουσιωτάτη καὶ θὰ πληρώσῃ ὅλα τὰ ἐξοδα. »

» Ὑποσημειοῦμαι μεθ' ὅλων μου τῶν πρὸς τὸν ἐντιμον ἀλκᾶδην σεβασμῶν,

» ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΚΑΜΠΕΥΡΟΛ

» ἰατρός ».

Ὁ Καμπεύρολ, μετὰ τὴν πληρωσιν αὐτοῦ τοῦ καθήκοντος, ἢ μάλλον τὴν ἐξ αὐτοῦ ἀπαλλαγὴν του, ἐξέβαλε στεναγμὸν ἀνακουρίσεως.

— Οὐφ ! ἰδοὺ πρᾶγμα ὥραϊα γραμμένον, εἶπεν.

Ἀπετάθη πρὸς τὰς θεραπεινάς καὶ ἐδίπλωσε τὸ χαρτίον, ἐφ' οὗ ἐπέθηκεν ἐν λουδοβίκιον.

— Θὰ δυνήθητε νὰ ἐγχειρίσετε τὸ γράμμα μου πρὸς τὸν ἀλκᾶδην ; ἠρώτησεν.

— Βέβαια, ἐξοχώτατε.

— Πότε ;

— Ἀμα ὁ κύρ Ζοσὲς ἢ κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους του γυρίσει... Εἶνε τώρα στὸ βουνό.

— Θὰ μένου ἐκεῖ πολὺ ;

— Δὲν εἰδέρω, εἶπεν ἡ θεράπεινα, σείουσα τὴν κεφαλὴν.

— Ὅπωςδήποτε, ἤμπορῶ τώρα νὰ φύγω, ὑπέλαβεν ἐκεῖνος, ἀλλὰ χρειάζομαι ὁδηγόν.

Οἱ δύο κόρακι ὑπέδειξαν ἑαυτοὺς τὸν ποιμένα.

— Αὐτὸς θὰ σὰς ὁδηγήσῃ καλὰ, ἐβεβαίωσαν, εἶνε σωστός ἄνθρωπος.

Ὁ ταγματάρχης ἔξεσε τὸ οὖς. Σωστός ; Ἐδυσπίσται, ἀλλὰ δὲν εἶχεν ἄλλον ἵνα ἐκλέξῃ.

— Ἐστῶ, εἶπεν.

Ἐνευσεν πρὸς τὸν Ἐστανιού.

- Καλέ μου !
- Ἐξοχώτατε.
- Γνωρίζεις καλὰ τὸν τόπο ;
- Δίχως ἐμέ, θὰ ἐκοιμάσθε ἀπόψε στὸ βουνό καὶ ἐν ἧτο ὠφέλιμο γιὰ τὴν ἡλικία σας.
- Εἶσαι ;...
- Βεκρὸς.
- Ἀπὸ ποῖον μέρος ;
- Ἀπὸ τὰ περίχωρα τῆς Λούζας, κοντὰ στὸ Ριβάζ.
- Γνωρίζεις τὸν βαρῶνος ;
- Βλέπω τὸν πύργο του ἀπ' τὸ καλύθι μου.
- Τί ἔργον κάμνεις ;
- Εἶμαι βοσκός.
- Καὶ λαθρέμπορος, αἶ ;
- Ὅταν τύχη, δὲν λέω ὄχι.
- Δὲν εἶνε μέγα ἐγκλημα. Δύνασαι νὰ με ὁδηγήσης ;...

Εἰς τὸ Κωτερό ;

- Ἀκούτ' ἐκεῖ !
- Πόσον ἀπέχει ;
- Ἐπτά ὡς ὀκτῶ ὥραις, τὸ ἐλάχιστο. Ἡ βροχὴ δρόσισε τὸν καιρὸ θὰ κάμωμε ὠραῖο δρόμο.
- Εἶνε δυνατὸν νὰ εὕρωμεν καθ' ὁδὸν κατάλυμα διὰ νὰ προγευματίσωμεν ;
- Ὁ βοσκὸς ἐμειδίασεν ἀλλοκότως.
- Δὲν παράχει, εἶπεν, ἀλλὰ θὰ βροῦμε.
- Ἄν ἡ ἐξοχότης του ἀγαπᾷ νὰ προγευματίσῃ πρὶν ἀρχίσει τὸν δρόμο... πρότεινε μία θεράπεινα.
- Εὐχαριστῶ, δὲν πεινῶ.

Ὁ Σαβίνος ἦτο δειλὸς ὡς λαγῶς, ἀλλὰ λαιμαργὸς ὡς θήριον. Ἐτρωγε, θωπεύων οἰκείως τὸν πύγωνα τῆς ἄλλης ὑπηρετίας, ἀμέριμος διὰ τὰ πρὸ μικροῦ διατρέξαντα. Ὁ ταγματάρχης ἐπλήρωσε ποτήριον εἴνου ἰσπανικοῦ καὶ τὸ ἐκένωσε μέχρι τοῦ ἡμίσεος. Ἐσπευδε ν' ἀπομακρυνθῇ τοῦ πανδοχείου.

— Ἐμπρός, κουτεντέ μου εἶπε πρὸς τὸν θεράποντά του, στὸ ἄλογο, καὶ σύντομα !

Ὁ Σαβίνος ἐπλήρωσε τὰ θυλάκιά του ζωοτροφῶν ὑπακούων μετὰ λύπης. Ὁ Καμπεϋρόλ ἀνέβη βραδέως ἐπὶ τοῦ ἐφιππίου, προσέφερε γενναιοδῶρως εἰς ἕκαστην τῶν ὑπηρετριῶν ἀνά ἓν τάλληρον καὶ ἀνεχώρησε προηγουμένου τοῦ Ἐστανίου καὶ ἐπομένου τοῦ Σαβίνου. Ἡ μικρὰ συνοδεία εὐρίσκατο μόλις ἐν τινι ἐξ ἐλάτων δάσει, τριακόσια βήματα μακρὰν τῆς ποζάδας, ὅτε ἀνθρώπος τις ἡμιεξήληθεν ἀπὸ τινος ὀπῆς, ἀνωθεν τῶν σταύλων καὶ ἐφύσησε τρεῖς ὑπερμεγέθεις κέρας, τὸ ὅποιον δέον ν' ἀντήχησε πολὺ μακρὰν. Παρκαυτὰ ἐκ βάθους τῶν ἀπορρώγων, ἄλλα κέρατα τῶ ἀνταπήνησαν ἐκ διαφόρων μερῶν καὶ αἱ ἀπηγήσεις των ἐχάθησαν ἐν τῶ διαστήματι. Ὁ Καμπεϋρόλ ἔστη ἐπτοημένος.

— Τί σημαίνει τοῦτο ; ἠρώτησε.

— Τίποτε ἀνθρώποι τοῦ τελωνείου θὰ φανῆκαν, εἶπεν ὁ ὄρεινός μετ' ἀδιαφορίας. Ὁ Καμπεϋρόλ ἤσθάνθη βάλσαμον κυκλοφοροῦν εἰς τὰς φλέβας του. Εἶθε νὰ ἦσαν καὶ χωροφύλακες ἀκόμη, ἵνα τῶ ἀπήρτιζον ἐπιτελεῖον. Τί ἦτο πῶρα ; εἰς ἐντιμότητος κεφαλαιοῦχος. Ἄ ! ἦτο ὄντως τυχερός. Καὶ ἐθυβίσθη εἰς τὰς περὶ τῆς ὀλβιότητος του σκέψεις του, ὅτε αἴφνης ἀπεσπᾶσθη αὐτῶν καὶ ὑπέστη ἑλαφρὸν κλονισμόν. Τὸ ἵππῆριον τοῦ ποιμένος ὀπισθοχωρῆσαν αἴφνης, μετέδωκε τὴν κίνησιν του εἰς τὸν ἵππον τοῦ Καμπεϋρόλ καὶ αὐτὸς εἰς τὸν τοῦ Σαβίνου. Ὁ ταγματάρχης Καμπεϋρόλ, ἐκπληκτός, ἠνερθώθη ἀποτόμως.

II'.

Τὰ λύτρα.

Συνέβη τοῦτο ἐν τινι στενωπῶ, ὅπου ὀλίγοι ἄνδρες ἠδύναντο ν' ἀπέκρουον στράτευμα. Δεξιᾶ καὶ ἀριστερᾶ τῶν τριῶν

ταξειδιωτῶν ἠγείρετο ἀπόκρημνος βράχος, καὶ ἡ ὁδὸς τόσον ἦτο στενὴ, ὥστε δύο ἡμίονοι δὲν θὰ ἠδύναντο νὰ διέβαινον κατὰ μέτωπον. Τριακόνα βήματα μακρότερον, τὸ στόμιον εὐρύνετο, πρὸ τοῦ Καμπεϋρόλ καὶ τοῦ ὁδηγοῦ, μεταξὺ τῶν ἐξ ἐλάτων ριζῶν, ἡμίσεια δωδεκάς ἀνδρῶν μὲ μακρὰς μαχαίρας καὶ καραβίνας ὀπλισμένοι ἐγέλων σαρκαστικῶς, ἐνῶ ἀνωθεν τοῦ στενοῦ τούτου δύο νέει καὶ ὠραῖαι λησταὶ ἰσπανοὶ ἢ βάσχοι ἐνήδρευον ἐποπτεύοντες δίκην φρουρῶν. Ἀκριβῶς εἰπεῖν, οἱ μεταξὺ τῶν ριζῶν τῶν δένδρων κρυπτόμενοι Ναβαρραῖοι δὲν ἦσαν λησταί, ἀλλ' ἀπλῶς ἐντιμοὶ λαθρέμποροι οὗς ἐκίνησεν εἰς πειρασμὸν ἀπρόσπτός τις εἰκαίρια. Ὁ Ζοσὲς καὶ ἡ ἀκολουθία του εἶδον ἐπισκεφθέντας τὸ πανδοχεῖον ξένους ἐχθρικῶς βεβαίως διακειμένους πρὸς ἀλλήλους, ἀφ' οὗ εἰς τούτων ἐφρονεῖθη. Ὑπῆρχε τις λοιπὸν ἐκεῖ προδότης, καὶ ὁ προδότης αὐτὸς ἔλαβε τὴν ἀμοιβὴν τῆς προδοσίας του, μέγα ποσόν, καὶ τὸ μέγα τοῦτο ποσόν ἦτο περιουσία διὰ τὴν ὁμάδα ὄλων ἐν τῶ πτωχῶ ἐκείνῳ τόπῳ. Ὁ Πειπὲς μάλιστα τοῖς εἶχεν ὑποβάλλει λέξεις τινὰς, αἵτινες δὲν ἀπίθνησαν εἰς μάτην.

Ὁ Καμπεϋρόλ ἀπέμεινε ἀφρωνος.

— Ἄλτ ! ἀνέκραζεν ὁ ἀρχηγὸς τῆς συμμορίας.

Ὁ Ἐστανίου δὲν ἐπέδειξε διαθέσιν πρὸς ἀντίστασιν.

— Τί θέλετε ; ἠρώτησεν.

— Ἐχουμε νὰ μιλήσωμε. Περίμενε.

Ὁ ποιμὴν ἐστράφη πρὸς τὸν ταξειδιώτην του.

— Μοῦ φαίνεται πῶς εἶνε λησταί, ὠμολόγησεν ἀπροκαλύπτως.

Ὁ Σαβίνος οὔτε τρόμον, οὔτε ἐκπληξιν ἐπέδειξεν. Μὴ λαμβανόμενης ὑπ' ὄψει τῆς ὀπλοφορίας των, οἱ ἀνθρώποι, οὗς ἐβλεπε, δὲν εἶχον τὸ ὕψος τόσον φοβερόν. Τινὲς μάλιστα ἐγέλων ἐξ ὄλης καρδίας διὰ τὸν τρόμον τοῦ ταγματάρχου. Ὁ ὄμιλος ὠλίσθησε λιαν δεξιῶς ἀπὸ τῆς θέσεώς του εἰς τὸ βάθος τῆς χαράδρας καὶ, παραλαβὼν τὸν ὁδηγὸν τῶν ταξειδιωτῶν, τοῖς ἔνευσε νὰ τὸν ἀκολουθήσωσι βήματά τινα. Ἡ χαράδρα ἀπέληγεν ἐπὶ χλοαζούσης καὶ ὑπὸ μεγάλων δένδρων σκιαζομένης κοιλάδος, ἐν τῶ βάθει τῆς ὑποίας ῥεεῖ ὀρηκτικὸς χεῖμαρρος. Ἐκεῖ, ὁ ἀνθρώπος ἐστάθη καὶ εἶπεν εὐγενῶς ψαύων τὸν σκούφον του διὰ τῆς χειρὸς :

— Ἄν ἡ ἐξοχότης του ἀγαπᾷ νὰ καταβῇ ;...

— Ἦτο διαταγή. Ὁ Καμπεϋρόλ διετέθη ὅπως ὑπακούσῃ, λέγων πρὸς τὸν θεράποντά του :

— Βοήθησέ με λοιπόν, ζῶν !

Ὁ Σαβίνος ἐκράτησε τὸν χαλινὸν τοῦ ἵππου. Ὁ ἰατρός ἐπήρθησε βαρέως ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

— Τί θέλετε ; ἠρώτησε τὸν ὄρεινόν.

— Ἐ ! τὸ ὑποπτεύεσθε ὀλίγο, ὑπέλαθεν ὁ ἀνὴρ.

— Εἰς τὸ βάλαντιόν μου ἀποβλέπετε, γενναῖοί μου !

— Εὐχὴ Θεοῦ !

Ὁ Καμπεϋρόλ κατέστη πελιῶνός ὡς ἀνθρώπος ἐτοιμοθάνατος.

— Ἐλάθετε ἓνα εὐμερροσὸν ποσὸν σήμερα τὸ πρωί, εἶπεν ὁ ἀρχηγός, μικρὸς ἀνὴρ μελαψός, μὲ ὄψιν ἐμφανίουςαν ἐνεργητικότητα, ἀλλ' οὐχὶ ἀγρίαν, φιλοπαίγιμονα μᾶλλον. Σκεφθήκαμε πῶς εὐκόλα τὸ κερδίσετε καὶ ὅτι θὰ μᾶς οἰκονομοῦσε ἐμᾶς τοὺς πτωχοὺς, ποῦ γιὰ μικρὸν κέρδος, οἱ τελωνοφύλακες μᾶς πιάνουν καὶ μᾶς πνίγουν... λοιπόν...

— Θέλετε νὰ εἰπῆτε ὅτι πνίγετε καὶ σῆς τοὺς ἄλλους, ὑπέλαθεν ὁ ἰατρός ἀναλαβὼν ὀλίγην εὐσταθειαν.

— Ἐ, ναί !

— Ἡμπεροῦμε νὰ τὰ συμβισάσωμεν, δαίμονα ! ἂν δὲν ἦσθε πολὺ σκληροί.

— Βέβαια !

— Μὲ μία μικρὰ θυσία κανονίζομε τὴν ὑπόθεσί μας.

— Περίφημα ! Σκέπτεσθε λογικά.

— Πόσα θέλετε ;

Ὁ ἀνθρώπος ἔθηκε τοὺς δακτύλους εἰς τὸ στόμα καὶ ἐσφίριζεν. Οἱ σύντροφοί του παρήλασαν καὶ ὁ ταγματάρχης εὐ-

ρέθη περιστοιχούμενος ὑπὸ τῆς συμμορίας. Οἱ δύο σκοποὶ μόνοι ἀπέμειναν εἰς τὸ ὕψωμα καὶ παραιτέρω ὀπισθεν κορμοῦ δένδρου, ἀνὴρ τις ἐκρύπτετο, ὁμοιάζων καταπληκτικῶς πρὸς τὸν Ζοσέν, τὸν ξενοδόχον τῆς Πένας.

— Ὁ Γάλλος ἐρωτᾷ τί θέλομε, εἶπεν ὁ ἀρχηγὸς συμβουλευόμενος τοὺς συντρόφους του. Τί λέτε, σεῖς οἱ ἄλλοι;

— Ἀπλούστατο, ἐγνωμοδότησε γηραιὸς τις ἀλήτης. Ὁ μιλόρδος εἶνε πλούσιος καὶ ἡμεῖς πτωχοί. Φαίνεται ἀκόμη πῶς τὸ χρῆμά του δὲν εἶνε χριστιανικῶς κερδισμένο... Πρέπει νὰ τὸν ξαλαφρώσωμε ἀπ' αὐτό.

— Ἄς μᾶς δώσῃ ὅ,τι ἔχει ἐπάνω του, πρῶτα... εἶπε δευτερός τις.

— Ναί, εἶπεν εἰς τρίτος, γιὰ νὰ γίνῃ ἡ ἀρχή...

— Πρῶτα... γιὰ νὰ γίνῃ ἡ ἀρχή... ἐσκέφθη ὁ Καμπεϋρόλ φρίσων.

— Καλὰ δά! μὴ φοβᾶστε, εἶπεν ὁ Ἐστανιού. Εἶνε ἡμεροὶ σὰν πρόβατα καὶ δὲν θὰ πείραζαν οὔτε παιδὶ μωρό... Δὲν ἔχετε νὰ φοβᾶστε... Θὰ τὰ συμβιβᾶσθε...

— Λοιπὸν, ὑπέλαθεν ὁ ἀρχηγός, πρῶτα, ὅ,τι ἔχετε ἐπάνω σας... Θὰ σᾶς ἀφίσωμε νὰ πληρῶστε τὸ ταξεῖδι τοῦ ὑπηρετῆ σας... Ἀπὸ τὸ Παρίσι εἴστε;

— Τῶντι.

— Τὸ χαρτί γιὰ τὸν ἀλκᾶδῃ τῆς Πένας τὸ λείει καθαρὰ.

— Γνωρίζετε;

— Ὅλα τὰ ξέρομε.

— Διατί νὰ κἀνῃ ταξεῖδι στὸ Παρίσι ὁ ὑπηρετῆς μου;

— Γιατί θὰ σᾶς κρατήσωμε.

— Θὰ μὲ κρατήσετε! εἶπεν ὁ Καμπεϋρόλ πορφυρούμενος.

Θὰ μὲ κρατήσετε, βγάλετέ το ἀπὸ τὸν νοῦν σας!

— Ναί.

— Καὶ τί νὰ μὲ κάμετε;

— Δὲν τὸ καταλαβαίνετε;

Ὁ ἰατρός τὸ ἠγνόει πληρέστατα, ἀλλ' ἔσεισε τὴν κεφαλὴν.

— Πρέπει λοιπὸν ὅλα νὰ σᾶς τὰ ἐξηγήσωμε, ἐπανέλαθεν ὁ ἀρχηγός.

— Ἐξηγηθῆτε καθαρὰ.

— Ἐνας δικός μας θὰ πάγῃ μὲ τὸν ὑπηρετῆ σας στὸ Παρίσι, νὰ μᾶθῃ τί ἔχετε, ἂν δὲν λάβετε τὴν καλωσύνην νὰ μᾶς τὸ πῆτε ὁ ἴδιος ὡς φίλος. Ἀπ' ὅσα ἔχετε, θὰ πάρῃ τὰ μισὰ εἰς μετρητά. Τί καλλίτερο, ὀργῇ θεοῦ! Ἄν ἐνεργήσετε νὰ τὸν συλλάβουν, ὅσο καλοὶ καὶ ἂν ἦμαστε, ποῦ λέγει καὶ ὁ Ἐστανιού, θὰ μᾶς τὸ πληρώσῃ με τὴν ζωὴ σου.

— Κύριοι, κύριοι, ἰκέτευσεν ὁ Καμπεϋρόλ, οὔτινος ἡ ὄψις μετῆλλαξε χρώματα ἕως οὗ τέλος ἐγένετο πελοδὴ, καταλαμβάνετε λοιπὸν...;

— Ἐ! ἐκαταλάβαμε πολὺ καλὰ, ἀνάθεμα! Καὶ ὅ,τι εἴπαμε, εἴπαμε. Ἄς τελειώνωμε! Εἴμαστε συμβιβαστικοί, εὐχὴ θεοῦ!

— Λοιπὸν! ἐκράζεν ὁ Καμπεϋρόλ! ὄχι, μὰ τοὺς διαβόλους... Δὲν θὰ ὑποχωρήσω, δαίμονα! Σκοτώσατέ με... σφάζετε με, δὲν θὰ μοῦ πάρετε τὸ χρῆμά μου... Οἱ χωροφύλακες δὲν ἔγιναν γιὰ τὰ μαῦρα μάτια.

Ὁ ἀρχηγὸς ὕψωσε τοὺς ὄμους.

— Οἱ χωροφύλακες! ἀστειεύεσθε, εἶπε, ποῦ εἶνε; Καὶ ὕστερα, βλέπετε! Ἐνας βράχος κυλίστα ἀπ' ἐπάνω καὶ σᾶς σκοτώνει ἕνα παραπάτημα τοῦ ἀλόγου σας καὶ γκρεμισθήκατε στοὺς βράχους... Πῶς θέλετε ὕστερα νὰ σᾶς δώσουν τὸ εἶκος ὁ ἀλκᾶδῃ καὶ οἱ χωροφύλακες! Εἴμαστε καλοὶ! Ὅλα μπορούσαμε καὶ νὰ σᾶς τὰ παίρναμε...

Ἰδρὸς περιέριε τὸν ταγματάρχην. Ὁ Σαβίνος ἐγέλα, ὁ προδότης, εὐρίσκων τὴν θέσιν γελοῖαν. Ἐφ' ὅσον ἐβλεπεν ἑαυτὸν ἐκτὸς κινδύνου, οὐδὲν ἠδύνατο νὰ τὸν συνεκίει.

— Ὑποχωρήσατε λοιπὸν, ἀφεντικό, εἶπε. Δι' ὀλίγα χρήματα δὲν θὰ χαθῆτε.

Ὅλιγα χρήματα! Ὁ Καμπεϋρόλ θὰ τὸν ἐφόνευεν.

— Ἄλλ' εἶνε περιουσία μου, ἄθλια! ἀνέκραξε.

— Καλὰ! ἐπεῖπεν ὁ Σαβίνος, κάμνετε ἄλλη, μὲ τὴν τέχνη σας. Ἦτο ἡ ἐπισφράγις τοῦ γελοίου. Τὸ ἄστρον ἔδουε καὶ δὲν θ' ἀνεφαίνετο πλέον. Ὁ Καμπεϋρόλ ἔτριξε τοὺς ὀδόντας καὶ ἔτρεμε σύσσωμος. Ἦτο φοβερόν, δαίμονα!

— Ἐμπρός! Δώσατε, εἶπε τραχέως ὁ ἀρχηγός τείνων τὴν χεῖρα.

Ὁ Καμπεϋρόλ ἐξήγαγε μετὰ στεναγμοῦ τὸ ἐξωγκωμένον του ἐκ τῶν γραμματίων τοῦ Δαυβέρτου χρηματοφυλάκιον καὶ εἶπε:

— Γνωρίζετε ὅτι ἔχει ἐδῶ τριακοσίας χιλιάδας φράγκων, γενναῖοι μου; Σᾶς πλουτίζουν ὅλους σας δι' ὅσον ζῆτε. Λοιπὸν ἴδου τας. Μόνον ἀφήσατέ με νὰ φύγω.

Ὁ ἀρχηγός ἀπέσπασε τὸ χρηματοφυλάκιον τῶν χειρῶν τοῦ ταγματάρχου καὶ ἐμέτρησε τὰς δεσμιδας. Οἱ λαθρέμποροι προσήλωσαν ὅλοι τοὺς ὀφθαλμούς ἐπὶ τῶν χαρτονομισμάτων. Ὁ Καμπεϋρόλ ἐγόγγυζε:

— Τριακοσῖαι χιλιάδες! Τριακοσῖαι χιλιάδες! Καὶ δι' ἐπαίτας συνηθισμένους νὰ ζῶσι μὲ ψωμί μαῦρον καὶ τυρί!

— Καὶ ὕστερα! ἠρώτησε μὲ τὸ σκωπτικόν του ὕφος ὁ ἀρχηγός.

— Ὑστερα;

— Πόσα;

— Ὁ Καμπεϋρόλ ἐξανέστη, ἐκραύγασεν, ἰκέτευσεν, ἠπέλησεν ὅσον ἠδυνήθη. Τέλος ἐπέτυχε συγκατάθεσιν. Οἱ λαθρέμποροι ἤκουοντο εἰς ἴσον ἔτι ποσόν, τριακοσίων χιλιάδων, ἀλλ' εἰς νομίσματα τώρα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου.

Τοῦ δυστυχῆς ἡ μανία ἐφθάνεν εἰς τὸν παροξυσμὸν τῆς, Ἄλλ' ἐκείνοι ἦσαν οἱ ἰσχυρότεροι.

Αἱ καρδίαι, τὰ μακρὰ ἐγχειρίδια καὶ τὸ ἄκαμπτον τοῦ μικροῦ ὄρειου ὑπερίσχυσαν. Ὁ Ἐστανιού ἐμεῖδια κρυφίως, νίπτων ταυτοχρόνως τὰς χεῖράς του ὡς ὁ Πιλάτος. Οἱ λαθρέμποροι περὶ ὧν εἶχον προνοήσει. Εἰς τούτων ἔφερε τὰ πρὸς γραφὴν χρεώδη καὶ χάρτην ἐφ' οὗ ὁ Καμπεϋρόλ ἐγράψεν πρὸς τὸν τραπεζίτην του τὰ ἐξῆς:

«Φίλε κύριε,

»Εὐρίσκομαι ἐν Ἰσπανίᾳ ἔνθα διαπραγματεύομαι περὶ λαμπρᾶς ὑποθέσεως. Ἐχῶ ἀνάγκην τριακοσίων χιλιάδων φράγκων εἰς χρυσόν. Πωλήσατε ἴσου ποσοῦ μετοχᾶς καὶ δότε τὸ ποσόν εἰς τὸν θαλαμηπόλον μου, τὸν Λουδοβίκον Πασχάλην Σαβίνον, ὅστις θὰ σᾶς ἐγχειρίσῃ τὴν παροῦσαν καὶ θὰ μοὶ ἀποκομίσῃ τὴν ποσότητά ἧς ἔχῶ ἀνάγκην ἐπέγουσαν. Θὰ μοὶ παράσχετε ἀληθῆ ἐκδούλευσιν ἐκτελῶν τὴν ἐντολήν μου ὅσω τὸ ταχύτερον. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν Σαβίνον, γνωρίζετε τὴν δεδοκιμασμένην τιμιότητά του.

»Δέχθητε κλπ.

»ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΚΑΜΠΕΥΡΟΛ.

»25 Ἰουλίου, 1888.— Πένα, πλησίον τῆς Βενσάκης, Ἰσπανία.

»Υ. Γ. — Δὲν σᾶς ἀποκρύπτω ὅτι ἡ ἐν λόγῳ ὑπόθεσις τὰ μέγιστα μ' ἐνδιαφέρει, πρόκειται περὶ τῆς ἐλευθερίας μου. Συνελήφθη ὑπὸ συμμορίας ληστῶν, καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ μὲ κακοποιήσουν, ἂν δὲν λάβουν τὸ ποσόν ἐντὸς ὀκτῶ ἡμερῶν. Περιτὸν νὰ εἰδοποιηθῆ ἡ δικαιοσύνη. Θὰ ἤρχεται πολὺ ἀργὰ πρὸς σωτηρίαν μου καὶ προτιμῶ τοῦ χρήματος τὴν ζωὴν μου. Ἠνωθήσατε βεβαίως».

Μετὰ δύο ὥρας, ὁ Καμπεϋρόλ ἐφυλάσσετο ἐντὸς καλύβης ποιμένος ὁμοίως περίπου πρὸς τὴν τοῦ ὀδηγοῦ τοῦ Ἐστανιού, ἐπὶ κροφῆς ἀπροσίτου. Ὁ Πιστός Σαβίνος, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Ἐστανιού, ὅστις ἄνευ πολλοῦ κόπου τὸν ἐπέισε περὶ τῆς ἀθωότητός του, ἀπῆρχετο εἰς Κωτερέ, ἵνα ἐπιβῆ τοῦ σιδηροδρόμου καὶ ἐκτελέσῃ τὴν ἀποστολήν του. Ὁ τραπεζίτης ἐξετέλεσε πάραυτα τὰς διαταγὰς τοῦ ταγματάρχου.

Μετὰ τινὰς ἡμέρας, ὁ Σαβίνος ἀνεφάνη εἰς Κωτερέ, ὅπου ὁ Ἐστανιού τὸν περιέμενεν, ἵνα τῷ χρησιμεύσῃ ὡς ὀδηγός. Οἱ λησταί, ἅμα τῇ παραλαβῇ τοῦ σάκκου, ὃν ὁ θεράπων

τοῖς ἐκόμισεν, ἔσπευσαν ν' ἀπελευθερώσωσι τὸν δεσμώτην των. Ἦτο καιρὸς. Ἐν διαστήματι ἐλάττων τῶν ἑπτὰ ἡμερῶν, τὸ πάχος τοῦ Καμπεύρολ εἶχεν ἐλαττωθῆ ὡς ἐκ μαχίαις. Ἡ ὀλοσπρόγγυλος ὄψις του κατεβλήθη ὡς κενωθὲν ἀερόστατον· οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐκοιλώθησαν, αἱ παρειαὶ του ἐκρέμαντο. Τὴν διηνεκῆ του εὐθυμίαν διεδέχθη κατῆρεια καὶ κατάπτωσης. Τὸ τραῦμα ἦτο δεινόν. Ὁ Καμπεύρολ ἦτο εἰς ἡλικίαν, ἐν ἧ αἰ πολὺ τραχεῖαι συγκινήσεις εἶνε θανάσιμοι, διὰ τὸ πνεῦμα τοῦλάχιστον. Ἡ ἀπελευθέρωσις του δὲν τὸ παρηγόρει. Καθ' ἣν ἡμέραν ἀφῆκε τὸ Κωτερὲ διὰ τοὺς Παρισίους, ὁ Βικτωριανὸς Σαγκῶ, ἀποσταλεὶς ὑπὸ τῆς κομησσης Βωνοῶζ καὶ τοῦ Δαμβέρτου, ἔφθανεν εἰς τὴν πόλιν τοῦ Γολγοθᾶ, ἧς οἱ κάτοικοι εἶχον λησμονήσει τὸ πῶμα καὶ τὴν διὰ τὸν ἀλλόθην ἐπιστολὴν τοῦ Καμπεύρολ. Ὁ ἀπεσταλμένος τῆς Λευκῆς Σαρναίου ὑπῆρξε* μάρτυς φρικώδους θεάματος. Παρὰ πόδας τοῦ Σταυροῦ, ὁ νεκρὸς ἔκειτο μὲ τὸ ξίφος ἐν τῷ στήθει. Τὰ ὄρνεα τὸν εἶχον κατακερματίσει. Ἀπηνῆς εἰς τὰς μνησιακίας της, ἡ χήρα ἠρκέσθη νὰ τὸν ἐνταφιάσῃ εἰς τὸ νεκροταφεῖον τῆς Πέννας, παρὰ τὸν τοίχον τῆς ἐκκλησίας. Μεγάλῃ ἐκ μαύρου μαρμάρου πλάξ' ἐκάλυψε τὸν τάφον του, φέρουσα τὰ ἐξῆς μόνον:

ΦΙΛΗΠΠΟΣ ΝΟΓΚΡΕ, ΚΟΜΗΣ ΒΩΝΟΑΖ

20 Ἀπριλίου 1835—25 Ἰουλίου 1888

ΙΔ'

Ἐπάνοδος.

Τὸ τραῦμα τοῦ Δαμβέρτου ἦτο σοβαρώτερον παρ' ὅσον ἐν ἀρχῇ τὸ εἶχεν ὑποθέσει. Τῆ 7 Αὐγούστου, ἡμέρας μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ Καμπεύρολ, ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Κουρμπεβοῶ, ἡ Ἰωάννα Βωδρού, πενθούσα διὰ τὴν ἀδελφὴν της, ἠγρύπνει παρὰ τὸν πατέρα της, ἐξηπλωμένον ἐπὶ ἀνακλίντρον πλησίον παραθύρου βλέποντος εἰς τοὺς κήπους.

Ὁ ἀρχικὸς πυρετὸς εἶχε καταπέσει καὶ ἤρχιζεν ἡ θεραπεία. Ὁ Δαμβέρτος ἦτο ὠχρὸς καὶ βαθέως τεθλιμμένος. Αἱ συγκινήσεις τῶν τελευταίων ἐβδομάδων συνεκλόνουν τὴν ἰσχυράν του κράσιν. Βλέπων τὴν παρ' αὐτὸν ζῶσαν κόρην, ἐσκέπτετο τὴν ἄλλην, τὴν νεκράν. Τὰς ἡγάπα ἐξ ἴσου καὶ τὰς δύο, ὡραίας ἀμφοτέρως καὶ ἐπίσης ὑπερηφάνους. Φεύγων τῆς Λούζης ὁ Δαμβέρτος ὀλίγας ὥρας μετὰ τὴν φοβεράν μονομαχίαν τοῦ Γολγοθᾶ, ἔπεμπε πρὸς τὴν κόμησσαν Βωνοῶζ τηλεγράφημα δύο μόνον λέξεις περιέχον:

«Εἶθε χήρα».

Ἡ Λευκὴ Σαρναίου τὸ ἀνέγνωσε εἰγως νὰ δακρύσῃ. Δὲν τῇ ἀπέμενον πλέον δυνάμεις διὰ δάκρυα. Ἀδιαφοροῦσα διὰ τὴν γνώμην τοῦ κόσμου, ἔσπευσεν εἰς τὴν οἰκίαν τῶν Φιλλυρῶν, ἐνθα παρέμεινε μέχρι τῆς ἀφίξεώς του. Οὐδεὶς, ἄλλως τε, ἐν Παρισίαις ὑποπτεύετο τὰ τραγικὰ συμβάντα, ἅτινα ἀφηγήθημεν. Ὅτε κατέβη τοῦ ὄχηματός ὁ ἐραστής της, ἐρρίφθη εἰς τοὺς βραχιονᾶς του μετ' ἀληθοῦς ἐρωτικῆς ἠρμῆς.

— Ἐπαιξες τὴν ζωὴν σου χάριν ἐμοῦ, τῷ εἶπεν.

— Ἦθελον ν' ἀπέθνησκον ἢ νὰ σ' ἀπέκτων! Μοὶ ἀνήκει, καὶ οὐδὲν θὰ μᾶς διαχωρίσῃ.

Μετὰ τινὰς ἡμέρας ὁ Καμπεύρολ δὲν εἶχεν ἔτι ὥσει σημαία ζωῆς. Γνωρίζομεν τὰ αἷτια τῆς σιγῆς του. Τότε ὁ Δαμβέρτος ἀπέστειλε τὸν Βικτωριανόν, τὸν μάλλον ἐμπιστόν του εἰς Πέναν, μὲ τὰς δεούσας πληροφορίας πρὸς ἐπιβεβαιώσιν τῶν κατὰ τὸν θάνατον τοῦ κόμητος. Τὰ πάντα ἔλαβον πέραις. Αἱ κακὰ ἡμέραι δὲν ἐμελλον νὰ ἐπανέλθωσι πλέον.

Βέβαια ὁ εἰς περὶ τοῦ ἄλλου, ἡ κόμησσα καὶ ὁ Δαμβέρτος ἀπεροφῶντο ἐν τῇ ἀγάπῃ τοῦ μόνου ἀπομειναντος αὐτῶν τέκνου καὶ οὐτινος ἤθελον νὰ ἠσφαλίζον τὴν εὐδαιμονίαν. Τὴν ἡμέραν ταύτην ὁ πατὴρ εὐρίσκειτο μόνος μετὰ τῆς κόρης του. Ἐγνώριζε πᾶν ὅ,τι ἐκείνη εἶχεν ὑποφέρει, ὡς καὶ τὴν ἐν τῇ καρδίᾳ της ἐγκλεισμένην λεπτότητα καὶ τιμὴν.

Ἄ! αὐτὴ ἦτο καθ' ὅλα, ὡς πατὴρ ἠδύνατο νὰ ἐπεθυμῆ τὴν κόρην του! Γονυπετῆς ἐπὶ προσκεφαλαίου παρ' αὐτόν, τὸν ἠρώτα διὰ τῆς συγκινήσεως καὶ γλυκείας φωνῆς της:

— Ὑποφέρετε ἀκόμη;

Ἦσαν τέσσαρες μετὰ μεσημβρίαν. Ὁ ἥλιος ἐφώτιζεν ἔξω ζωηρῶς τὰ δένδρα, ἅτινα οὐδεμίαν πνοὴν ἀνέμου ἐτάρασσε.

Ἐντὶ πάσης ἀπαντήσεως, ὁ τραυματίας ἔσυρε τὴν νεκράν κόρην πρὸς ἑαυτὸν καὶ τὴν ἠσπάσθη εἰς τὸ μέτωπον. Ἄσμα κλαρινέτου ἠκούσθη εἰς τὰ βάθη τοῦ ἄλλου, ἀλλὰ τόσῳ μελαγχολικόν, ὥστε δάκρυ ἐπεφάνη τῶν ὀφθαλμῶν τῆς Ἰωάννας καὶ τοῦ πατρὸς της. Ἦτο ὁ Ρῶσσο, ὅστις διεσκέδαζε τὴν μόνωσίν του, σκεπτόμενος τὴν νεκράν, ἧς ἡ ἀνάμνησις τὸν κατέθλιβεν.

Ὁ πτωχὸς ἄνθρωπος ἦτο κατηφῆς ἀπὸ τοῦ δεπλοῦ θανάτου τῆς Ζουάννας καὶ τῆς Ρένζας· ἐπλανᾶτο ὡς σῶμα ἄνευ ψυχῆς εἰς τοὺς κήπους τῶν Φιλλυρῶν. Ἡμέραν τινα, ὁ Δαμβέρτος τῷ εἶπεν:

— Ἐπεθυμήσατε ἴσως τὸν τόπον σας;

— Ὁχι.

— Δὲν ἔχετε νὰ φοβῆσθε διὰ τὸ μέλλον σας. Θὰ σας τὸ ἐξασφαλίσω εἰς ἀνάμνησιν τοῦ ἀτυχοῦς ἐκείνου παιδιοῦ. Ἐκάστην φορὰν, καθ' ἣν διέβαινε πρὸ τῆς Ἰωάννας Βωδρού, ὁ Ρῶσσο τὴν ἠτένιζε μὲ βλέμμα δακρῶν.

— Ἄν ἐπιθυμῆτέ τι, προσέθηκεν ὁ Δαμβέρτος, εἰπέτε το. Ὅσοι τὰς ἐγνώρισαν καὶ τὰς ἠγάπησαν, θέλω νὰ εἶνε ἐξ ἐμοῦ εὐχαριστημένοι.

Καὶ βλέπων τὸν Τυρόλιον δισταζόντα:

— Ὁμιλεῖτε ἀφόβως, ὑπέλαθε μετ' ἀγαθότητος.

— Λοιπὸν! Ἦθελον, ἐτραυλίσειεν ὁ Ρῶσσο δεικνύων τὴν Ἰωάνναν, νὰ ἐτελείωνα τὰς ἡμέρας μου κοντὰ στήν ἄλλη καὶ νὰ τὴν ἐβλεπα κάποτε.

— Θὰ γίνῃ.

Μόνος μετὰ τῆς κόρης του, ὁ Δαμβέρτος ἐκράτει τὴν χεῖρά της ἐντὸς τῆς ἰδιότης του.

— Ἰωάννα, εἶπε, γνωρίζεις τὴν μητέρα σου. Εἰμαρμένη σκληρὰ μᾶς εἶχε διαχωρίσει. Ἐντὸς τινῶν μηνῶν θὰ ἐνωθώμεν διὰ παντός πλέον. Ἐν τῷ μεταξύ θὰ ταξιδεύσω. Ἐχω συμφέροντα ἐν Ἀμερικῇ, σπουδαῖα συμφέροντα εἰς τὰ ὑποῖα ὀφείλω νὰ ἐπαγρυπνήσω.

Τὸ στήθος του ὑπηρέθη. Δὲν ἔλεγε τὰ πάντα. Εἶχε πόθον, ὃν ἀπέκρυπτε τῆς νέας χάριν τῆς αἰδημοσύνης της. Τῷ ἐστοίχιζε νὰ ζῆ τόσῳ πλησίον τῆς κομησσης καὶ νὰ συγγραφῇ τὸ πρὸς ἐκείνην ἐλεύον αὐτὸν διάκτυρον τοῦ πάθος.

— Θὰ ἦμην εὐτυχῆς παραλαμβάνων σε μαζί μου, ἀλλὰ δὲν ἤθελον νὰ ἐγκαταλίπῃς μὲ λύπην τὴν Γαλλίαν.

— Θὰ σας ἀκολουθήσω ὅπου σας ἀρέσκει, πάτερ μου.

— Χωρὶς ν' ἀτενίζῃς πρὸς τὸν τόπον ὃν ἐγκαταλείπεις;

Ζωηρὸν ἐρώτημα ἔβαψε τὴν γλυκεῖαν ὄψιν τῆς Ἰωάννας.

— Δύνασαι τὸ πᾶν εἰς ἐμὲ νὰ εἶπῃς, τέκνον μου, ὑπέλαθε.

— Πάτερ μου!

— Ἀγαπᾷς!

Ἐκείνη ἔκρυψε τὸ μέτωπόν της ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ Δαμβέρτου, ὅστις ἐμειδίασε.

— Καὶ ἐγὼ ἐπίσης, εἶπεν, ἀγαπῶ καὶ εἶμαι ἀναγκασμένος νὰ περιμένω. Ὁ νόμος εἶνε αὐστηρὸς, ἀλλ' εἶνε νόμος! Δὲν ὑπάρχει μέσον τὰ πάντα νὰ συμβιβασώμεν; Ἐρευνῶντες, θὰ τὸ ἐξεύρωμεν ἴσως.

— Ὡ πῶσον εἶθε καλὸς!

Τὴν ἠνάγκασε ν' ἀνεγείρῃ τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν ἀτενίσῃ κατὰ πρόσωπον.

— Ἄκουσον, ὑπέλαθε, σὲ ἀγαπῶ καὶ ἀγαπῶ τὴν μητέρα σου! Σὰς θέλω καὶ τὰς δύο εὐτυχῆς χάριν τῶν δεινῶν τὰ ὑποῖα ὑπέστητε. Θέλω νὰ κάμῃτε τὸ ἀγαθόν, ἵνα ἔχωσι προσφιλεῖς τὸ ὄνομά σας! Θέλω, Ἰωάννα, νὰ ἦσαι ὁ καλὸς ἀγγελὸς ὁ παρ' ὅλων λατρευόμενος καὶ εὐλογούμενος. Θέλω τοῦ λοιποῦ νὰ λατρεύεσαι παρ' ἐκείνου τὸν ὅποιον ἀγαπᾷς καὶ

νά εισέλθῃς ἐν τῇ οἰκίᾳ του ὡς ἡ πρόνοια ἵνα σοὶ ἀφοσιωθῇ διὰ τοῦ ἔρωτος ἅμα καὶ τῆς εὐγνωμοσύνης.

— "Α! πάτερ μου!

Ἡ θύρα ἠνοίχθη. Ὁρχισμα εἰσήλασεν ἐπὶ τῆς ἄμμου καὶ ἔστη ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου.

— Ὁ κύριος Ἀρδουίνος, εἶπεν ὁ Δαμβέρτος. Τί ἔρχεται ἐδῶ νὰ κάμῃ;

Ἡ Ἰωάννα ἐπορφυρώθη. Ὁ συμβολαιογράφος δὲν ἦτο μόνος. Συνωδεύετο ὑπὸ τοῦ γραφέως του, τοῦ Φραγκίσκου δὲ Γκέρν. Ὁ Παπὴς τοὺς εἰσήγαγε παρὰ τῷ τραυματίᾳ. Ἡ νεάνις ἔτεινε δειλῶς τὴν χεῖρα πρὸς τὸν γείτονά της ὅστις ἐφαίνετο ἔτι μᾶλλον συγκεχυμένος.

— Κύριε, ἤρχισεν ὁ Δαμβέρτος, παρεκάλεσα τὸν φίλον μου, τὸν Ἀρδουίνον, νὰ σὰς φέρῃ ἐδῶ, διότι ὑποφέρω καὶ δὲν ἤμην εἰς θέσιν ἐγὼ νὰ σὰς ἐπισκεπτόμην. Εἴσθε ἐξ οικογενείας ἐκλεκτῆς, ἔλαβα τὰς πληροφορίες μου. Ὁ κύριος Ἀρδουίνος σὰς ἀφηγήθη ἴσως ἐν μέρει τὴν ἱστορίαν μου. Εἶνε θλιβερά, καὶ εἰς τινὰς στιγμὰς φρικώδης. Ἐλπίζω ὅτι αἱ κακὰ ἡμέραι διὰ παντὸς παρήλθον. Εἶχον δύο κόρας. Ἡ μία μοὶ ἀπέμεινεν. Ἡ ἄλλη ἀπέθανεν ἐλευσίως ὡς εἶχε ζήσει. Διωνία ἀπελπισία θὰ μοὶ ἦτο ἂν δὲν μοὶ ἀπέμεινε παρήγορός τις ἄγγελος πρὸς παραμυθίαν διὰ τὴν ἀπώλειαν τῆς ἄλλης. Ἔσχετε τὴν γενναιοψυχίαν νὰ ζητήσητε τὴν χεῖρα τῆς Ἰωάννας ὅτε ἦτο πτωχὴ ἐργάτις. Σὰς τὴν ὑπεσχέθη. Ἄρα σὰς ἠγάπα καὶ τὴν ἠγαπάτε. Σήμερον ἔτι, θὰ πράξῃτε γενναιοψυχίαν λαμβάνοντες αὐτήν...

— Κύριε!

— Μέχρι τῆς στιγμῆς ἡ Ἰωάννα εἶνε νόθος, γεννηθεῖσα ἐκ παραπτώματος ὅπερ ἡ εἰμαρμένη καθίστα ἀνεπανόρθωτον. Ἐξηγουμαι, Ἡ δεσποινὴς Σαρναίῦ ἐλάτρευε τὴν μάμμην της, καὶ ἡ μάμμη της ἐτήρει τὰς περὶ γένους προλήψεις. Ἀπατηθεῖσα, ἐκ σκευωρίας σκοπούσης τὴν κατάχρησιν τῆς περιουσίας της, ἡ μήτηρ ἐπίστευσεν εἰς τὸν θάνατον τῶν παιδίων της καὶ εἰς τὴν λήθην ἐραστοῦ ὅστις θὰ ἐθυσιάζετο δι' αὐτήν. Ἐνυμφεῖθη σκάπτουσα οὕτω λάκκον ἀδιάβατον μεταξὺ αὐτῆς καὶ ἐμοῦ· τὸ κενὸν τοῦτο ἐπληρώθη. Ὁ κύριος Βωνοῆζ δὲν ὑπάρχει πλέον. Ἡ χήρα του εἶνε ἐλευθερά! Οὕτε αὐτὴ οὕτε ἐγὼ θέλομεν νὰ σὰς ἐπιβάλωμεν γάμον μετὰ κόρης ἄνευ γονέως καὶ ἄνευ ὀνόματος. Ἄμα ὡς ὁ νόμος μὰς τὸ ἐπιτρέψῃ, θὰ κανονίσωμεν τὴν θέσιν μας. Ὀλίγους λοιπὸν μῆνας ἔχομεν νὰ περιμένωμεν, τότε δύνασθε νὰ νυμφευθῆτε τὴν Ἰωάνναν Δαμβέρτου, κόρην τοῦ Γεωργίου Δαμβέρτου καὶ τῆς δεσποινίδος Σαρναίῦ, ἂν, ἐννοεῖται, ἐξακολουθῆτε ἀγαπώντας αὐτὴν ἕως τότε.

— Κύριε! ἐτραυλίσεν ὁ διδάκτωρ τῆς νομικῆς.

— Τοιοῦτοτρόπως, οἱ γονεῖς θὰ νυμφευθῶσι ταῦταχροῶς μετὰ τὴν κόρην των!

Ἐποία εὐγνωμοσύνη!

— Ἀπὸ τοῦδε θὰ σὰς ὑποδείξω τὴν θέσιν της ὑπὸ ἐποψίν περιουσίας.

— Πρὸς τί;... ἐκείνην ἐγὼ ἀγαπῶ!

— Τὸ γνωρίζω... θὰ σὰς τὴν εἶδον ἄλλως: Ἡ μήτηρ της καὶ ἐγὼ τῇ ἀσφαλιζόμεν δύο ἑκατομμυρίων προῖκα. Καὶ ἐν τῷ μεταξύ, ὁ κύριος Ἀρδουίνος θὰ σὰς ἐγγχειρίσῃ πεντακοσίας χιλιάδας φράγκων ἵνα δι' αὐτῶν ἐπαυξήσητε τὸν οἶκόν σας τοῦ Γκέρν ἢ τὰς περὶ αὐτὸν ἰδιοκτησίας, ἐν συντόμῳ ἵνα τὰς διαχειρισθῆτε εἰς ὅ,τι κρίνετε ὠφέλιμον.

— Ἀλλὰ δὲν δύναμαι...

— Δέχθητε, κύριε, θὰ καταστήσητε ἡμᾶς ὅλους λίαν εὐτυχεῖς. Ὀμιλεῖτε περὶ εὐγνωμοσύνης. Δὲν δύνασθε νὰ κατανοήσητε πόσῃς τοιαύτης εἴσθε ἄξιοι, σεῖς ὅστις ἐπεφέρετε τὴν λήθην εἰς αὐτὸ τὸ παιδίον παρελθόντος τόσον ἀλγεινοῦ. Καὶ τώρα, ὠμίλησα.

Ἐνευσε πρὸς τὴν κόρην του ἠτις ἐπλησίασε. Δευτέρα ἡμέρα ἔστη ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου, Ἡ κυρία Βωνοῆζ κατέβη ἐξ αὐτῆς.

— Εἶνε ἡ μήτηρ σας, εἶπε ζωηρῶς ὁ Δαμβέρτος πρὸς τὸν νέον. Ἀγαπάτε τὴν, διότι εἶνε ἄξια τῆς ἀγάπης σας καὶ τοῦ σεβασμοῦ σας.

Ἐθήκε τὴν χεῖρα τῆς Ἰωάννας ἐν τῇ τοῦ Γκέρν καὶ προσέθηκεν:

— Ἡ Λευκὴ καὶ ἐγὼ σὰς τὴν δίδομεν! Θὰ τὴν νυμφευθῆτε κατὰ τὸ προσεχές ἔαρ! Ἐως τότε ὀλίγον θὰ τὴν ἴδετε διότι θὰ τὴν λαβῶ μετ' ἐμοῦ, ἀλλὰ δύνασθε νὰ τῇ γράφετε καὶ θὰ ὁμιλῆτε περὶ αὐτῆς μετὰ τῆς μητρὸς της καὶ τῆς ἰδιότητος σας. Δὲν θὰ ἔχετε νὰ παραπονήσθε!

Ὁ Φραγκίσκος δὲ Γκέρν δὲν ἦτο εἰς θέσιν ἐκ τῆς συγκινήσεώς του ν' ἀπαντήσῃ. Ἐθλίβε τὴν χεῖρα τοῦ τραυματίου ἐν τῇ ἰδιότητι του καὶ ἔφερε τὴν τῆς κομῆσσης ἐπὶ τῶν χειλέων του. Ἡ Ἰωάννα, μεθύουσα ἐκ χαρᾶς, ἐκρυπτε τὸ ἐρυθρὰ της ἐν τῷ βραχίονι τῆς μητρὸς της.

— Λοιπὸν! ἠρώτησε τὸν γραφέα του ὁ συμβολαιογράφος, εἴσθε ἠύχαριστοι, βαρῶνε;

— "Α! κύριε, εἰς ὑμᾶς ὀφείλω τὴν εὐτυχίαν μου καὶ δὲν θὰ τὸ λησμονήσω!

Περὶ τὰ τέλη Σεπτεμβρίου, ὑπερωκεάνειόν τι πλοῖον, ἡ «Νορμανδία», ἀνεχώρει ἐκ Χάβρης διὰ τὴν Νέαν Ἰόρκην. Τὸ πλῆθος τῶν περιέργων ἐθαύμαζε παρὰ τὴν προκυμαίαν τὸν ἔτοιμον πρὸς ἀπόπλουν γίγαντα. Μεταξὺ τῶν περιέργων ὑπῆρχον δύο γυναικες πένθιμα ἐνδεδυμένοι· ἡ μὲν τούτων ἦτο ἡ Λευκὴ δὲ Σαρναίῦ, λατρευτὴ ἐν τῇ μαύρῃ της ἐσθῆτι μετὰ τὴν ὠραίαν της τεφρὰν κόμην καὶ τοὺς ἐπὶ τῆς γροφύρας τοῦ πλοίου προσηλωμένους θαυμαστούς της μαύρους ὀφθαλμούς. Ἡ ἑτέρα ἦτο ἡ Ἄννα Μαρία, ἡ θαλαμηπόλος της. Παρ' αὐτὴν ἴστατο νεανίας τις, λίαν συγκεκινημένος, ἀτενίζων μετ' ἧς προσηλώσεως καὶ ἡ μήτηρ εἰς τι σημεῖον, ἐπὶ τῆς γροφύρας τοῦ κολοσσαίου πλοίου. Τὸ σημεῖον εἰς τὸ ὅποιον ἠτένιζεν, ἦτο νεάνις πενθηροῦσα, ἠτις ἐστηρίζετο ἐπὶ τοῦ περιζώματος τοῦ πλοίου μετὰ μανδύλιον ἐν τῇ χεῖρὶ. Ἄνῃρ τις, ἔχων τὴν ὄψιν ἀρρενωπὴν καὶ ὑπερήφανον, ἴστατο παρ' αὐτήν. Ἦτο ὁ Γεώργιος Δαμβέρτος. Ἐφερον ἔτι τὸν βραχίονα ἐντὸς ταϊνίας ὅτε ἡ «Νορμανδία» ἐξεκίνησε, βολὴ πυροβόλου ἀντήχησε, χαιρετίζουσα τὸν λιμένα, ὅστινος ἀπεμακρύνετο. Τότε τὰ μανδύλια ἀνεκινήθησαν ἐν τῷ ἀέρι, οἱ ὀφθαλμοὶ κατέστησαν ὑγροί, καὶ κραυγαὶ ἀντήχησαν καταπνιγεῖσαι ἐν τῷ κρότῳ τῶν κυμάτων, ὑπὸ τοὺς ἑλικας τοῦ ἀτμοπλοίου: Καλὴν ἐντάμωσιν, καλὴν ἐντάμωσιν! Ἡ Ἰωάννα καὶ ὁ πατήρ της ἀπήρχοντο διὰ τὴν Ἀμερικὴν, ὅπθεν θὰ ἐπανήρχοντο μετὰ τινὰς μῆνας. Ἡ κόμησση καὶ ὁ Φίλιππος δὲ Γκέρν τοὺς παρεκλούθησαν διὰ τοῦ βλέμματός ἐφ' ὅσον ἠδυνήθησαν. Ἡ Λευκὴ ἠδυνάτει ν' ἀποσπασθῇ τοῦ μέρους, ὅπθεν ἐθεώρει τὸ τόσον πάντοτε συγκινεῖν αὐτὴν θέαμα.

Ἐὰν δὲν ἐπανήρχοντο! Τὸ πλοῖον ἐξηφανίζετο ἐν τῇ ὁμίλῃ, ὅτε ἐκείνη ἀπεφάσισε ν' ἀφήσῃ τὴν προκυμαίαν. Καὶ ἐνῷ ἔφερε τὸ μανδύλιον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, ὁ γραφεὺς ἐκλινεν εἰς τὸ οὐς αὐτῆς καὶ τῇ εἶπε τρυφερῶς:

— Μὴ φοβεῖσθε τίποτε, ὁ Θεὸς θὰ μὰς τοὺς ἀπαναφέρῃ.

ΙΕ'

Ἐν ἔαρι.

Ὁ Μαῖος ἐπανήρχετο μετὰ τὰ ἄνθη καὶ τοὺς μαργαρίτας του εἰς τοὺς λαιμῶνας. Τὰ ἔαση ἐγλόαζον καὶ τὸ ἄλλος τοῦ Βοασσοῦ ἦτο ἄροσρον ὡς ὄσας ἐν ἐρήμῳ. Ἐπὶ τῶν ἐκλειπόντων ἐρειπίων ἕτερος πύργος εἶχεν ἀνεγερθῆ ὡς ἐκ μαγείας.

Τὴν δεκάτην τῆς πρώιας, πέντε ὄχηματα ἔστησαν πρὸ τῆς μικρᾶς ἐκκλησίας τοῦ Βοασσοῦ.

Ὁ ἐφημέριος, ἄνθρωπος ἀπλοῦς καὶ ἀγαθὸς ὡς ὁ δεχθεὶς τὸ φέρετρον τῶν δύο ἀδελφῶν ἐν Ζονσέρῃ, περιέμενεν ἐπίσης ἐν τῷ ναῷ του, ἀλλ' ὄχι διὰ πένθιμον ἱεροτελεσίαν. Ἄνθη ἐκόσμουσαν τὸν βωμόν. Μέγας ἀριθμὸς περιέργων ἴσταντο ἐν τῷ

προνόμω. Ἐν τούτοις ἡ γαμήλιος συνοδεία ἦτο ὅλως ὀλιγάνθρωπος καὶ ἀπλουστάτη. Φίλοι τινὲς μόνον τοὺς συνώδευον καὶ ἐπὶ κεφαλῆς ὁ κ. Ἄρδουίνος. Ὀλίγα ὑπῆρχον γυναῖκες καὶ μεταξύ αὐτῶν τρεῖς ἐπαρχιώτιδες, μὲ τὰς ὄψεις διαχυτικῶς γαληνίους. Ἦσαν αἱ ἀδελφαὶ τοῦ νεωτέρου τῶν νυμφευομένων, ἡ Ἰβόννη, ἡ Μαρία Λουίζα, καὶ ἡ πτωχὴ γραῖα βαρωνίς τῆς Βρετάνης, κατεγοητευμένη διὰ τὴν μέλλουσαν λαμπρότητα τοῦ υἱοῦ της. Παρὰ τὴν χήραν τοῦ κόμητος Βωνοάζ, οὐδεὶς. Δὲν τῇ ἀπέμενον πλέον συγγενεῖς, ἢ τοῦλάχιστον δὲν ἐπεφάνοντο ἐκεῖ. Ἄλλως τε, δὲν ἤθελε θόρυβον περὶ αὐτήν. Τὴν προτεραίαν, εἶχεν ὑπανδρευθῆ ἐν τῇ ὀημαρχίᾳ, καὶ ἡ Ἰωάννα διττῶς ἀνεγνωρίσθη ἐν τῷ συμβολαίῳ καὶ εἰς τὰ βιβλία τοῦ δήμου. Ἄ! ὁ βαρῶνος δὲ Γκέρν ὑπὸ πᾶσαν ἐποψὴν ἠδύνατο νὰ ἐπαίρεται ἐπὶ τῇ συζύγῳ του. Πανταχόθεν ἠγείροντο ψιθυροὶ θαυμασμοῦ δι' αὐτήν. Πλησίον τοῦ χοροῦ, οἱ οἰκεῖοι καὶ οἱ ἀκόλουθοι τοῦ Δαμβέρτου συνωθοῦντο εὐτυχεῖς διὰ τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ κυρίου των καὶ τοῦ φίλου των. Ἡ Μαριάνη Βωδρὸν παρίστατο ἐπίσης εἰς τὸν διπλοῦν αὐτὸν γάμον, ἀλλ' ἐν πένθει διὰ τὸν σύζυγόν της καὶ διὰ τὴν κόρην της Θηρεσίαν. Ἡ πτωχὴ γυνὴ ἔμενε τώρα μόνη ἀλλ' ἦτο ἀσφαλὴς περὶ τοῦ μέλλοντός της. Ὁ καλὸς της ἄγγελος τῇ ἀπέμενε. Ἡ ἱεροτελεστία ὑπῆρξε βραχεῖα.

Σήμερον τὰ δύο ζεύγη διαμερίζονται τὴν ζωὴν των μεταξύ τοῦ πύργου τῆς Ζονσέρης ἔνθα ἡ Λευκὴ πηγάζει καὶ δεῖται ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς πτωχῆς της Ζουάννας, ὡς ἄλλοτε ὁπότε ἦτο κενός, τοῦ Βωσσού, τῶν Παρισίων καὶ τῆς ἀπλοικῆς ἰδιοκτησίας τοῦ Γκέρν ἧς αἱ γαῖαι σημαντικῶς ἐπηυξήθησαν, δίχως ὁ οἶκος ν' ἀποβάλλῃ τὴν εὐγενῆ του ἀπλότητα. Ἡ Ἰωάννα τυγχάνει τῶν τρυφερωτέρων περιθάλψεων παρὰ τῶν ἀδελφῶν της τῆς Βρετάνης. Χάρις εἰς αὐτήν, αἱ δύο πτωχαὶ κόραι ἦσαν εἰς θέσιν νὰ ὑπανδρευόντο, ἐὰν ἤθελον, καὶ πλουσίως. Ὁ Βικτωριανὸς Σαγκῶ δὲν εἶνε πλέον γραφεὺς εἰς τὸ συμβολαιογραφεῖον τοῦ Πρεϊλλύ. Ὁ Δαμβέρτος, οὐτινος ἡ περιουσία ὅλον ἐν ἀυξάνεται, τὸν προσέλαθεν εἰς τὰς ὑποθέσεις του. Ὁ Ζιλ Πουρσαῖν ἐπέτυχε χάριν καὶ τηρεῖ τὴν ἐν Ζονσέρῃ θέσιν του. Τὰ κτήματα τοῦ κόμητος Βωνοάζ ἐπωλήθησαν, ὁ Σαγκῶ τὰ ἠγόρασεν ἀντὶ τιμῆς εὐτελεστάτης. Ὡς γνωστόν, ἡ Καισαρίνα Βαλοῦς δὲν ἔμαθε τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ της, εἰμὴ ἀφοῦ ἐπανῆλθεν ἀπὸ τῶν Πυρηναίων. Ἐφοβεῖτο χειρότερον δι' αὐτὸν τέλος. Ἡ ὠραία κόρη δὲν τὸν ἐκλαυσε οὐδ' ἐπενθηφόρησε κἄν δι' αὐτόν. Ἀνέλαβε τὸ ἔργον της παρὰ τῇ Λαύρα, καὶ δύνασθε κάλλιστα νὰ τὴν ἰδῆτε ἐπὶ τοῦ βουλευθάρτου Μαγδαληνῆς τὸ πρῶν, ὅτε μεταβαίνει ἐκεῖ, καὶ τὸ ἐσπέρας, ὅτε ἀπέρχεται, πάντα θαυμαζομένην ὑπὸ τῶν διαβατῶν. Ἡ καλλονὴ της εἶνε ἀναλλοίωτος καὶ θὰ διαρκέσῃ ἕως ὅσον καὶ ἡ ζωὴ της. Εἶνε ὡς μαρμαρίνον ἄγαλμα καὶ ὡς ἐκείνο ψυχρά. Εἰς μόνος ἔσχε τὸ προνόμιον

νὰ τὴν ἐμφυχώσῃ, ἀλλ' ἵνα ἔπειτα ἀφήσῃ τὴν καρδίαν της ἠρημωμένην ὡς ἐρείπιον. Πρὸς στιγμὴν ὁ βαρῶνος Ριβὰς εἶχε νομίσει ὅτι θὰ ἐπετύγχανε νὰ ἔθετε χεῖρα ἐπὶ τοῦ διπλοῦ αὐτοῦ θησαυροῦ, τῆς γυναικὸς καὶ τῆς προικὸς. Ἡ Καισαρίνα, συγκινηθεῖσα ἐκ τῆς προτάσεως, ἐδίστασε πρὸς στιγμὴν, ἀλλ' ἡ συγκίνησίς της διήρκεσεν ὅσον καὶ τὸ εἰς τὴν πόζαδαν τοῦ Γολγοθᾶ ταξείδιόν της. Αἱ περὶ ἀνεξαρτησίας ἰδέαι της τὴν ἐκυρίευσαν ἐκ νέου. Ἡ Καισαρίνα θ' ἀποθάνῃ ἄγχαμος, ἐν τινι μικρᾷ ἀγνώστῳ πόλει ἔνθα θ' ἀποσυρθῇ καὶ ἔνθα οὐδεὶς θὰ μάθῃ τὸ παρελθόν της, ἢ ἐν τινι οἰκίᾳ πρὸς τὰ ὕψη τοῦ Κλισύ, τὸ ἀρχικόν της ἀσυλον. Ὁ Ριβὰς παρηγορεῖται οἰκῶν μετὰ τινος συνέσεως τὰς πεντήκοντα χιλιάδας φράγκων ἅς ὁ Δαμβέρτος τῷ εἶχε δώσει: Δι' ἐξοδα τοῦ ταξείδιου». Ὁ Ρεβίλλ ἐνεταφίασε τὸν φίλον του Βιλλὴν, ἀποθανόντα ἐκ συμφορῆσεως κατόπιν διασκεδάσεως πολὺ παραταθείσης. Ὁ ὑποκόμης εἶνε ὁ μόνος ἕως γνωρίζων τὰ ἀληθῆ αἷτια τοῦ τέλους τοῦ Βωνοάζ. Ἡ ἐν τῷ καφενείῳ τῆς Εἰρήνης σκηνῇ καὶ ἡ ἀφήγησις τῆς Ζουάννας ἐν ὁδῷ Ἁγίου Αὐγουστίνου τὸν ἔθηκεν ἐπὶ τὰ ἔγχη τῆς ἀληθείας. Ἀλλὰ μίαν μόνην πτυχὴν τοῦ μυστηρίου ἐγνώρισεν. Ἡ Μαριάννα Βωδρὸν εἶνε οἰκονόμος εἰς τὸν πύργον τοῦ Βωσσού. Ἀφήσαμεν διὰ τὸ τέλος τὸν Καμπεϋρόλ. Ἡ εἰμαρμένη του ἦτο εὐμεταβολος. Ἐπὶ δεκακτὼ ἔτη ἔπλεεν εἰς τὸν χρυσόν. Τὸ ἄστρον του αἴφνης ἐσβέσθη. Ἡ ὑπόθεσις τῆς Πένας τὸν κατέβαλε θανασίμως. Τὸ πνεῦμά του κατέπιπτε κατὰ μικρόν. Ἐν διαστήματι τριῶν μηνῶν περιῆλθεν εἰς κατὰστασιν νηπιώδη. Τὴν σήμερον εὐρίσκει τὸ πνεῦμά του φωτεινὰς στιγμὰς ὡσάντις μόνον τὸν καταλαμβάνουσιν αἱ μανιώδεις του ἀγανακτήσεις ἐναντίον τοῦ πιστοῦ του καὶ φλεγματικῷ πάντοτε Σαβίνου. Ὁ Σαβίνος εἶνε τώρα ὁ ἀπόλυτος κύριος παρὰ τῷ ταγματάρχῃ, αὐτὸς διατάσσων τὰς δαπάνας καὶ διαχειριζόμενος τὸ χρῆμα τοῦ Καμπεϋρόλ ὃν μεταχειρίζεται ὡς ἐν καταστάσει ἀπαγορεύσεως διατελοῦντα. Ὁ ταγματάρχης ἐπαναλαμβάνει ἀπὸ πρωίας μέχρι ἐσπέρας, δικὴν λιτανείας, τὸ κομβολόγιον τῶν βλασφημιῶν του. Ὅσα: δαίμονα! καί: πειρασμέ! ἀκούει καθ' ἐκάστην ὁ Σαβίνος εἶνε ἀνυπολόγιστα. Εἰς τὰς ἐξάψεις του, ὁ Καμπεϋρόλ προτιμᾷ τώρα τὰς ἰσπανικὰς καὶ βεαρναίας βλασφημίας: Ὁργὴ τοῦ Θεοῦ! Ὁργὴ Κυρίου! Εὐχὴ Κυρίου! Καράμπα! Ἐχει τὸ πνεῦμα βεβλαμμένον διὰ τὸ λοιπὸν τῶν ἡμερῶν του αἵτινες δὲν θὰ ἦνε μακρὰ. Ὁ Θεὸς νὰ τὸν εὐσπλαγχνισθῇ! Πολλοὶ ἐκ τῶν ἀναγνωσάντων τὰς γραμμὰς αὐτὰς θ' ἀποκαλέσωσι τὸ ἔργον μυθιστόρημα! Δὲν εἶνε ποσὸς τοιοῦτο, ἀλλ' ἱστορία ἀληθῆς. Μὲ τοὺς ἥρωας ἡμῶν, καθ' ἐκάστην συνωθεῖται τις ἐπὶ τῶν παρισινῶν πεζοδρομίων. Καὶ ἐν τέλει, ἐὰν ποτε μυθιστόρημα ἔθιξε τὰς χορδὰς τῆς καρδίας καὶ ἀπέσπασε δάκρυα πραγματικά, δὲν ἐπήγαγε τὸ ἔργον τοῦτο ἀπὸ τῆς φαντασίας ὀνειροπόλου, ἀλλ' ἀπ' αὐτῶν τῶν σπλάγγων τῆς ζωῆς!

Ι Σ Π Α Ν Ι Α

Ζ

ΤΟ ΔΗΤΟΝ

Ὅταν πλησιάσῃ τις εἰς τινὰ πόλιν ἀγνωστον πρέπει νὰ ἔχη πλησίον του κάποιον, ὁ ὁποῖος νὰ τὴν γνωρίζῃ, ἵνα ἐν καταλλήλῳ στιγμήν νὰ τὸν εἰδοποιήσῃ παρατηρήσῃ ἔξω διὰ νὰ μὴ χάσῃ τὴν ἐκ τῆς πρώτης ὄψεως παραγομένην ἐντύπωσιν. Εἶχον τὴν εὐτυχίαν νὰ εἰδοποιηθῶ ἐγκαίρως. Κάποιος μοῦ εἶπεν : Ἴδου τὸ Τόλητον ! Ἐπρέξα εἰς τὴν θύρῃα καὶ ἐθαύμασα.

Τὸ Τόλητον κεῖται ἐπὶ κρημνώδους καὶ ἀποτόμου ὑψώματος κάτωθι τοῦ ὁποῖου ρεεὶ ὁ Τάγος διαγράφων εὐρυτάτην καμπύλην.

Ἀπὸ τῆς κοιλάδος δὲν φαίνονται ἡ βράχοι καὶ τείχη φρουρίου, πέραν δὲ τῶν τειχῶν αἱ κορυφαὶ τῶν κωδωικαστίων καὶ τῶν πύργων.

Αἱ οἰκίαι εἶνε κρυμμέναι, ἡ πόλις σὰς φαίνεται κλεισμένη καὶ ἀπρόσιτος ἢ μᾶλλον νομίζετε ὅτι ἀντὶ πόλεως βλέπετε φρούριον ἐγκαταλειμμένον. Ἀπὸ τῶν τειχῶν μέχρι τῆς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ οὔτε μία οἰκία, οὔτε ἐν δένδρον ὑπάρχει. Τὸ πᾶν εἶνε γυμνόν, ξηρόν, ἀπότομον, κρημνώδες. Ψυχὴ ζῶσα δὲν φαίνεται. Νομίζετε ὅτι διὰ νὰ ἀνέλθετε πρέπει νὰ ἀναρριχηθῆτε καὶ σὰς φαίνεται ὅτι εἰς τὴν πρώτην ἐμφάνισιν ἀνθρώπου τινός ἐπὶ τῶν κρημνῶν ἐκείνων θὰ πέσῃ ἐπάνω του ἀπὸ τοῦ ὕψους τῶν τειχῶν βροχὴ βελῶν.

Κατέρχεσθε τῆς ἀμαξοστοιχίας, ἀνέρχεσθε ἐπὶ τινος ἀμάξης, φθάνετε εἰς τὸ στόμιον μιᾶς γέφυρας. Εἶνε ἡ περιφημοὺς γέφυρα τοῦ Ἀλκαντάρρα, ἡ ζευγνύουσα τὸν Τάγον, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὑπάρχει ὠραία ἀραβικὴ θύρα ἐν σχήματι πύργου, προσοίδουσα αὐτῇ μεγαλοπρεπῆ καὶ αὐστηράν ὄψιν.

Ἀφοῦ διαβῆτε τὴν γέφυραν εὐρίσκεσθε ἐπὶ εὐρείας ὁδοῦ, ἥτις διὰ μεγάλων ἐλιγμῶν ἀνέρχεται μέχρι τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους.

Ἐδῶ σὰς φαίνεται πραγματικῶς ὅτι εἶσθε ὑπὸ ἰσχυρὰν πόλιν τοῦ μεσαιῶνος καὶ ὅτι εὐρίσκεσθε εἰς τὴν θέσιν ἐνός ἀραβῆος ἢ ἐνός γότθου ἢ ἐνός στρατιώτου τοῦ Ἀλφόνσου Γ'.

Ἐξ ὅλων τῶν μερῶν κρέμονται ὑπεράνω τῶν κεφαλῶν σας βράχοι κρημνώδεις, τείχη ἐρειπωμένα, πύργοι καὶ λείψανα ἀρχαίων φρουρίων καὶ ἀκόμη ὑψηλότερα τὸ τελευταῖον τείχος τὸ περιβάλλον τὴν πόλιν, μελανόν, μὲ ὑπερμεγέθεις ἐπαλλεῖς, ἀνοικτὸν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἀπὸ μεγάλα ρήγματα, ὅπσθεν τῶν ὁποίων φαίνονται αἱ καθειργμένοι οἰκίαι, καὶ ἐφ' ὅσον ἀνέρχεσθε κατὰ τοσοῦτον νομίζετε ὅτι ἡ πόλις περισφιγγεται καὶ κρῦπτεται.

Ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁδοῦ, συναντᾶτε τὴν Πύλην τοῦ Ἡλίου, ἔργον ἐξάίσιον ἀραβικῆς ἀρχιτεκτονικῆς, συγκεκλιμένην ἐκ δύο πύργων μετ' ἐπαλλέων, ἐνουμένων ὑπεράνω κορυφῆς τῆς θύρας ἐν σχήματι διπλῆς ἀψίδος, ὑπὸ τὴν ὁποίαν διέρχεται ἡ ἀρχαία ὁδός· καὶ ἀπ' ἐκεῖ, ἐὰν στραφῆτε πρὸς τὰ ὀπίσω, βλέπετε κάτω τὸν Τάγον, τὴν κοιλάδα, τοὺς λόφους. Προχωρεῖτε, εὐρίσκετε ἄλλα τείχη καὶ ἄλλα ἐρείπια, καὶ ἐπὶ τέλος τὰς πρώτας οἰκίας τῆς πόλεως.

Ὅποια πόλις ! Τὰς πρώτας στιγμὰς ἠσθάνθητε τὴν ἀναπνοὴν μου ἐκλείπουσαν. Ἡ ἀμαξία εἶχεν εἰσχωρήσει ἐπὶ τινος ὁδοῦ τόσο στενῆς, ὥστε οἱ τροχοὶ αὐτῆς ἤγγιζον τοὺς τοίχους τῶν οἰκιῶν.

— Μὰ γιατί περνεῖς ἀπ' ἐδῶ ; ἠρώτησα τὸν ἠνίοχον.

Ὁ ἠνίοχος ἤρχισε νὰ γελά καὶ ἀπεκρίθη :

— Διότι δὲν ὑπάρχει ἄλλος δρόμος πλατύτερος.

— Τί, ὅλον τὸ Τόλητον εἶνε ἔτσι ; ἠρώτησα ἐκ νέου.

— Ὅλον ἔτσι, ἀπεκρίθη.

— Ἀδύνατον ! ἀνέκραξα.

— Θὰ ὀῆτε ! ἀπήντησε.

Τῇ ἀληθείᾳ δὲν τὸ ἐπίστευον. Ἐφθασα εἰς τι ξενοδοχεῖον, ἔρριψα ἐντὸς δωματίου τινός τὴν βαλίτζαν μου καὶ ἔσπευσα νὰ ἐξέλθω διὰ νὰ ἴδω αὐτὴν τὴν περιεργοτάτην πόλιν. Εἰς ὑπηρετῆς τοῦ ξενοδοχείου μὲ ἐσταμάτησεν εἰς τὴν θύραν καὶ μὲ ἠρώτησε μειδιῶν :

— Ποῦ πηγαίνετε, κύριε ;

— Νὰ ἴδω τὸ Τόλητον, ἀπεκρίθην.

— Μόνος ;

— Μόνος, γιατί ὄχι ;

— Μὰ, ἦσθε ἐδῶ ἄλλην φοράν ;

— Ποτέ !

— Τότε δὲν μπορεῖτε νὰ πάτε μόνος.

— Καὶ γιατί ;

— Γιατί θὰ χαθῆτε.

— Ποῦ ;

— Μόλις βγῆτε ἔξω.

— Καὶ διὰ ποῖον λόγον ;

— Διὰ τὸν λόγον τοῦτον· ἀπεκρίθη, δεικνύων μοι ἐπὶ τινος τοίχου ἀνηρητημένον τὸν χάρτην τοῦ Τολήτου.

Ἐπλησίασα καὶ εἶδον ἓνα κνεκῶνα λευκῶν γραμμῶν ἐπὶ μελανοῦ χάρτου ὡς οἱ ἀδιέξοδοι ἐκείνοι λαβύρινθοι τοὺς ὁποῖους κατασκευάζουν τὰ παιδιὰ ἐπὶ τοῦ μαυροπίνακος διὰ νὰ καταναλώσουν τὴν κιμωλίαν καὶ νὰ κάμουν νὰ θυμώσῃ ὁ διδάσκαλος.

— Δὲν πειράζει, εἶπον· θέλω νὰ ὑπάγω μόνος καὶ ἂν χαθῶ θὰ μὲ εὔρουν.

— Οὔτε ἓκατὸ βήματα δὲν θὰ κάμετε, παρετήρησεν ὁ ὑπηρετῆς.

Ἐξῆλθον καὶ διέσχισα τὴν πρώτην ὁδὸν τὴν ὁποίαν εἶδον, τόσο στενήν, ὥστε ἐκτείνων τοὺς βραχίονας ἤγγιζον καὶ τοὺς δύο τοίχους. Μετὰ πενήντα βήματα εὐρέθην ἐπὶ ἄλλης ὁδοῦ στενοτέρας τῆς πρώτης, καὶ ἀπὸ ταύτης εἰς ἄλλην καὶ οὕτω καθεξῆς.

Ἐνόμιζον ὅτι περιφερομαι οὐχὶ εἰς τὰς ὁδοὺς μιᾶς πόλεως, ἀλλ' εἰς τοὺς διαδρόμους ἐνός κτιρίου, καὶ ἐπροχώρουν πάντοτε μὲ τὴν ιδέα ὅτι θὰ ἐφθάνον ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν εἰς ἀνοικτὸν τι μέρος.

— Εἶνε ἀδύνατον ἐσκεπτόμην, νὰ εἶνε ὅλη ἡ πόλις κατασκευασμένη κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, δὲν θὰ μπορούσε νὰ ζῆσῃ κανεὶς.

Ἄλλ' ἐφ' ὅσον ἐπροχώρουν, κατὰ τοσοῦτον μοὶ ἐφαίνετο ὅτι οἱ δρόμοι ἐγίνοντο στενοτέροι καὶ μικρότεροι. Κάθε στιγμήν ἔπρεπε νὰ κάμπω. Ἀφοῦ ἐτελείονε μία καμπυλοειδῆς ὁδός, ἤρχιζεν ἄλλη μὲ ἐλιγμούς, ἔπειτα ἄλλη ἀγκιστροειδῆς, ἥτις μὲ ὠδηγεῖ ἐκ νέου εἰς τὴν πρώτην καὶ οὕτω περιφερόμην ἐπὶ ἀρετὴν ὥραν πάντοτε ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἰδίων οἰκιῶν.

Ἀπὸ κειροῦ εἰς κειροῦ εὐρισκόμην εἰς τι σταυροδρόμιον στενωπῶν ἀντιθέτων διευθύνσεων, καὶ τις μὲν τούτων ἐχάνετο εἰς τὸ σκότος στοᾶς τινός, ἄλλη προσέκοπτε, μετὰ τινὰ βήματα, εἰς τὸν τοῖχον οἰκίας τινός, ἄλλη κατήρχετο κάτω, ὡς νὰ ἐβυθίζετο εἰς τὰ ἔγκατα τῆς γῆς, ἄλλη ἀνερχόχετο ἐπὶ ἀποτόμου ἀνηρόρου. Ἐκ τούτων τινὲς μὲν ἦσαν τόσο στενοί,

ὥστε μόλις ἤδυνάτο νὰ βαδίξῃ εἰς ἄνθρωπος, τινὲς δὲ στενό-
τεροι ἀκόμη ἐν τῷ μέσῳ τοίχων ἄνευ θυρῶν καὶ παραθύρων,
πᾶσαι δὲ εἶχον δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ οἰκίας ὑψηλοτάτας διὰ μέ-
σου τῶν στεγῶν τῶν ὁποίων ἐφαίνετο μόλις μία λεπτὴ ται-
νία οὐρανοῦ. Αἱ οἰκίαι εἶχον ὀλίγα παραθύρα μὲ παχέα σι-
δηροφράγματα, μεγάλας θύρας μὲ πλήθος τεραστίων ἤλων
καὶ αὐλὰς στενάς καὶ σκοτεινάς.

Ἐβάδισα ἐπὶ ἀρκετὴν ὥραν χωρὶς νὰ συναντήσω κανένα,
μέχρις οὗ ἔφθασα εἰς τινὰ τῶν κυρίων ὁδῶν, ἔχουσαν δεξιὰ
καὶ ἀριστερὰ μαγαζεῖα καὶ πλήθος χωρικῶν, γυναικῶν καὶ
παιδίων.

Τὰ πάντα εἶνε ἀνάλογα πρὸς τὰς ὁδοὺς. Αἱ θύραι φαίνον-
ώς παράθυρα, τὰ μαγαζεῖα ὡς μικροὶ θόλοι καὶ ἐντὸς αὐτῶν
βλέπει τις ὅλα τὰ ἰδιαιτέρα τῆς οἰκίας : τὴν τράπεζαν ἡτοι-
μασμένην, τὰ νήπια εἰς τὴν κοιτίδα, τὴν μητέρα κτενίζομέ-
νην, τὸν πατέρα ἀλλάσσοντα ὑποκάμισον. Τὰ πάντα κεῖνται
ἐκεῖ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ. Δὲν νομίζεις ὅτι εἶσαι εἰς πόλιν, ἀλλ' εἰς
οἰκίαν κατοικοῦμένην ὑπὸ μιᾶς μόνης μεγάλης οἰκογενείας.

Εἰσερχομαι εἰς τινὰ ὁδὸν ὀλιγότερον συγκαζομένην, ἄκρα
ἡσυχία βασιλεύει, τὸ βῆμά μου ἀντηχεῖ μέχρι τοῦ τετάρτου
πατώματος τῶν οἰκιῶν, γραιὴ τις προβάλλει εἰς τὸ παρά-
θυρον. Διέρχεται ἵππος τις, νομίζεις ὅτι διαβαίνει ὀλόκληρος
ἴλη· πάντες προκύπτουν νὰ ἴδουν τί συμβαίνει.

Ὁ ἐλαφρότερος κρότος ἀντηχεῖ πανταχόθεν. Ἐὰν πέσῃ βι-
βλίον τι, ἐντὸς ὀδοῦ τινὸς τοῦ δευτέρου πατώματος, ἐὰν
βῆξῃ γέρον τις εἰς τὴν αὐλήν, ἐὰν γυνὴ τις φουθήσῃ τὴν
μῦτην τῆς κᾶπου, τὸ πᾶν ἀκούεται.

Εἰς μέρη τινὰ παύει αἰφνιδίως πᾶς θόρυβος, εἴθε μόνος,
δὲν βλέπετε πλέον σημεῖον ζωῆς. Εἶνε οἰκίαι διὰ σπρίγλας,
στραυροδρόμια διὰ συνωμοσίας, στενωποὶ ἀδιέξοδοι διὰ προ-
δοσίας καὶ δι' ἐγγλήματα, παραθυράκια διὰ συνεντεύξεις ἀ-
τίμων ἐρωμένων, θύραι ἀπαίσιαι, αἱ ὁποῖαι σὲ κάμουν νὰ
υποπτεύεσαι κλιμακὰς μὲ κηλίδας αἵματος.

Καὶ ὅμως εἰς ὅλον τὸν λαβύρινθον τοῦτον τῶν ὁδῶν οὔτε
δύο δὲν ὑπάρχουν αἱ ὁποῖαι νὰ ὁμοιάζουν. Ἐκάστη ἔχει τι
τὸ ἰδιαιτέρον. Ἐδῶ μία ἀψὶ, ἐκεῖ μία στήλη, παρεκεῖ ἐν
ἄρχαλα.

Τὸ Τόλητον ἔχει ἀπείρους θησαυροὺς τέχνης. Ὀλίγον ἐὰν
ξυσθῶσι νὰ τείχῃ, ἀνακαλύπτονται πανταχοῦ μνημεῖα ὄλων
τῶν αἰώνων : ἀνάγλυφα, ἀραβουργήματα, θυρίδες μαυριτανι-
καὶ, ἀρχαλιὰ.

Τὰ ἀρχαῖα καλὰτιὰ ἔχουν θύρας μὲ γεγλυμμένας πλά-
κας ἐκ μετάλλου, μὲ ρόπτρα ἱστορικά, μὲ ἤλους τορευ-
τοὺς, μὲ οἰκόσημα, μὲ ἐμβλήματα, καὶ σχηματίζουν ὠραίαν
ἀντίθεσιν πρὸς τὰς νεωτέρας οἰκίας μὲ τὰς παραδόξους καὶ
φανταστικὰς ζωγραφίας των. Ἀλλὰ πάντα ταῦτα οὐδὲν ἀ-
φαιροῦσιν ἀπὸ τὴν σοβαρὰν καὶ μελαγχολικὴν ὄψιν τοῦ Το-
λήτου.

Ὅπου καὶ ἂν στρέψετε τὸ βλέμμα, ὑπάρχει κἀτι τι ὅπερ
σὰς ἐνθυμίζει τὴν ὀχυρὰν πόλιν τῶν Ἀράβων. Ὀλίγον ἐὰν
ἢ φαντασία σας ἐργασθῇ κατορθῶναι νὰ ἀνασυνθῆσῃ, μὲ τὰς
ἐδῶ κ' ἐκεῖ ἐναπολειφθείσας γραμμὰς, τὸ σχέδιον τῆς ἐκλει-
ψάσης εἰκόνας καὶ τότε ἢ αὐταπάτη εἶνε πλήρης. Ἐπανα-
βλέπετε τὸ μέγα Τόλητον τοῦ μεσαιῶνος καὶ λησμονεῖτε τὴν
ἐρημίαν καὶ τὴν σιγὴν τῶν ὁδῶν του. Ἄλλ' εἶνε αὐταπάτη
ὀλίγων στιγμῶν, μετὰ τὴν ὁποίαν ἐπαναπίπτετε εἰς θλιβε-
ροὺς συλλογισμοὺς, καὶ δὲν βλέπετε πλέον ἢ τὸν σκελετὸν τῆς
ἀρχαίας πόλεως, τὴν νεκρόπολιν τριῶν αὐτοκρατοριῶν, τὸν
μέγαν τάφον τῆς δόξης τριῶν λαῶν.

Τὸ Τόλητον σὰς ἐνθυμίζει τὰ ὄνειρα τὰ ὁποῖα ἐπλάττει
ἢ νεανικὴ φαντασία σας μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν μυθιστορη-
μάτων τοῦ μεσαιῶνος. Θὰ ἴδετε πολλακίς κατ' ὄναρ πόλεις
ἀμαυράς, περικυκλουμένας ἀπὸ βαθεῖας τάφρους, ἀπὸ τείχη
ὑψηλότατα, ἀπὸ βράχους ἀπροσίτους, καὶ θὰ διήλθετε διὰ
τῶν ἀνασπαστῶν ἐκείνων γεφυρῶν, καὶ θὰ εἰσῆλθετε εἰς τὰς
σκοτίας καὶ χορταριασμένας ἐκεῖνας ὁδοὺς, καὶ θὰ ἀνεπνεύσατε

τὸν ὕγρον ἐκεῖνον ἀέρα τῆς φυλακῆς καὶ τοῦ τάφου. Ἐλοιπόν,
ὤνειρεύθητε τὸ Τόλητον.

Τὸ πρῶτον ἀξιοθέατον πρᾶγμα μετὰ τὴν γενικὴν ἀποψιν
τῆς πόλεως, εἶνε ἡ μητροπόλις, ἡ ὁποία θεωρεῖται δικαίως
ὡς μία τῶν ὠραιότερων τοῦ κόσμου.

Ἡ ἱστορία τῆς μητροπόλεως ταύτης, κατὰ τὴν παράδοσιν
τοῦ λαοῦ, ἀνέρχεται μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἀποστόλου Σαν-
τιάγου, πρώτου ἐπισκόπου τοῦ Τόλητου, ὅστις ὑπέδειξε τὸ μέ-
ρος ὅπου ἀνηγέρθη, ἀλλ' ἡ κατασκευὴ τοῦ κτιρίου, ὅπως σή-
μερον θαυμάζεται, ἤρχισεν ἐν ἔτει 1227, ἐπὶ τῆς βασιλείας
τοῦ Ἀγίου Φερδινάνδου, καὶ ἐτελείωσε μετὰ ἐργασίαν σχεδὸν
συνεχῆ διακοσίων πενήτηντα ἐτῶν.

Ἡ ἐξωτερικὴ ὄψις τῆς ἀπεράντου ταύτης ἐκκλησίας δὲν
εἶνε οὔτε πλουσία, οὔτε ὠραία, ὅπως ἡ τῆς μητροπόλεως τῆς
Βούργου.

Ἐμπροσθεν τῆς προσόψεως ἐκτείνεται μικρὰ πλατεῖα καὶ
εἶνε τὸ μόνον μέρος, ἐξ οὗ δύναται τις νὰ περιβάλλῃ διὰ τοῦ
βλέμματός μὲγα μέρος τοῦ κτιρίου.

Περίξ διέρχεται στενὴ τις ὁδός, ἀπὸ τῆς ὁποίας, ὅσον καὶ
ἂν στρέψετε τὴν κεφαλὴν, δὲν βλέπετε ἢ τὸ ὑψηλὸν τείχος,
ὅπερ περικλείει τὴν ἐκκλησίαν ὡς φρούριον.

Ἡ πρόσοψις ἔχει τρεῖς μεγάλας θύρας, ἐξ ὧν ἡ μία ὀνομά-
ζεται τῆς Συγχωρήσεως, ἡ ἄλλη τοῦ Ἰδοῦ καὶ ἡ τρίτη
τῆς Κρίσεως. Παρ' αὐτὴν ἐγείρεται ἰσχυρὸς πύργος ἀπολή-
γων εἰς ὠραῖον ὀπτάγωνον θόλον.

Ὅσον καὶ ἂν ἴδετε, περιελθόντες ἐξῶθεν τὸ κτίριον, ὅτι
τοῦτο εἶνε μέγα, οὐχ ἦττον εἰσερχόμενοι καταλαμβάνεσθε
ὑπὸ ἄκρου θαυμασμοῦ, εὐθὺς δὲ μετὰ τοῦτο ὑπὸ ζοηρωτάτης
εὐχαριστήσεως, προερχομένης ἀπὸ τὴν ὄροσιαν ἐκείνην, ἀπὸ ἐ-
κείνην τὴν ἡσυχίαν, ἀπὸ τὴν γλυκεῖαν ἐκείνην σιάν καὶ ἀπὸ
μυστηριῶδές τι φῶς, τὸ ὁποῖον εἰσδύον διὰ τῶν χρωματιστῶν
ὑάλων ἀναριθμητῶν παραθύρων, θραύεται εἰς χιλιάς ἀκτῖνας
κυανᾶς, κιτρίνας, ροδόχρους, διολισθαίνουσας ἐδῶ κ' ἐκεῖ ἀνά
τὰ τόξα καὶ τοὺς κίονας ὡς λωρίδες ἱρίδων.

Ἡ ἐκκλησία ἀπαρτίζεται ἐκ πέντε μεγάλων ναρθήκων,
χωριζομένων ὑπὸ ὀγδοήκοντα ὀκτώ κολοσσαίων κίωνων, ὧν
ἕκαστος σύγκειται ἐκ δεκαεξὶ στύλων ἀτρακτοειδῶν καὶ συνε-
σφιγμένων ὡς μία δέσμη λογγῶν.

Ἐτερος νάρθηξ τέμνει ὀρθογωνίως τοὺς πέντε τοῦτους, δι-
ερχόμενος μετὰ τοῦ μείζονος βωμοῦ καὶ τοῦ χοροστασίου,
ὃ δὲ θόλος τοῦ μεσαίου νάρθηκος ἐγείρεται μεγαλοπρεπῶς ἐπὶ τῶν
ἄλλων, οἵτινες φαίνονται ὡς νὰ κῦπτουν εὐλαβῶς πρὸ αὐτοῦ.

Τὸ πικιλόχρουν φῶς καὶ τὸ ἀνοιχτὸν χροῶμα τοῦ λίθου
προσδίδουν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὄψιν τερπνὴν καὶ εὐχάριστον,
ἣτις μετριάζει τὴν μελαγχολίαν τῆς γοθτικῆς ἀρχιτεκτονι-
κῆς, χωρὶς οὐδὲν νὰ ἀφαιρῇ ἀπὸ τὴν αὐστηρὰν καὶ σοβαρὰν
αὐτῆς βαρύτητα.

Ἡ ἀπὸ τῶν ὁδῶν τῆς πόλεως ἐκείνης μετάβασις εἰς τοὺς
νάρθηκας τῆς ἐκκλησίας ταύτης εἶνε ὡς ἡ ἀπὸ κρύπτῆς τινὸς
μετάβασις εἰς τινὰ πλατεῖαν.

Παρατηρεῖς περίξ, ἀναπνεῖς, αἰσθάνεσαι ὅτι ζῆς.

(Ἐπετα συνέχεια).

Π. Α. ΒΑΛΒΗΣ

ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΟΥΓΚΩ

Π Υ Ρ Κ Α Ι Α

Τὴν παρελθούσαν ἐβδομάδα, περὶ τὴν πρώτην πρωϊνὴν ὥραν,
ὅλη ἡ πολιχὴν ἐκοιμάτο· ἔγραφον ἐν τῷ θαλάμῳ μου, ὅτε
αἰφνης παρετήρησα ὅτι ὁ χάρτης ἐπορφυρώθη ὑπὸ τὴν γρα-
φίδα μου.

Ἰψώσα τοὺς ὀφθαλμούς· δὲν ἐφωτιζόμην πλέον ὑπὸ τῆς

λυχνίας, ἀλλ' ὑπὸ τῶν παραθύρων μου. Τὰ δύο μου παράθυρα εἶχον μεταβληθῆ εἰς δύο μεγάλους πίνακας ἐξ ἀχάτου ροδίνου, διὰ τῶν ὁποίων ἐχέετο περὶ ἐμὲ ἀλλόκοτος ἀντανάκλασις.

Τὰ ἤνοιξα, εἶδον ἔξω. Μέγας θόλος φλογός καὶ καπνοῦ ἐκλινεν ἀνωθὲν μου, εἰς μικρὰν ἀπ' ἐμοῦ ἀπόστασιν, μετὰ φρικώδους θορύβου. Ἦτο ἀπλουστατα τὸ ξενοδοχεῖον Π*, ἡ γατοχάουσι, ἡ γείτων τῆς ἰδιῆς μου, ἧτις προσεβλήθη ὑπὸ πυρκαϊᾶς καὶ ἐπυρπολεῖτο.

Ἐν μιᾷ στιγμῇ, οἱ ἐν τῷ πανδοχείῳ ἀφυπνίσθησαν, ἡ πόλις ὅλη ἦτο ἐπὶ ποδός, ἡ κραυγὴ: Πυρκαϊά! πυρκαϊά! (φάουερ! φάουερ!) ἐπλήρωσε τὴν παραλίαν καὶ τὰς ὁδοὺς, οἱ κώδωνες ἐκρούοντο παταγωδῶς. Ἐγὼ, ἔκλεισα τὰ παράθυρά μου καὶ ἤνοιξα τὴν θύραν.

Ἄλλο θέαμα. Ἡ μεγάλη ξυλὴν κλιμαῶν τοῦ γατοχάουσι μου, ἡ συνορεύουσα σχεδὸν πρὸς τὴν πυρπολουμένην οἰκίαν καὶ φωτιζομένη ὑπὸ μεγάλων παραθύρων, ἐφαίνετο καὶ αὐτὴ ὅλη πυρπολεγῆς καὶ καθ' ὅλον τῆς κλιμακῆς αὐτῆς τὸ μῆκος, συνωθούντο, συνεθλίβοντο καὶ συνωστίζοντο πληθὺς σκιῶν, ἀποκομιζόντων ἀντικείμενα ἀλλοκότως διαγραφόμενα. Ὅλον τὸ πανδοχεῖον ἐτέλει μετανάστευσιν, ὁ εἰς μὲ τὰ νυκτικὰ του, ἄλλος μὲ τὸ ὑποκάμισον, οἱ ταξιδιωτὰι μὲ τὰς ἀποσκευὰς των, οἱ ὑπνέονται μὲ τὰ ἐπιπλα. Ὅλοι αὐτοὶ οἱ φυγάδες ἀκόμη ἐκοιμῶντο. Οὐδεὶς ἐκρύγαζεν ἢ ὠμίλει. Ὡμοῖαζον μὲ στρατιὰν μυρμηκῶν.

Φρικώδης ἀνλαμπῆ ἐπλήρου τὰ μεταξὺ τῶν κεφαλῶν διαστήματα.

Ὅσον ἀφορᾷ ἐμὲ, διότι ἕκαστος ἐν τοιαύταις στιγμαῖς σάεπτεται περὶ ἰδίᾳ διασώσεως, ὀλιγίστας εἶχον ἀποσκευὰς, διέμενον εἰς τὸν πρῶτον ὄροφον καὶ ὁ μόνος κίνδυνος, ὃν διέτρεχον, ἦτο τὸ νὰ ἐπήδων ἀπὸ τοῦ παραθύρου.

Ἐν τούτοις ἐπῆλθε καταιγίς, ἔβρεχε κρουνηδόν. Ὡς πάντοτε συμβαίνει ὁσάκις βιαζόμεθα, τὸ ξενοδοχεῖον θραδέως ἐκενοῦτο· καὶ ἐπῆλθε στιγμὴ φρικώδους συγχύσεως. Οἱ μὲν ἤθελον νὰ εἰσέλθουν, ἄλλοι νὰ ἐξέλθουν· τὰ μεγάλα ἐπιπλα ἐπιπτον βαρέως ἀπὸ τῶν παραθύρων, καταβιβαζόμενα διὰ σχοινίων· τὰ στρώματα καὶ τὰ ἔδματα τῶν ἀπορορούχων ἐπιπτον ἐξ ὕψους τῆς στέγης ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου· αἱ γυναῖκες ἦσαν περίτρομοι, τὰ παιδιά ἐκλινον· οἱ χωρικοὶ, ἀφυπνισθέντες ἐκ τοῦ κώδωνος, προσήρχοντο δρομαίως ἀπὸ τοῦ ὄρους, μὲ τοὺς μεγάλους των πῆλους ἀποστάζοντας καὶ τοὺς δερματίνους των κάδους εἰς χεῖρας.

Τὸ πῦρ εἶχεν ἤδη φθάσει εἰς τὸ ὑπερῶν τῆς οἰκίας καὶ ἐλέγετο ὅτι ἐπίτηδες ἐτέθη εἰς τὸ ξενοδοχεῖον Π*, περιπτώσις προσθέτουσα πάντοτε ἰδιάζον τι ἐνδιαφέρον εἰς πυρκαϊᾶν.

Αἱ ἀντλίας ἀράκτα ἐφθασαν, οἱ πυροσβέσται ἐτέθησαν εἰς ἔργον καὶ ἐγὼ ἀνέβην εἰς τὸ ὑπερῶν, ἀπέραντον καὶ πολὺ πλοκον ἐκ ξυλείας διαμέρισμα, ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ὑπὸ πάσας τὰς πλακοστρώτους στέγας τῶν παραλίων τοῦ Ρήνου.

Ὅλη τῆς γείτονος οἰκίας ἡ ξυλὴν ἐκκλινεν ἐν μιᾷ φλογί. Ἡ ἀπειρομεγέθης αὐτὴ πυρίνη πυραμῖς, ἧς τὴν κορυφὴν ἔσειεν ὁ ἀνεμος τῆς καταιγίδος, ἐκλινεν μεθ' ὑποκώφων κρότων ἐπὶ τῆς στέγης μας, ἀνημμένης ἤδη καὶ φλεγούσης ἐδῶ κ' ἐκεῖ. Τὸ ζήτημα ἦτο σοβαρόν, ἂν τὸ πῦρ μετεδίετο εἰς τὴν στέγην μας, δέκα οἰκίαι ἀναμφιβόλως, καὶ ἕως τῆς συνεργείας τοῦ ἀνέμου, τὸ τρίτον τῆς πόλεως θὰ ἐπυρπολεῖτο. Τὸ ἔργον ὑπῆρξε τραχὺ. Ἐδέησεν, ὑπὸ τὰ σφενδονιζόμενα πεπυρωμένα καρφία καὶ ἐν τῷ στρεβίλῳ τῶν σπινθήρων, ν' ἀποσπάσῃ τὰς πλάκας μέρους τῆς στέγης καὶ νὰ κόψῃ τοὺς ἀνεμοδείκτας ἀπὸ τῶν φεγγιτῶν. Τὰς ἀντλίας θαυμασίως τὰς μετεχειρίσθησαν.

Ἀπὸ τοὺς φεγγίτας τοῦ ὑπερῶου ἔβλεπον ἐντὸς τῆς κἀμίνου καὶ εὐρισκόμην οὕτως εἰπεῖν ἐντὸς τῆς πυρκαϊᾶς αὐτῆς. Εἶνε τι φρικώδες ἄμα καὶ θαυμασίον πυρκαϊᾶ ἐκ τοῦ σύνεργου θεωμένη. Οὐδέποτε εἶχον ἀπολαύσει τοῦ θεάματος — ἀφοῦ ἔτυχον ἐκεῖ, — ἐπωφελήθη τῆς εὐκαιρίας.

Ἐν τῇ πρώτῃ στιγμῇ, ὅτε βλέπει τις ἑαυτὸν ὡσεὶ περιβαλλόμενον δι' αὐτοῦ τοῦ τερατώδους πυρίνου σπηλαίου, ἐνθα τὸ πᾶν φλέγει, ἀποστίλθει, σπινθηρίζει, κροτεῖ καὶ καταρρέει, ἀδυνατεῖ ν' ἀποκρούσῃ αἴσθημά τι ἀγωνίας ὕπερ τὸν καταλαμβάνει, φαίνεται ὅτι τὸ πᾶν ἀπόλετο καὶ οὐδὲν δύναται ν' ἀντιστῇ κατ' αὐτῆς τῆς φοβερᾶς δυνάμεως, ἦν ἀποκαλοῦσι πῦρ· ἀλλὰ μὲ τὴν ἄφιξιν τῶν ἀντλιῶν, ἀνακτάται τὸ θάρρος.

Ἀδύνατον νὰ φαντασθῇ τις μεθ' ὁποίας μακίας τὸ ὕδωρ προσβάλλει τὸν ἔγχρονον του. Μόλις ἡ ἀντλία, ὁ μακρὸς αὐτὸς ὄφις, ὅστις ἀκούεται ἀσθμαίνων κάτω εἰς τὰ σκόπη, διεπέρασεν ἀνωθεν τοῦ ζοφεροῦ τοίχου τὸν ἐπιμήκη τράχηλόν της καὶ προέβαλε ἐν μέσῳ τῶν φλογῶν τὴν λεπτήν της ὀρειχθλίαν κεφαλὴν, ἐξεμεί μανιωδῶς ὕγρον χάλυβα ἐπὶ τῆς τρομερᾶς γλιτοκεφάλου χυμαίρας. Ἡ φλόξ, ἐξ ἀπροόπτου προσβληθεῖσα, ἐρύεται, ἀνορθοῦται, σιροτᾷ φρικωδῶς, ἀνοίγει τεραστίους φαρυγγας πλήρεις ρουδινίων, καὶ λείπει μὲ τὰς ἀπειρηθίμους γλώσσας τῆς ὕλης τὰς θύρας καὶ τὰ παράθυρα αὐτοχρόνως. Ὁ ἀτμὸς μιγνύεται πρὸς τὸν καπνόν· στρόβιλοι λευκοὶ καὶ μαῦροι ἀπάγονται ὑπὸ πάσης πνοῆς ἀνέμου, καὶ συνωθοῦνται ἐν τῷ σκόπῃ καὶ ὑπὸ τὰ νέρθη.

Ὁ συριγμὸς τοῦ ὕδατος ἀνταπαντᾷ εἰς τὸν μηχανισμόν τοῦ πυρός. Οὐδὲν τὸ φοβερώτερον καὶ μεγαλοπροπέστερον τῆς ἀρχαίας αὐτῆς καὶ αἰωνίου πάλης τῆς ὕλης καὶ τοῦ δράκοντος.

Ἡ δύναμις τῆς ὑπὸ τῆς ἀντλίας σφενδονισθείσης ὕγρας στήλης εἶνε τεράστια. Αἱ πλάκες καὶ αἱ κέρατοι ἀς ψάψει συντρίβονται καὶ διασκορπίζονται εἰς μικρὰ τεμάχια. Ἀφοῦ τέλος ἡ ξυλὴν κατέρρευσε, μεγαλοπροπέτης στιγμὴ καθ' ἣν ἡ πορφυρὰ πυραμῖς τῆς πυρκαϊᾶς ἀντικατέστη, ἐν μέσῳ τρομεροῦ θορύβου, ὑπὸ ἀπεράντου καὶ ὑψηλοῦ περοθυσάνου ἐκ σπινθήρων, ἐστία τις ἀπέμεινεν ὀρθία ἐπὶ τῆς οἰκίας δίκην μικροῦ λιθίνου πύργου. Τὸ ὕδωρ τῆς ἀντλίας, τὴν ἔριψεν ἐν τῇ ἀβύσσῳ.

Ὁ Ρήνος, τὰ χωρία, τὰ ὄρη, τὰ ἐρείπια, ὅλη ἡ περίξ τοποθεσία, ἡ προβαλλουσα εἰς φῶς ἐξ αὐτῆς τῆς λάμψεως, ἐμιγνύοντο πρὸς τὸν καπνόν, τὰς φλόγας, τὸν ἀένναον κρότον τοῦ κώδωνος, τὸν θόρυβον τῶν τοίχων τῶν κρημιζομένων ὑπὸ τὸν φοφῶν κρότον τοῦ πελέκειος, τὸν ὀρυγμὸν τῆς καταιγίδος καὶ τὴν βοῆν τῆς πόλεως. Ἦτο οὕτως εἰδεγθῆς, ἀλλ' ὠραῖον.

Ἐάν τις παρετήρει τὰς λεπτομερῆς, οὐδὲν τὸ παραδοξότερον αὐτῶν. Μεταξὺ στρεβίλου πυρός καὶ στρεβίλου καπνοῦ, κεφαλῆ ἀνθρώπων προέβαλον εἰς τὸ ἄκρον κλιμακῆς. Διέκρινε τις αὐτοὺς χέοντας ὕδωρ ἐπὶ τῆς φλογός, ἧτις καὶ κατ' αὐτοῦ τοῦ ὕδατος παλαίει καὶ συστρέφεται καὶ ἐπιμένει.

Ἐν μέσῳ τοῦ φοβεροῦ χάους, ὑπάρχουσι μέρη ἀθύρματα, ὅπου μικραὶ ἤρεμοι πυρκαϊαὶ σπινθηρίζουσιν ἠπίως ἐντὸς γωνιῶν. Τὰ φύλλα τῶν παραθύρων, ἀπόσιτα καταστάνα, ἀνοίγονται καὶ κλείονται ὑπὸ τοῦ ἀνέμου, ὠραῖαι κυανὰ φλόγες ἀναθρώσκουσιν ἐκ τῶν ἄκρων τῶν δοκῶν. Βαρεῖται σανίδες ἀποσπῶνται τοῦ ἄκρου τῆς στέγης καὶ μένουσιν ἀνηρημένα ἀπὸ τινος ἤλου, κυμαίνόμενα ὑπὸ τῆς θυέλλης ὑπεράνω τῆς ὁδοῦ καὶ ὑπὸ φλογός κεκαλυμμένα.

Ἄλλαι πίπτουσιν ἐν τῷ στενῷ μεταξὺ τῶν οἰκιῶν διαστήματι σχηματίζουσαι πυρίνην γέφυραν. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῶν ὀροφῶν, αἱ ζωγραφιστὰι χάρτινα ἐπιστρώσεις τῶν τοίχων ἐξαφανίζονται καὶ ἀναφάνονται διὰ μέσου τῶν φλογῶν. Ὑπῆρχεν εἰς τὸν τρίτον ὄροφον πενήκρον μεσότοιχον τῆς ἐποχῆς Λουδοβίκου ΙΕ' μὲ δένδρα καὶ ποιμένας, παλαῖσαν ἐπὶ πολὺ. Τὸ ἠτένιζεν μετὰ θαυμασμοῦ. Τέλος, μεγάλη φλόξ, εἰσώρμησεν εἰς τὸν θάλαμον, ἤρπασε τὴν ἀτυχῆ τοποθεσίαν, καὶ τὸν χωρικόν τὸν ἐναγκαλιζόμενον τὴν χωρικήν, καὶ ὁ Θύρις μὲ τὴν Γλυκερίαν του ἀπέπησαν μετατραπέντες εἰς καπνόν. Πτωχόν τι κηπάριον, πληρωθὲν ὑπὸ ἀνημμένων ἀνθρώκων, ἐφλεγε κάτωθεν τῆς οἰκίας.

Νεκρά τις ἀκακία στηριζομένη ἐπὶ ἀναφλεγέντος κινγκλι-
δωτοῦ ἐπέμεινε νὰ μὴ ἀναφθῆ καὶ ἔμεινε ἀθικτος ἐπὶ τέσ-
σαρας ὥρας, σείουσα τὴν ὠραίαν τῆς πρατίνην κεφαλὴν ὑπὸ
βροχὴν σπινθήρων.

Προσθέσατε εἰς ταῦτα ξανθὰς τινὰς καὶ ὠχρὰς Ἀγγλίδας
ἡμιγύμνουσας ὑπὸ τὰς φλόγας, παραπλευρῶσ τῶν ἀποσκευῶν
τῶν, βήματά τινα μακρὰν τοῦ πανδοχείου καὶ ὅλα τὰ παι-
διά τοῦ τόπου γελῶντα ἠχηρῶς καὶ πλήττοντα τὰς χεῖρας
ἐκάστην φορὰν, καθ' ἣν ἡ ἀντλία ἐσφενδόνιζεν ὕδωρ μέχρις
αὐτῶν καὶ θὰ ἔχγητε εἰκόνα πληρεστάτην τῆς πυρκαϊᾶς τοῦ
πανδοχείου Π*, εἰς Λόρχην.

Οἰκία φλεγομένη, εἶνε πρᾶγμα ἐκ τῶν συνήθων· ἀλλὰ τὸ
θλιβερόν ἐκεῖ μέρος τοῦ συμβάντος ἀπετέλεσεν ὁ θάνατος ἀ-
τυχῶς τινος.

Περὶ τὴν τετάρτην πρωινήν ὥραν, ἡ πυρκαϊὰ εἶχε κατορ-
θῆθαι νὰ σβεσθῆ· τὸ γατοσχάου Π*, οὔτινος τὰ πάντα εἶχον
γίνει παρανόλωμα τοῦ πυρός, αἱ στέγαι, τὰ δάπεδα, αἱ κλί-
μακες, ἔλαμπε μεταξύ τῶν τεσσαρῶν του τοίχων καὶ εἶχον
κατορθώσει νὰ διασώσωμεν τὸ ἰδικόν μας πανδοχεῖον.

Τότε, καὶ σχεδὸν ἄνευ διαλείμματος, τὸ ὕδωρ διεδέχθη τὴν
πυρὰν. Σωρεῖα ὑπηρετριῶν, ψηκτρίζουσαι, σπογγίζουσαι, τρί-
βουσαι, ἐπλήρωσαν τοὺς θάλαμους καὶ ἐν διαστήματι βραχυ-
τέρῳ τῆς ὥρας, ἡ οἰκία εἶχε πληθῆ ἀπὸ ἄνω ἕως κάτω.

Τὸ περίεργον, ὅτι οὐδὲν ἐλάπη. "Ὅλα τ' ἀντικείμενα, τὰ
ἐξαχθέντα ἐν βίᾳ ὑπὸ τὴν βροχὴν, ἐν μέσῳ τῆς νυκτός, μετὰ
θηρησκευτικῆς εὐλαθείας ἐκομίσθησαν ἐκ νέου ἐντός, ὑπὸ τῶν
πτωχοστάτων χωρικῶν τῆς Λόρχης.

Σημειωτέον ὅτι τὰ τοιοῦτου εἶδους ἀπενικατὰ, δὲν εἶνε ἀ-
συνήθη ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Ρήνου, ὅπου αἱ ξύλινοι οἰκοδομαὶ
πλεονάζουσι.

Τὴν πρωίαν τῆς ἐπαύριον, παρετήρουν μετὰ τινος ἐκπλή-
ξεως εἰς τὸ ἰσόγειον τῆς πυρποληθείσης οἰκίας δύο ἢ τρία
δαμάτια κλειστά, τηρούμενα ὅλως ἀβλαβῆ, ὑπεράνω τῶν
ὀπίσθων ἢ πυρὰ εἶχε κάμει θραῦσιν, χωρὶς νὰ τὰ προσβάλῃ.
Διηγοῦνται περὶ αὐτῶν ἐν τῷ τόπῳ τὴν ἐξῆς ἱστορίαν :

"Ἀγγλος τις πρὸ τινῶν ἐτῶν ἀφίκετο πολὺ ἀργὰ εἰς πανδο-
χεῖον τῆς Βρουδάχ, ἐδείπνησε καὶ κατεκλίθη. Ἐν μέσῳ τῆς
νυκτός τὸ πανδοχεῖον ἐπυρπολήθη. Ἐσπευσαν εἰς τὸν θάλα-
μον τοῦ Ἀγγλου. Ἐκοιμάτο. Τὸν ἀφύπνισαν. Τῷ ἐξήγησαν
τὰ διατρέχοντα καὶ τὸν πρῶτον ἐβύθη νὰ σηκωθῆ καὶ νὰ
φύγῃ.

— Στὸν διάβολο ! εἶπεν ὁ Ἀγγλος, γι' αὐτὸ μ' ἐξυπνᾶτε !
Ἀφήσατέ με ἤσυχον. Εἶμαι κουρασμένος καὶ δὲν ἐννοῶ νὰ κου-
νηθῶ. Ποῖός ἐτρελλάθη καὶ νομίζει πῶς θὰ ἔτρεχα μὲ τὸ που-
κάμισο στοὺς δρόμους τέτοια ὥρα ! Σβῦστε τὴ φωτιά ὅπως
μπορέστε καὶ καληνύκτα.

Αὐτὰ εἰπὼν, ἐπανεκοιμήθη. Ἀδύνατον ἐστάθη νὰ τὸν πεί-
σουν καὶ βλέποντες τὸ πῦρ κάμνον προόδους, οἱ ἄνθρωποι ἐ-
φυγον, ἀφοῦ ἐπανεκλείσαν τὴν θύραν τοῦ ἀποκοιμηθέντος πά-
λι "Ἀγγλου.

Ἡ πυρκαϊὰ ὑπῆρξε μανιώδης· μετὰ πολλοῦ κόπου ἠδύ-
νήθησαν νὰ τὴν σβύσωσι. Τὴν ἐπαύριον, οἱ περιερχόμενοι τὰ
ἐρείπια, εἰσῆλθον εἰς τὸν θάλαμον τοῦ Ἀγγλου, ὃν εὗρον ἡμι-
εγερθέντα, τρίβοντα τοὺς ὀφθαλμούς ἐν τῇ κλίνῃ του, ὅστις
τοῖς ἐκράζε· γασμώμενος εὐθὺς ὡς τοὺς εἶδε :

— Βρίσκεται, παρακαλῶ, ἐδῶ κανένα κόκκαλο τῶν ὑπο-
δημάτων :

Ἠγέρθη, προσγευμάτισε γενναίως καὶ ἐξηκολούθησεν ἀμέ-
ριμος τὴν πορείαν του. πρὸς ἄκραν ὀσαρέσκεικαν τῶν παι-
διῶν τοῦ τόπου, ἅτινα ἤλπίζον ὅτι μὲ τὴν μουμίαν τοῦ Ἀγ-
γλου θὰ ἔακμον ἓνα ὠραῖον ξηρὸν δῆμαρχον, ὡς ἀποκαλοῦσι
τὰ τοιοῦτα πτώματα ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ Ρήνου, ἵνα τὸν παρ-
εἶχον πρὸς θέαν εἰς τοὺς ξένους ἀντὶ τινῶν σολιδίων.

ΕΚΛΕΚΤΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

Ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς φυλλαδίου ἀρχόμεθα τῆς
δημοσιεύσεως νέου ἔργου εἰκονογραφημένου, τοῦ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΟΥΜΑ, πατρός, ὑπὸ τὸν τίτλον :

Ο ΛΗΣΤΗΣ

Ὁ ΛΗΣΤΗΣ εἶνε μυθιστορία σύντομος, ἀλλ' ἐκ-
τάκτου δραματικῆς δυνάμεως Ὁ ἦρωας τῆς δύνα-
ται νὰ καταταχθῆ μεταξύ τῶν ἐκλεκτοτέρων καὶ
τῶν ἄκρως κινουμένων τῶ ἐνδιαφέρον προσώπων,
ἅτινα ἔχει δημιουργήσει ἡ πλουσία φαντασία τοῦ
ἀθανάτου ΔΟΥΜΑ. Αἱ εἰκόνες τοῦ νέου μυθιστορή-
ματός μας εἶνε ἐκτάκτως ὠραῖαι καὶ αἱ ὁποῖαι, πι-
στεύομεν, θὰ τέρψωσι τοὺς ἀπειροπληθεῖς ἀναγνώ-
στας ἡμῶν.

ΤΟΙΣ ΚΚ. ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙΣ ΗΜΩΝ

Λήξαντος τὴν 31^{ην} Ὀκτωβρίου τοῦ Ζ' ἔτους τῶν
«Ἐκλεκτῶν Μυθιστορημάτων», παρακαλοῦνται θερ-
μῶς οἱ κκ. συνδρομηταὶ ἡμῶν ν' ἀποστείλωσιν ἐγ-
καίρως τὴν συνδρομὴν τῶν διὰ τὸ Η' ἔτος.

Ἐπίσης παρακαλοῦνται καὶ οἱ ὀλίγοι καθυστε-
ροῦντες τὴν συνδρομὴν τοῦ παρελθόντος ἔτους νὰ
σπεύσωσι πρὸς ἀπότισιν αὐτῆς.

Ἡ Διευθύνουσα.

Κ Ο Μ Ψ Ο Τ Α Τ Ο Ι

ΚΑΙ

ΕΥΘΗΝΟΤΑΤΟΙ

ΗΜΕΡΟΔΕΙΚΤΑΙ

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ

ΕΙΣ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ «ΚΟΡΙΝΝΗΣ»

Ὁδὸς Πρωαστείου ἀρ. 10.

Hebe's

Hair Restorer Τὸ κάλλιστον ἐπανορθωτικὸν τῶν
τριχῶν. Δὲν εἶναι βαφή, ἀλλ' ἐπα-
ναδίδει εἰς τὰς τρίχας τὴν προτέραν αὐτῶν χροίαν διὰ
τῆς ἐνδυναμώσεως αὐτῶν. Οὐδεμίαν ἐπιβλαβὴ οὐσίαν
περιέχει· εἶναι ἀχρουν καὶ διαυγῆς ὡς τὸ ὕδωρ.

Γενικὴ ἀποθήκη ἐν Λορδίῳ.

Εὐρίσκεται ἐν Ἀθήναις μόνον εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον
τῆς «Κορίνης» ὁδὸς Πρωαστείου ἀριθ. 10 καὶ τιμᾶ-
ται ἐκάστη φιάλη **Δραχμῆς ἑπτά.** (Διὰ τὰς ἐπαρ-
χίας δραχ. 8).

ΤΟΜΟΙ ΚΑΙ ΦΥΛΛΑ Ἐκλεκτῶν Μυ-
θιστορημάτων· προηγουμένων ἐτῶν εὐρίσκον-
ται καὶ πωλοῦνται ἐν τῷ Βιβλιοπωλεῖῳ ἡ-
μῶν, ὁδὸς Πρωαστείου, ἀριθ. 10.

ΤΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΜΑΣ

ἀνακαινισθὲν ὁλόκληρον διὰ νέων καὶ ὅλως ἐκλεκτῶν καὶ δια-
φόρων εἰδῶν στοιχείων ἐκ τῶν Καταστημάτων τοῦ βέλτου
κ. ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ, τοῦ ὁποίου τὰ στοιχειογυ-
τήρια διευθύνει ὁ κάλλιστος παρ' ἡμῶν τεχνίτης κ. Μηλιαδῆς,
ἀναλαμβάνει εὐακόπως τυπογραφικὴν ἐργασίαν, ὑποσχόμε-
νον ἄκραν φιλοκαλίαν καὶ πρὸ πάντων

τιμὰς συγκαταβατικὰς.